

ภาพวาดสีน้ำ

“ดอกแคแสด”

ดอกไม้ประจำคณะเมื่อบานชูช่อดอกตั้งตรง
กลีบดอกติดกันเป็นรูปประขัง สีแสดสวยงามโดดเด่นเสมือนความ

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Humanities and Social Sciences

Nakhon Sawan Rajabhat University Academic Journal

ISSN 2985-1270 (Print)

ISSN 2985-122X (Online)

ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2566

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ปีที่ 10 ฉบับที่ 1

มกราคม-มิถุนายน 2566

วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นวารสารราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายนและฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม) ตีพิมพ์ บทความวิชาการ บทความวิจัย และบทปริทัศน์หนังสือ ที่มีเนื้อหาในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาภาษาไทยและภาษาศาสตร์ วรรณคดี ประวัติศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ มานุษยวิทยา สังคมวิทยา ศาสนาและปรัชญา ดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปกรรม ศึกษาศาสตร์ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เจ้าของ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์สุชาติ แสงทอง

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาวิตรี สอาดเทียน

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณธนสวรรค์ เจริญเมือง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ศาสตราจารย์เกียรติคุณสุชาติ แสงทอง	มหาวิทยาลัยบูรพา
ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะนติ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศมลพรรณ ณะสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนัญญา วารีสอาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อาจารย์กาญจนา กลิ่นอำพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ภาพปก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศมลพรรณ ณะสุข

ออกแบบรูปเล่ม : ว่าที่ ร.ต. อนุ คุ่มเพชร

พิมพ์ที่ : สำนักพิมพ์ค่าน้ำ บริษัท ดีเซมเบอร์ จำกัด

เลขที่ 248/7 ซอยมิตตคาม ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 02-8445933-4

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2566 เล่มนี้ ประกอบด้วยบทความทั้งหมด 11 เรื่อง ซึ่งเป็นผลงานของผู้นิพนธ์จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นอาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษา ดังนั้น บทความด้านมนุษยศาสตร์ ได้แก่ ด้านดนตรี จำนวน 1 เรื่อง ดังนั้น บทความเรื่อง “เนปจูน” บทวิเคราะห์ดนตรีแห่งดวงดาว ของปณณรุจน์ อนันต์จรัสภักดิ์ ด้านสังคมศาสตร์ ได้แก่ ด้านนิติศาสตร์ จำนวน 1 เรื่อง ดังนั้น บทความเรื่องการพัฒนากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรอง ของฐิตาภรณ์ น้อยนาลุ่ม ด้านการศึกษา จำนวน 3 บทความ ดังนั้น บทความเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ-ยโสธร ของเกรียงไกร เหล่าหู้พงษ์พันธ์ บทความเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กช็อปสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของพิชชาอร มินทยักษ์ และน้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์ และบทความเรื่องการผลิตสื่อมัลติมีเดียเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น: กรณีศึกษาคณะละครเท่งตึกจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอกาบัง จังหวัดจันทบุรี ของรัชชานนท์ ยี่มระยับ และนวรรตน์ นักเสียง ด้านภาษาและวรรณกรรม จำนวน 6 บทความ ดังนั้น บทความเรื่องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงรักษาสันติภาพห้วยขาแข้ง: กรณีศึกษาชุมชนระบำ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ของธนาภัสสร สุนธิรักษ์ รังสรรค์ หล้าคำจา วิมลพร ระเวงวัลย์ ศุภาวีร์ เลิศผาติวงศ์ และภาวิณี บุญจินดา บทความเรื่องการพัฒนาหัวเรื่องในภาษาแต่จิว ของสิริวรรณ แซ่โจ้ว บทความเรื่องการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ จังหวัดนครสวรรค์ ของปัญจพร เหล่าลูกอินทร์ วรารักษ์ พูนวิวัฒน์ และสุธิมา กฤตย์ธนวัต บทความเรื่องผลการใช้ชุดการเรียนรู้สู่ศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียง /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ของถิรวิทย์ ไพรมทานิยม อนุสิษฐ์ พันธกล้า และชลชลิตา กุมุทธภิไชย บทความเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของศิริวรรณ โตเขียวและชิดขมิ วิสตุกุล และบทความเรื่องการศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย: กรณีศึกษานักศึกษาชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ของสุวิชา ถาวร ปิยะพรรณ มีสุข และณรงค์ฤทธิ์ สุขสวัสดิ์

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการขอเชิญคณาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจ ส่งผลงานในรูปแบบบทความวิจัยและบทความวิชาการมาตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อร่วมเป็นก้าวต่อไปของพวกเขา

สารบัญ

“เนปจูน” บทวิเคราะห์ดนตรีแห่งดวงดาว	1
ปณณรุจน์ อนันต์จรัสภัทร	
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล	15
ต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ-ยโสธร	
เกรียงไกร เหล่าหู่พงษ์พันธ์	
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้	27
รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์	
บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กช็อปสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	
พิชชาอร มินทยักษ์และน้ำทิพย์ ่องอาจาวนิชย์	
การผลิตสื่อมัลติมีเดียเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาคณะละคร	41
แทงตุ๊กจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอนาทม จังหวัดฉะเชิงเทรา	
รัชชานนท์ ยิ้มระยับ และ นวรัตน์ นักเสียง	
การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์	56
โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง: กรณีศึกษาชุมชนระบ่า	
อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี	
ธนาภัสสร สอนธิรักษ์ รังสรรค์ หล้าคำจา วิมลพร ระเวงวัลย์	
ศุภาวีร์ เลิศผาติวงศ์ และภาวณิ บุญจันดา	
การเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาแต่จิ๋ว	71
สิริวรรณ แซ่โจ้ว	
การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามสำหรับนักเรียน	88
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ จังหวัดนครสวรรค์	
ปัญจพร เหล่าลูกอินทร์ วรารักษ์ พูนวิวัฒน์ และสุธิมา กฤตย์ธนวัต	
การพัฒนากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาและบุตรนอกสมรส	103
ที่บิดาให้การรับรอง	
ฐิตาภรณ์ น้อยนาถ่ม	
ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียง /ʃ/, /ʒ/, และ /tʃ/	117
ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ	
ถิรวิทย์ ไพรมหานิยม อนุสิษฐ์ พันธกล้า และชลลลิตา กุมุทธภักไชย	
การพัฒนาความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา	133
โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	
ศิริวรรณ โตเขียวและชิดขนิม วิสุตกุล	

การศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย:

145

กรณีศึกษานักศึกษาชาวกำพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สุวิชา ถาวร ปิยะพรรณ มีสุข และณรงค์ฤทธิ์ สุขสวัสดิ์

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความประจำปี
วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน)

รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ แสงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ ภักดีจิตต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระศักดิ์ อุปมัยธิชัย	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.เปรมวิทย์ วิวัฒน์เศรษฐ์	มหาวิทยาลัยพะเยา
รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ เพียรวัฒนะกุลชัย	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภกรณ์ ภูเจริญศิลป์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ จันทโรนานนท์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
รองศาสตราจารย์ ดร. อุษา พัดเกตุ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ สุรศักดิ์ คำคง	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภดล ทิพย์รัตน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติา เจียพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพิกา รอดสการ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณณวิช ทัพภิมล	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สายจันดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาโนช ดินลานสกุล	มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหทัยา สิทธิวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนทร์รัฐ นาคทัง	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐวุฒิ เชื้อซวด	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วงศ์วิศ นิพิฐวิทยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
อาจารย์ ดร.อดิสรณ์ ประทุมถิ่น	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ ขานกสกุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ ดร.จริยา ก่อภักทสิริกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อาจารย์ ดร.ชนกิตต์ ธนะสุข	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
อาจารย์ ดร.วาทัญญู ขลิบเงิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ กาลพันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อาจารย์ ดร.วิมลพร ระเวงวัลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อาจารย์ ดร.วรรณวิรัตน์ ตุงคะเวทย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏศิลปากร
อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ รักเกียรติยศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อาจารย์ ดร.สมชาย วัชรปัญญาวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
อาจารย์วรารักษ์ พูนวิวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

“เนปจูน” บทวิเคราะห์ดนตรีแห่งดวงดาว "Neptune" An Analysis of the Music of the Stars.

ปณณรุจน์ อนันต์จรัสภัทร¹

Pannaruj Anancharuspat

วันที่ส่งบทความ: 28 มกราคม 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 16 กุมภาพันธ์

2566, วันที่ตอบรับบทความ: 27 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการวิเคราะห์บทประพันธ์ดนตรีเดอะแพลนเน็ต โอปุส 32 (The Planets Op.32) ในกระบวนที่ 7 ชื่อว่า เนปจูน เดอะมิสติก (Neptune, The Mystic) ผลงานประเภทยุทธเพลงชุด (Suite) ของกุสตาฟ โฮลส์ (Gustav Holst) ซึ่งเป็นบทประพันธ์ที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับหลาย โดยนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์เชิงวิชาการในแง่มุมต่าง ๆ ได้แก่ ชีวิตประวัติและผลงานดนตรี ประวัติบทประพันธ์ สังคีตลักษณ์ เทคนิคการประพันธ์ในมิติต่าง ๆ ตามแบบแผนดนตรีตะวันตกประกอบกับเทคนิคการประพันธ์ดนตรีในยุคศตวรรษที่ 20 เช่น แนวทำนอง จังหวะ และเสียงประสาน อีกทั้งสรุปภาพรวมของบทประพันธ์นี้

เนปจูน เดอะมิสติก เป็นกระบวนสุดท้ายของบทประพันธ์ดนตรี เดอะแพลนเน็ต โอปุส 32 ตั้งชื่อตามดาวเคราะห์ในระบบสุริยะจักรวาลโดยใช้แนวความคิดด้านโหราศาสตร์ (Astrology) ซึ่งกระบวนนี้จะพรรณนาถึงภาพของเทพเนปจูน หรือเทพโพไซดอน อันเป็นเทพเจ้าแห่งท้องทะเลและมหาสมุทรตามตำนานเทพเจ้ากรีกโรมัน บรรเลงด้วยวงออร์เคสตราขนาดใหญ่

สังคีตลักษณ์ของเนปจูน เดอะมิสติก แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ตอน A ตอน B ตอน C และตอนโคดา (Coda) ใช้เพียงส่วนย่อยของทำนองและคอร์ดสองคอร์ด คือ Em และ G#m บรรเลงด้วยอัตราจังหวะ 5/4 สิ่งที่น่าสนใจ ในกระบวนนี้คือ การใช้ระดับเสียงที่เบา (pp) ตลอดทั้งกระบวน ในช่วงท้ายมีการใช้เสียงร้องของผู้หญิงเข้ามาเพิ่มสีสันแต่เป็นเสียงร้องที่ปราศจากคำร้องและมีกลุ่มนักร้องประสานเสียงคอยโอบอุ้มแนวทำนองโดยใช้ระดับเสียง

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

อีเมล : Pannaruj.a@nsru.ac.th

Lecturer of Music Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University.

Email: Pannaruj.a@nsru.ac.th

ที่ค่อย ๆ เบาลงจนกระทั่งเจียบสนธิ กระบวนนี้ทำให้เห็นบรรยากาศที่มีความลึกกลับ น่าพิศวง
แตกต่างไปจากกระบวนอื่น ๆ

คำสำคัญ: เนปจูน เดอะแพลนเน็ต บทเพลงชุด การวิเคราะห์

Abstract

This article aimed to focus on the analysis of musical compositions. The Planets Op. 32 in the 7th movement, named “Neptune, The Mystic”, the work of Gustav Holst which is a famous poem and is widely popular. It presents critical analysis in various aspects, including biography, history and musical forms. As well as composing techniques in various dimensions based on western musical styles combined with 20th century music composition such as melody, rhythm, harmony and overview of this composition.

Neptune, the Mystic is the final movement of The Planets Opus 32 which are named with the names of the planets in the solar system using the concept of astrology. This movement describes the characters of Neptune or the God Poseidon who is the god of the seas and oceans according to Greek-Roman mythology, and is performed with a large orchestra.

The musical form of Neptune, the Mystic is divided into 4 parts: A, B, C and Coda. It uses only the motive and the two chords, Em and G#m in time signature 5/4. The interesting thing in this movement is the softness level of music throughout the performance, and a woman's voice without lyrics at the end. There is also a group of choirs to embrace the melody that gradually fades out until it is completely quiet at the end of the movement. This makes the mysterious atmosphere and makes it different from other movement.

Keywords: Neptune, The planets, Suite, Analysis

บทนำ

เมื่อแหงนหน้ามองท้องฟ้าในเวลาค่ำคืนที่เต็มไปด้วยดวงดาวมากมาย หลายคนคงรู้สึกถึงความมหัศจรรย์ของจักรวาลอันกว้างใหญ่และเต็มไปด้วยจินตนาการไม่รู้จบ คนสมัยโบราณมองท้องฟ้าเป็นสรวงสวรรค์ ดวงดาวน้อยใหญ่ที่ปรากฏบนท้องฟ้าก็คือเหล่าทวยเทพเจ้าที่สถิตอยู่เบื้องบนและได้พรรณาเรื่องราวเกี่ยวกับเทพเจ้าเหล่านั้นเอาไว้ต่างกันไป ตามแต่จะจินตนาการ ผลงานชิ้นหนึ่งที่เกิดจากจินตนาการของมนุษย์อันเกี่ยวเนื่องจากดาวเคราะห์ในระบบสุริยะจักรวาล “เดอะแพลนเน็ต” The Planets Opus.32 เป็นผลงานดนตรีซึ่งประพันธ์โดย กุสตาฟ โฮลส์ (Gustav Holst) นักประพันธ์ชาวอังกฤษ โดยมี

แรงบันดาลใจมาจากเรื่องราวของเทพเจ้าประจำดาวเคราะห์ต่าง ๆ ในตำนานเทพปกรณัมของกรีกโรมันโบราณ

ที่มาของบทเพลงในชุดนี้เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1914 เมื่อโฮลส์ได้ฟังบทเพลงชุด Five Pieces for Orchestra ของอาร์โนลด์ เชินแบร์ก (Arnold Schoenberg) นักแต่งเพลงชาวออสเตรียทำให้โฮลส์เกิดแรงบันดาลใจที่จะแต่งเพลงในลักษณะเดียวกัน นอกจากจะเป็นนักดนตรีและนักประพันธ์เพลงแล้วโฮลส์ยังมีความสนใจด้านโหราศาสตร์ด้วย เขามีความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิพลของดวงดาวที่มีต่อวิถีชีวิตและได้ศึกษาเรื่องราวของเทพเจ้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดวงดาวมาเป็นอย่างดี จึงทำให้ตัดสินใจที่จะประพันธ์บทเพลงที่พรรณนาถึงเทพเจ้าประจำดาวเคราะห์ในระบบสุริยะแต่ละดวง รวมทั้งสิ้น 7 ดวง ไม่นับดาวโลก รวมถึงดาวพลูโต ซึ่งยังไม่ถูกค้นพบในเวลานั้น

ชีวประวัติและผลงาน กุสตาฟ โฮลส์ (Gustav Holst)

กุสตาฟ โฮลส์ เกิดเมื่อวันที่ 21 กันยายน ค.ศ. 1874 ที่เมืองเชลต์นัม ประเทศอังกฤษ (Cheltenham, England) ในอดีตครอบครัวถูกเนรเทศมาจากเมืองริกา (Riga) ประเทศรัสเซีย บิดาชื่อ ออดอล์ฟ (Adolph) เป็นนักเปียโนที่มีฝีมือ มารดาชื่อ คลารา (Clara) เชื้อสายสเปนเป็นผู้หญิงที่น่ารักมากแต่สุขภาพไม่ค่อยสู้ดีนัก เสียชีวิตในขณะที่โฮลส์อายุได้เพียง 8 ขวบเท่านั้น ต่อมาโฮลส์ถูกส่งให้ไปอยู่ในความดูแลของป้าของเขาชื่อ นินา วอน โฮลส์ (Nina von Holst) เหตุนี้ทำให้โฮลส์กลายเป็นคนที่อ่อนไหวต่อความรู้สึกและมีความรู้สึกที่ไม่ดีกับชีวิตวัยเด็ก

ปี ค.ศ. 1886 โฮลส์ถูกส่งไปศึกษาที่โรงเรียนแกรมมาเชลต์นัม (Cheltenham Grammar School) เนื่องจากออดอล์ฟผู้เป็นพ่อเห็นความสามารถในการเล่นเปียโนของลูกตั้งแต่วัยเด็กจึงอยากให้เขานักเปียโนมากกว่าเป็นนักประพันธ์เพลง ในแต่ละวันโฮลส์ซ้อมเป็นเวลานานทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการอักเสบของมือแถมยังต้องเหน็ดเหนื่อยกับการประพันธ์เพลง ส่งผลให้สุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง ทำให้เขาพลาดโอกาสในการได้รับทุนการศึกษาจากวิทยาลัยดนตรีรอยัล (Royal College Of Music) และโรงเรียนอื่น ๆ ในเมืองลอนดอน

แต่อย่างไรก็ดีต่อมาในปี ค.ศ. 1893 เขาได้กลายเป็นนักออร์แกนและผู้อำนวยเพลงของคณะนักร้องประสานเสียงในโบสถ์ ณ หมู่บ้านคอตส์วอลด์ (Cotswold) เมืองวิก ริสซิงตัน (Wick Rissington) ประพันธ์อุปรากรที่มีชื่อว่าปราสาทแลนส์ดาวน์ (Lansdown Castle) ได้รับความสำเร็จเป็นอย่างดี พ่อของเขาประทับใจในตัวเขามากจึงได้พยายามหาทางเพื่อให้ได้เข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยดนตรีรอยัล ทำให้ได้มีโอกาสเรียนวิชาการประพันธ์เพลงกับชาลส์ สแตนฟอร์ด (Charles Stanford)

โฮลส์ได้ฟังเพลงเกิทเทอร์เด็มเมอร์ง (Gotterdammerung) ของริชชาร์ท วากเนอร์ (Richard Wagner) หลังจากจบคอนเสิร์ตทำให้เขามีความกระตือรือร้นใคร่รู้ในการเล่นดนตรี

เป็นอย่างมาก แต่ความสุখনั้นก็อยู่ได้ไม่นานเนื่องจากอาการอักเสบที่มือขวาได้กำเริบอย่างรุนแรง ไม่มีโอกาสที่จะกลับไปเป็นนักเล่นคีย์บอร์ดที่ดีอีกครั้งเพราะเขาไม่สามารถซ่อมเทคนิคต่าง ๆ อย่างที่เคยทำได้เหมือนก่อน ดังนั้นจึงตัดสินใจเปลี่ยนมาเล่นทอมโบนในวงออร์เคสตราและวงโอเปร่า พร้อมกับการเริ่มศึกษาผลงานการประพันธ์ของวากเนอร์อย่างจริงจัง ประสบการณ์ในการเป็นนักดนตรี ในวงออร์เคสตราเอื้อประโยชน์แก่ตัวเขาในฐานะนักแต่งเพลง และการได้เล่นเครื่องเป่าจึงทำให้โรคหอบดีขึ้นอีกด้วย

ในฤดูใบไม้ร่วงปี ค.ศ. 1895 ได้พบกับราล์ฟ วาห์น วิลเลียมส์ (Ralph Vaughan Williams) ซึ่งเข้ามาเป็นนักเรียนด้วยกัน นับเป็นการเริ่มต้นของมิตรภาพที่ยาวนานของทั้งคู่ จุดเริ่มต้นของการสนทนาได้พูดคุยกันในเรื่องงานและวิธีการทำงานของกันและกัน ซึ่งมีการถกเถียงกันบ้าง นอกจากนี้ยังพูดถึงเรื่องของเพื่อน ๆ ที่วิทยาลัยรวมไปถึงผลงานของวิลเลียม มอร์ริส (Williams Morris)

โธลส์เริ่มมีความสนใจในศาสนาฮินดูและภาษาสันสกฤตซึ่งเป็นแรงผลักดันให้เกิดการสร้างสรรผลงานประเภทเพลงสรรเสริญพระเจ้าที่ชื่อว่าฤคเวท (Rig veda) นอกจากนี้ยังได้ศึกษาคัมภีร์ของศาสนาฮินดูเพื่อนำมาเขียนบทเพลง ศึกษาภาษาสันสกฤตอย่างจริงจัง จนกระทั่งเข้าใจและแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ ผลงานของเขาในช่วงนี้ถือเป็นการเปิดโลกใหม่ทางดนตรีอย่างสมบูรณ์ โธลส์ประพันธ์งานอุปรากรเรื่องสีตา (Sita) โดยได้เค้าโครงเรื่องที่นำมาจากเรื่อง "รามายณะ" ซึ่งเป็นมหากาพย์ในศาสนาฮินดู ผลงานชิ้นนี้ประพันธ์เสร็จในปี ค.ศ. 1907 แม้ว่าผลงานเรื่องดังกล่าว จะไม่เคยได้นำไปแสดงที่ไหนเลยในช่วงเวลาที่เขามีชีวิตอยู่แต่ทำให้ได้เรียนรู้อะไรหลาย ๆ อย่างจากผลงานชิ้นนี้ โธลส์ประพันธ์เพลงเรื่องอินทร์ (Indra) เป็นบทเพลงประเภทซิมโฟนิคโพเอ็ม (Symphonic Poem) โดยบรรยายถึงรูปแกะสลักของพระเจ้าที่ต้องเผชิญกับฤดูกาลที่แห้งแล้งและการต่อสู้ ต่อมาภายหลังจากที่บิดาของเขาเสียชีวิตลง ผู้เป็นพ่อได้ทิ้งมรดกไว้ให้เขาไม่มากนัก โธลส์และภรรยาได้มีโอกาสไปพักผ่อนในช่วงวันหยุดสั้น ๆ ที่กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี จนเมื่อเขากลับมาลอนดอนจึงเลิกอาชีพนักเป่าทอมโบนแล้วเริ่มประพันธ์เพลงอย่างจริงจัง แต่ต้องผิดหวังเมื่อสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ปฏิเสธที่จะตีพิมพ์ผลงานของเขา

ในปี ค.ศ. 1905 ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการของวงดนตรีโรงเรียน St. Paul's Girls School ในเมือง Hammersmith ซึ่งในปีนั้นเองเขาได้อ่านวยเพลงซึ่งเป็นผลงานการประพันธ์ของเขาที่มีชื่อว่า The Mystic Trumpeter ที่ Queens Hall ผลงานชิ้นนี้ได้อ้างอิงมาจากบทกลอนที่เขียนโดย Walt Whitman และเป็นผลงานชิ้นสุดท้ายที่ประพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากวากเนอร์ ต่อมาเริ่มสนใจในดนตรีพื้นบ้านของอังกฤษ (English Folk Song) ซึ่งมีความเรียบง่ายแต่แฝงด้วยความยิ่งใหญ่ ส่งผลทำให้แนวเพลงที่ได้รับแรงอิทธิพลจากวากเนอร์ก่อนหน้านี้ค่อย ๆ ลดความนิยมลงไป

เมื่อกลับมาอังกฤษอีกครั้งเขาได้เริ่มประพันธ์งานอุปรากรเรื่องใหม่ที่มีชื่อว่าสาวตรี (Savitri) เป็นผลงานเพลงชิ้นเล็ก ๆ ที่มีความยาวไม่ถึงสามสิบนาทีเป็นเพลงที่เขียน เพื่อให้

นักร้องเดี่ยว 3 คน (Trio) และวงประสานเสียงเล็ก ๆ กับวงแชมเบอร์ออร์เคสตรา (Chamber Orchestra) ในระหว่างนั้นเองเขาเริ่มสนใจและนำคำสันสกฤตมาใช้ในบทเพลง ได้แก่ เพลง Rig Veda, The Vedic Hymns ซึ่งประพันธ์ไว้สำหรับการร้องพร้อมกับการบรรเลงเปียโน นอกจากนี้ยังมีผลงานชิ้นใหญ่ที่เป็นงานประสานเสียงชื่อว่า The Cloud Messenger เปิดทำการแสดงครั้งแรกในปี ค.ศ. 1912

ต่อมาในปี ค.ศ. 1913 โฮลส์ได้ประพันธ์ท่อนแรกของเพลง St. Paul's Suite และช่วงนั้นได้รับข่าวว่าได้มีการรวบรวมเพลงพื้นบ้านของอังกฤษโดยคีตกวีคนอื่น ๆ ทำให้ตื่นตัวเป็นอย่างมาก ในวันหยุดจะศึกษาเกี่ยวกับคีตกวีที่ชื่นชอบ ได้แก่ วิลเลียม บายด์ (William Byrd) และเฮนรี เพอร์เชลล์ (Henry Purcell) ผลงานชิ้นแรกภายหลังจากผ่านช่วงสงครามโลกเขาได้เริ่มประพันธ์บทเพลงเดอะแพลนเน็ตโดยประพันธ์โครงร่างของบทเพลงนี้ไว้อย่างคร่าว ๆ จากเปียโน

ในปี ค.ศ. 1917 ได้เขียนเพลง The Hymn Of Jesus โดยได้อ้างอิงมาจากคำสอนของพระเยซูในคริสต์ศาสนา จนในปี ค.ศ. 1920 ได้เปิดการแสดงเป็นครั้งแรก การแสดงครั้งนี้เขาได้อ่านนวยเพลงด้วยตัวเองเช่นเดียวกับเดอะแพลนเน็ตซึ่งทั้งสองผลงานได้รับความสำเร็จเป็นอย่างมาก

ตลอดชีวิตของโฮลส์ได้สร้างผลงานด้านการเรียบเรียงดนตรีสำหรับวงดนตรีไว้มากมายประเภททั้งวงดุริยางค์วงดนตรีขนาดเล็ก วงเครื่องเป่า ดนตรีแชมเบอร์และดนตรีสำหรับอุปรากร รวมทั้งผลงานประพันธ์ด้านเพลงขับร้องหลายประเภท นอกจากด้านดนตรีแล้วโฮลส์ยังสนใจในเรื่องของวรรณคดี กวีนิพนธ์ และโหราศาสตร์ด้วย

ภายหลังจากการเสียชีวิตของโฮลส์บทประพันธ์เดอะแพลนเน็ตได้ถูกนำมาจัดแสดงต่อสาธารณชนบ่อยครั้งทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ทฤษฎีทางดนตรีหลาย ๆ อย่างของเขาจึงกลายเป็นต้นแบบในการพัฒนาดนตรีในยุคปี ค.ศ. 1920 และเป็นรากฐานทางดนตรีที่สำคัญของประเทศอังกฤษ (Lace Ian, 1996)

ประวัติบทประพันธ์ The Planets - Suite for Large Orchestra, Op.32

The Planets, Op.32 แรกเริ่มประพันธ์ขึ้นสำหรับเปียโนคู่ (Piano Duet) ซึ่งผู้ประพันธ์ได้ขยายเป็นวงออร์เคสตราขนาดใหญ่ในภายหลัง จุดเด่นพิเศษของกระบวนการสุดท้ายชื่อ "Neptune, the Mystic" นั้น ถูกประพันธ์ขึ้นสำหรับออร์แกน (Organ) และได้ขยายเป็นวงออร์เคสตราขนาดใหญ่เช่นเดียวกัน

บทประพันธ์ The Planets, Op.32 สำหรับวงออร์เคสตราขนาดใหญ่ มีทั้งหมด 7 กระบวน ดังนี้

1. Mars, the Bringer of War
2. Venus, the Bringer of Peace
3. Mercury, the Winged Messenger

4. Jupiter, the Bringer of Jollity
5. Saturn, the Bringer of Old Age
6. Uranus, the Magician
7. Neptune, the Mystic

แต่ละชื่อของทุก ๆ กระจวนได้ถูกตั้งขึ้นจากชื่อของดาวเคราะห์ในระบบสุริยะจักรวาล ทุกดวงดาวที่ถูกประพันธ์ขึ้นใช้แนวความคิดด้านโหราศาสตร์ (Astrology) กล่าวคือลักษณะหรือเอกลักษณ์ของชื่อดวงดาวต่าง ๆ ในทางโหราศาสตร์ทำนายไว้ไม่ใช้ทางด้านดาราศาสตร์ (Astronomy) ดังที่คนส่วนใหญ่เข้าใจกัน เว้นแต่ "ดาวโลก" ที่ในหลักทางโหราศาสตร์ไม่ได้กล่าวถึงโลกเอาไว้ และ "ดาวพลูโต" ซึ่งถูกค้นพบภายหลังในปี ค.ศ.1930 หลังจากประพันธ์เดอะแพลนเน็ตเสร็จแล้ว

แนวความคิดของผู้ประพันธ์เริ่มจากการเดินทางไปประเทศสเปนและได้รู้จักกับคลิฟฟอร์ด แบก (Clifford Bax) นักโหราศาสตร์ที่แนะนำให้ได้เรียนรู้วิชาโหราศาสตร์ โฮลส์ได้อ่านหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ "The Art of Synthesis" ของนักประพันธ์ชื่ออลัน ลีโอ (Alan Leo) ซึ่งเป็นนักโหราศาสตร์และนักเทววิทยา หนังสือเล่มดังกล่าวในแต่ละบท ลีโอได้ตั้งชื่อหัวข้อตามชื่อของดาวเคราะห์ต่าง ๆ ซึ่งแต่ละดวงตั้งชื่อมาจากชื่อของเทพเจ้าในตำนานกรีกโรมัน และบรรยายคุณลักษณะตามทฤษฎีของวิชาโหราศาสตร์ จึงเป็นตัวจุดชนวนความคิดของโฮลส์ไปสู่การประพันธ์เพลงชุดนี้ แต่ละกระจวนจะบรรยายถึงลักษณะของดวงดาวต่าง ๆ ตามหลักวิชาโหราศาสตร์มากกว่าตามหลักวิชาดาราศาสตร์

โฮลส์เรียกผลงานของเขาว่า "A series of mood pictures" ซึ่งก่อนที่จะเขาจะเริ่มประพันธ์เดอะแพลนเน็ต ได้รับแรงบันดาลใจจากการที่ได้ไปดูคอนเสิร์ตของอาร์โนลด์ เซินเบิร์ก (Arnold Schoenberg) และอิгор สตราวินสกี (Igor Stravinsky) ที่มาแสดงที่ลอนดอน ในคราวนั้นอาร์โนลด์ เซินเบิร์กได้นำผลงานของเขาชื่อ "Five Orchestra Pieces, Op.18" ออกมาแสดงและอำนวยเพลงด้วยตนเอง หลังจากนั้นได้สร้างผลงานซึ่งต้องการให้มี 7 ท่อน จึงเป็นจุดเริ่มต้นของ The Planets, Op.32 ที่มีทั้งหมด 7 กระจวน ซึ่งในเวลาเดียวกันนั้น สตราวินสกีได้ทำแสดงที่ลอนดอน นำบทเพลง Le sacre du printemps ทำการแสดงทำให้โฮลส์เกิดแรงบันดาลใจที่จะประพันธ์เพลง เพลงที่ได้รับอิทธิพลมาจากเหตุการณ์ครั้งนี้คือ Mars, the Bringer of War ซึ่งเป็นกระจวนแรกของเดอะแพลนเน็ตและประพันธ์ท่อนอื่น ๆ ตามมาโดยใช้เวลาทั้งหมด 2 ปีจนเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งหมด 7 กระจวน (Lace lan, 1996)

เดอะแพลนเน็ตถูกนำออกมาแสดงครั้งแรกอย่างเจียบ ๆ ในปี ค.ศ. 1918 โดยมี Adrian Boult เป็นผู้อำนวยเพลง ณ The Queen's Hall ภายหลังจากการเสียชีวิตของโฮลส์ บทประพันธ์เดอะแพลนเน็ตได้ถูกนำมาจัดแสดงบ่อยครั้งจนทำให้บทเพลงนี้เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจนถึงปัจจุบัน

โอสลประพันธ์ผลงานเดอะแพลนเน็ต โอปุส 32 สำหรับวงออร์เคสตราขนาดใหญ่ โดยเลือกใช้เครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ในวงออร์เคสตรา ซึ่งผู้เขียนได้ทำตารางแบ่งแยกตามกลุ่ม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เครื่องดนตรีวงออร์เคสตราในบทประพันธ์เดอะแพลนเน็ต โอปุส 32

กลุ่มเครื่องสาย	กลุ่มเครื่องลมไม้	กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง	กลุ่มเครื่องกระทบ	
Violin I Violin II Viola Cello Double Bass Harp I Harp II	Piccolos Flutes Oboes English Horn Bass Oboe Clarinets in Bb Bass Clarinet Bassoon Double Bassoon	Horns in F Trumpet in C Tenor Trombones Bass Trombone Tenor Tuba in Bb Bass Tuba	Timpani Side drum Cymbals Bass drum Triangle Tambourine	Gong Glockenspiel Xylophone Celesta Bells Organ
* Choir of Female Voice in 6 parts (Only 7th Movement)				

ที่มา: ปณณรุจน์ อนันต์จรัสภัทร, 2565

ตารางข้างต้นคือเครื่องดนตรีทั้งหมดในวงออร์เคสตราที่ผู้ประพันธ์เลือกใช้ ประกอบด้วยกลุ่มเครื่องสาย เครื่องลมไม้ เครื่องลมทองเหลืองและกลุ่มเครื่องกระทบ บางเครื่องดนตรีนิยมใช้บ่อยครั้งในการประพันธ์ของนักประพันธ์หลาย ๆ คน แต่สิ่งที่น่าสนใจ ในบทประพันธ์นี้คือผู้ประพันธ์ได้นำเครื่องดนตรีที่ไม่ค่อยได้รับความนิยมเข้ามาใช้ในวงออร์เคสตราและไม่บ่อยครั้งที่จะปรากฏให้เห็นชัดในวงออร์เคสตราโดยทั่วไป เช่น Bass Flute, Bass Oboe, Tenor tuba, Timpani 6 ใบ เครื่องดนตรีเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ประพันธ์พยายามจะสร้างสีสันใหม่ให้กับบทเพลงจนได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี

บทวิเคราะห์ Neptune, the Mystic

บทประพันธ์ที่เลือกมาวิเคราะห์เป็นกระบวนสุดท้ายของเดอะแพลนเน็ต โอปุส 32 บรรยายภาพของเทพเนปจูน (Neptune) หรืออีกชื่อเทพโพไซดอน (Poseidon) เป็นเทพเจ้าแห่งท้องทะเลและมหาสมุทรในตำนานเทพโรมันผู้ปกครองดินแดนแห่งท้องน้ำตลอดจนเมฆเมฆาบาดาล และอีกชื่อหนึ่งของกระบวนนี้คือ “The Mystic” เป็นกระบวนเดียวที่ไม่ได้มีทำนองหลักชัดเจน หากแต่ทั้งเพลงกลับเป็นเพียงชิ้นส่วนตัวโน้ตเล็ก ๆ ประกอบกันอย่างหลวม ๆ เท่านั้น โอสลมีแนวความคิดที่จะให้วงออร์เคสตราบรรเลงด้วยระดับความดังที่เบา (pp)

ตลอดตั้งแต่ต้นจนจบเพลง อีกทั้งมีการผสมของคอร์ดสองคอร์ดซึ่งวางซ้อนทับกันเรียกว่า โพลิคอร์ด เทคนิคการใช้ออสตินาโตสลับกันระหว่างคอร์ด Em และ G#m มีการใช้เสียงร้องของผู้หญิงซึ่งจะใช้แค่ในกระบวนนี้เท่านั้นโดยเสียงร้องจะปราศจากคำร้องและการเล่นซ้ำไปมาในช่วงสุดท้ายแล้วค่อย ๆ เบาลงจนเงียบสนิททำให้บทเพลงเต็มไปด้วยความลึกกลับน่าพิศวง

กระบวนนี้มีอัตราซ้ำปานกลาง Andante ผู้ประพันธ์กลับมาใช้อัตราจังหวะ 5/4 เหมือนกับกระบวนที่ 1 (Mars) แบ่งกลุ่มจังหวะออกเป็นสามบวกสอง (3+2) และมีการดำเนินของคอร์ด Em และ G#m ซ้ำไปมาแบบออสตินาโต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 อัตราจังหวะ 5/4 และการดำเนินคอร์ด

ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

กระบวนนี้มีคีตลักษณ์แบบตอน (Sectional Form) สร้างขึ้นจากการนำส่วนย่อยมารวมกันเพื่อให้ได้บทเพลง ที่ยาวขึ้น (ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร, 2552) แบ่งได้ทั้งหมดเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอน A	ห้องที่ 1-21
ตอน B	ห้องที่ 22-48
ตอน C	ห้องที่ 49-83
ตอน Coda	ห้องที่ 84-100

ตอน A ห้องที่ 1-21

กระบวนนี้อยู่ในอัตราจังหวะ 5/4 ซึ่งแบ่งกลุ่มจังหวะเป็นสามบวกสอง (3+2) เริ่มต้นด้วยทำนองหลักที่ 1 ในแนวฟลูตและเบสฟลูตห้องที่ 1-3 ตามด้วยแนวกิกโคโลและโอโบในห้องที่ 3-4 (ดูตัวอย่างภาพที่ 2)

แนวทำนองหลักนี้จะปรากฏอีกสองครั้งในห้องที่ 5-7 และห้องที่ 14-15 ซึ่งแนวทำนองดังกล่าวนี้จะไม่ย้อนกลับมาและไม่ปรากฏในตอนอื่น ๆ

Andante (3 beats followed by 2)

1 Piccolo
2 Flutes
Bass Flute
2 Oboes

The image shows a musical score for the first 4 measures of the piece. The tempo is Andante (3 beats followed by 2). The score is for 1 Piccolo, 2 Flutes, Bass Flute, and 2 Oboes. A red box highlights the first 3 measures, which correspond to the first 3 measures of the piece.

ภาพที่ 2 ทำนองหลักที่ 1 (ห้องที่ 1-4)

ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

แนวทำนองหลักที่ 2 เกิดขึ้นครั้งแรกในแนวฟลูตและเบสฟลูตห้องที่ 9-11 ครั้งที่สองในแนวโอโบและอิงลิชฮอร์นห้องที่ 12-13 โดยจะมีระดับเสียงสูงกว่ารอบแรก 1 ช่วงคู่แปด โดยการดำเนินทำนองใช้เทคนิคพาราลเลลิซึม (Parallelism) หรือการขนาน (ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร, 2552) ดำเนินแนวทำนองแบบขนานกันเป็นขั้นคู่ 3 ปรากฏในแนวฟลูตและโอโบ (ดูตัวอย่างภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ทำนองหลักที่ 2 ดำเนินทำนองแบบขนาน (ห้องที่ 9-13)

ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

ในด้านของแนวประสานนั้น Holst ใช้เทคนิคการซ้ำของคอร์ด Em และ G#m สลับไปมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รูปแบบเสียงยาวในแนวเชลลีสตาห้องที่ 14-15 นอกจากนี้ห้องที่ 16-21 ยังปรากฏการใช้เทคนิคการแยกโน้ต (Arpeggiato) คือ การเล่นโน้ตของคอร์ดทีละตัวเรียงลำดับขึ้นและลง (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2552) ในการดำเนินของคอร์ดทั้งสองยังคงเป็นคอร์ด Em และ G#m สลับกันไปตลอดซึ่งเป็นแนวคิดหลักของผู้แต่งที่ต้องการให้เห็นจุดเด่นของกระบวนนี้ (ดูตัวอย่างภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 เทคนิค Arpeggiato (ห้องที่ 16-21)

ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

ตอน B ห้องที่ 22-48

ตอน B ไม่ปรากฏแนวทำนองแต่อย่างใด หากแต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือการใช้เทคนิคการแยกโน้ต (Arpeggiato) อย่างต่อเนื่องในการพัฒนาลักษณะจังหวะให้มีความหลากหลายในกลุ่มเครื่องสาย ฮาร์พและเชเลสเตอ อีกทั้งยังใช้เทคนิคการเลียน (Imitation) การไล่เลียนกันของกลุ่มโน้ตที่เหมือนกัน 2 แนวที่เริ่มไม่พร้อมกัน (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2552) ซึ่งจะปรากฏในแนวเชเลสเตอและฮาร์พแนวล่างห้องที่ 27 (ดูตัวอย่างภาพที่ 5) ซึ่งเทคนิคที่กล่าวมาข้างต้นดำเนินไปตลอดจนจบตอน B

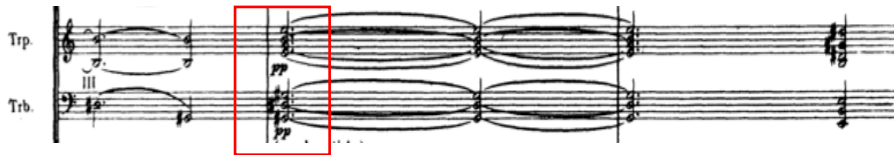

ภาพที่ 5 เทคนิคการเลียน (Imitation) ห้องที่ 27

ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

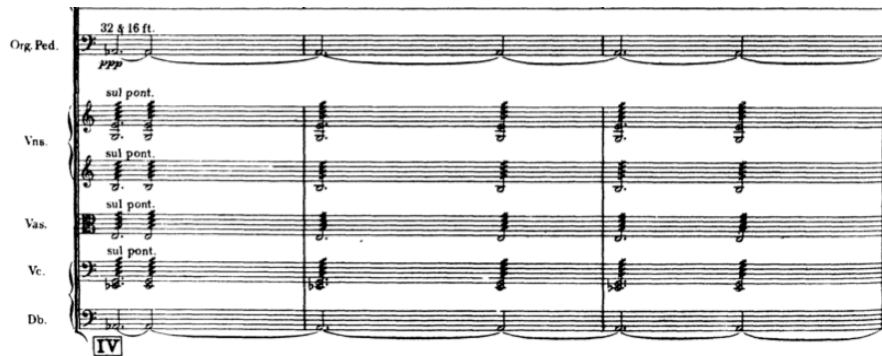
โพลีฮาร์โมนีไม่หยุดแค่นั้น ในด้านประสานเสียงการใช้โพลีคอร์ด (Polychord) คือคอร์ดหลายคอร์ดที่เล่นพร้อมกันก็เป็นอีกแนวความคิดที่นำมาใช้ (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2552) กล่าวคือก่อนหน้านี้มีการเล่นสองคอร์ด Em และ G#m สลับกันตลอด มาถึงจุดนี้ในกลุ่มเครื่องลมทองเหลืองมีการใช้ โพลีคอร์ดเพื่อพัฒนาเสียงประสานให้มีความซับซ้อน

โดยแนวทริมเบ็ตเล่นคอร์ด Em และแนวทอมโบนเล่นคอร์ด G#m เล่นคอร์ดต่างชนิดในเวลาเดียวกัน ในห้องที่ 22-24 (ดูตัวอย่างภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 โพลิคอร์ด (Polychord) ห้องที่ 22-24
ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

ด้านการเลือกใช้เครื่องดนตรีได้เสริมความแข็งแรงให้กับแนวเสียงต่ำโดยให้ออร์แกนเล่นโน้ต Ab ลากค้ำยาว ห้องที่ 44-46 กำหนดเครื่องดนตรีคำว่า “Organ Pedal” วิธีการเล่นคือใช้เท้าเหยียบกลไกของออร์แกนเพื่อค้ำเสียงยาวทำให้บทเพลงดูลึกกลับน่าพิศวงยิ่งขึ้น (ดูตัวอย่างภาพที่ 7) ส่วนแนวเครื่องสายใช้เทคนิคการบรรเลง “sul pont.” ย่อมาจากคำว่า Sul poniceello เป็นคำสั่งให้ใช้คันชักสีกลัหย่องเพื่อให้ได้คุณภาพเสียงพิเศษซึ่งจะได้ยินเสียงโน้ตฮาร์โมนิกซีรี่ย์ที่คมชัดมากขึ้น (วีรชาติ เปรมานนท์, สิริเศรษฐ์ ปั่นทุรอมพร, 2563) ยกเว้นแนวเบสที่ลากเสียงยาวค้ำโน้ต Ab หากวิเคราะห์คือน้ต G# ซึ่งถือเป็นโน้ตฮาร์โมนิกที่มีระดับเสียงเดียวกันแต่สะกดชื่อไม่เหมือนกัน

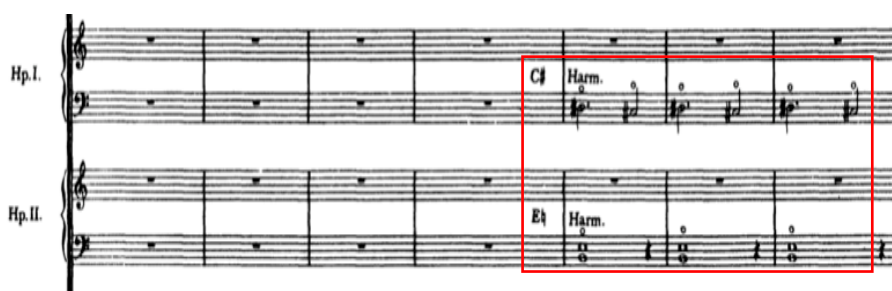

ภาพที่ 7 Organ Pedal การบรรเลงโดยใช้เท้าเหยียบ (ห้องที่ 44-46)
ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

ตอน C ห้องที่ 49-83

โซลสกีใช้เทคนิคการซ้าออสตินาโตของโน้ต D# และ C# ตลอดทั้งตอน C เริ่มจากไวโอลาห้องที่ 50 แนวเบสโอโบห้องที่ 51-55 แนววิลาและเบสฟลูตห้องที่ 56-63 สุดท้ายย้ายไป

แนวฟลูตและฮาร์พห้องที่ 69-83 โดยกำหนดคำว่า “Harm.” ย่อมาจากคำว่า Harmonic คือเทคนิคเฉพาะของฮาร์พโดยการตึงสายทำให้เกิดเสียงพิเศษ (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2552) นิยมใช้ในดนตรีสมัยศตวรรษที่ 20 (ดูตัวอย่างภาพที่ 8) การซ้ำในการเคลื่อนของแนว ยังปรากฏในกลุ่มของนักร้องประสานเสียงห้องที่ 69-84 (ดูตัวอย่างภาพที่ 9) การใช้เสียงของนักร้องโดยปราศจากคำร้องถือได้ว่าเป็นจุดเด่นของกระบวนนี้เช่นเดียวกัน ส่วนด้านของแนวทำนองสังเกตเห็นว่ามีการทำนองหลักที่สามปรากฏขึ้นในแนวคลาริเน็ตห้องที่ 57-63 (ดูตัวอย่างภาพที่ 10) หลังจากนั้นย้ายทำนองไปแนวไวโอลินห้องที่ 63-69

ภาพที่ 8 เทคนิคการซ้ำออสตินาโตและเทคนิคการเล่น Harmonic (ห้องที่ 69-71)
ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

ภาพที่ 9 เทคนิคการซ้ำออสตินาโตในแนวนักร้องประสานเสียง (ห้องที่ 69-84)
ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

ภาพที่ 10 แนวทำนองหลักที่สาม (ห้องที่ 57-63)
ที่มา : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 1921

ตอน Coda ห้องที่ 84-100

ตอน Coda สุดท้ายนี้จากการวิเคราะห์แนวคิดของผู้ประพันธ์โฮลส์นำเอาเทคนิค แยกโน้ต (Arpeggiato) ที่เป็นแนวคิดหลักในตอน B และเทคนิคออสตินาโตในตอน C ผสมผสานกันอย่างลงตัว เริ่มจากเทคนิคแยกโน้ตที่มีสัดส่วนโน้ตต่างกัน คือ แนวไวโอลินวิโอลาเล่นโน้ต 6 พยางค์ ฮาร์พเล่นโน้ต 4 พยางค์ และเชลเลสตาลเล่นโน้ต 8 พยางค์ ตั้งแต่ห้องที่ 84 ถึงห้องที่ 89 ส่วนเทคนิคการใช้ออสตินาโตในแนวนนักร้องประสานเสียงเริ่มห้องที่ 90 จนจบเพลง ในห้องสุดท้ายของกระบวนการนี้กำหนดให้ร้องประสานเสียงแบบซ้ำไปมาจนกว่าเสียงจะหายไปโดยที่กลุ่มนักร้องประสานเสียงอยู่บริเวณหลังเวที

บทสรุป

บทความนี้เป็นแนวทางการวิเคราะห์กระบวนการสุดท้ายในบทประพันธ์ชุด “The Planets Op.32 Suite for Large Orchestra” ผู้เขียนมีความชื่นชอบในกระบวนการที่ 7 ซึ่งเป็นกระบวนการสุดท้าย จากการศึกษาศิวประวัติ ประวัติของบทประพันธ์ วิเคราะห์คีตลักษณ์ในมิติต่าง ๆ เช่น มิติแนวทำนอง มิติจังหวะและมิติของเสียงประสาน พบว่าผู้ประพันธ์แต่งเพลงนี้สำหรับออร์แกนไว้ก่อนแล้วจึงนำมาขยายเป็นวงออร์เคสตราขนาดใหญ่ในภายหลัง ใช้เทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ การใช้ไมท์ฟสร้างเป็นทำนองสั้น ๆ ใช้เทคนิคการใช้ออสตินาโต (Ostinato) ในแนวทำนองและเสียงประสาน การใช้โพลีคอร์ด (Polychord) ไม่ว่าจะเป็นการเล่นสลับกันของสองคอร์ดหรือนำทั้งสองคอร์ดมาซ้อนกันให้เกิดสีสันแปลกใหม่ในบทประพันธ์ การเลือกใช้เครื่องดนตรีที่ไม่ค่อยนิยมใช้และนานครั้งที่จะปรากฏให้เห็นในวงออร์เคสตรา ขนาดใหญ่ จุดเด่นของกระบวนการนี้คือใช้เสียงของนักร้องประสานเสียงแต่ปราศจากคำร้องโดยกำหนดให้นักร้องอยู่บริเวณหลังเวทีเพื่อต้องการให้ได้ยินเสียงมาจากไกล ๆ

สุดท้ายนี้การได้ฟังเพลงซึ่งบรรยายสื่อความหมายดาวเนปจูนเปรียบเสมือนการเดินทางสู่อวกาศ ดวงดาวนับล้านระยิบระยับ มีความรู้สึกสลับซับซ้อน เหมือนการเดินทางเข้าไปในดินแดนที่ไม่รู้จัก เพลงในกระบวนการเนปจูนนี้ให้ความรู้สึกล้ำยุคมาก เชื่อว่าท่อนเพลงดาวเนปจูนเป็นแค่กระบวนการหนึ่งที่นำมาเป็นกรณีศึกษา ยังมีอีกหลายกระบวนการในบทเพลงชุดเดอะแพลนเนต โอปุส 32 ที่สามารถศึกษาเพิ่มเติม วิเคราะห์แนวคิดและเทคนิคการประพันธ์ของกุสตาฟ โฮลส์ เพื่อให้เข้าใจและซาบซึ้งดนตรีในศตวรรษที่ 20 ได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2551). *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : เกศกะรัต.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2552). *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : เกศกะรัต.

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. (2552). *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. (2553). *อรรถาธิบายและบทวิเคราะห์บทเพลงที่ประพันธ์โดย ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปิ่นณรุจน์ อนันต์จรัสภัทร. (2565). *เครื่องดนตรีวงออร์เคสตราในบทประพันธ์เดอะแพลนเน็ต โอปุส 32*. เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2565

วีรชาติ เปรมานนท์ และ สิริเศรษฐ์ ปิ่นทุรอำพร. (2563). *เทคนิคเครื่องสายในบทประพันธ์ เพลงชุดมิติเสียงสังเคราะห์แห่งวงซิมโฟนี*. วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต, ปีที่ 15 (1), 150-164

Holst, Gustav. (1921). *The Planets Suite for Large Orchestra*. London, England : Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd.

Lace Ian. (1996). *A Biography of Gustav Holst*. สืบค้นจาก <http://www.gustavholst.info/biography/index.php?chapter=1>.

Lace Ian. (1996). *A Biography of Gustav Holst*. สืบค้นจาก <http://www.gustavholst.info/biography/index.php?chapter=2>

Lace Ian. (1996). *A Biography of Gustav Holst*. สืบค้นจาก <http://www.gustavholst.info/biography/index.php?chapter=3>

Lace Ian. (1996). *A Biography of Gustav Holst*. สืบค้นจาก <http://www.gustavholst.info/biography/index.php?chapter=4>

**ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ-ยโสธร**
**Transformation Leadership of School Administrators
Affecting the competency of Innovation Teachers under
Sisaket Yasothon Secondary Educational Service Area**

เกรียงไกร เหล่าหุ้พงษ์พันธ์¹
Kriangkrai Laowhuphongphan

วันที่ส่งบทความ: 15 กุมภาพันธ์ 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 30 มีนาคม 2566, วันที่ตอบรับบทความ:
3 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และ 2) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ-ยโสธร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 83 โรงเรียน จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความเชื่อมั่นกับ 0.97 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และสามารถพยากรณ์

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อีเมล: stu6430117103@sskru.ac.th

The student of Master degree of educational administration program, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University Email: stu6430117103@sskru.ac.th

สมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนได้ร้อยละ 37.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สมรรถนะด้านนวัตกรรม

Abstract

The Purposes of this study were 1) to study the relationship between the factors of transformational leader of school administrators and competency of innovation teachers under Sisaket Yasothon secondary educational service area and 2) to study the transformational leadership of school administrators affecting the competency of innovation teachers under Sisaket Yasothon secondary educational service area. The samples used in the study consisted of school administrators and teachers under the office of Sisaket Yasothon secondary educational service area with a total of 364 participants from 83 school in academic year 2022. The instruments were five-level rating scale questionnaires with the reliability of 0.97. The statistics used were percentage, mean and standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression analysis.

The research findings were as follows. 1) the transformational leader of school administrators and the competency of innovation teachers under Sisaket Yasothon secondary educational service area revealed positive correlation at quite high level (" r " " $_{xy}$ " = 0.602) with statistical significance at .01 level. 2) the factors of transformational leadership of the school administrators affected the competency of innovation teachers under Sisaket Yasothon secondary educational service area and predictive power of the competency of innovation teachers was at 37.30% with statistical significance at .01 level.

Keyword: School administrators, The transformational leadership, The competency of innovation teachers

บทนำ

ยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างเป็นไปอย่างก้าวกระโดด ที่สร้างผลกระทบต่อการทุกองค์การของการทำงาน หากองค์การมีการปรับตัวช้าไป ปรับไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอาจจะทำให้เกิด “ภาวะการณ์หยุดชะงัก” หากภาครัฐต้องการปรับให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพทางบุคคล ทักษะความรู้ หรือทักษะที่จำเป็นต่อการใช้งานให้องค์การมีความสามารถที่สูงขึ้นตามไปด้วย แนวทางการบริหารองค์การยุคใหม่ต้องจัดการควบคุมและจัดความเคลื่อนไหวและปฏิบัติการที่ไม่จำเป็นออกเพื่อป้องกันการหยุดชะงักและทันต่อการเปลี่ยนแปลง (เขมิกา ทองเรือง, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ที่ได้

กล่าวถึงเป้าหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เอาไว้ว่า คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ผู้นำจะต้องมีลักษณะของภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อองค์กรจึงจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรได้ ภาวะผู้นำจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความอยู่รอดและความสำเร็จของงานบริหาร เนื่องจากจะทำให้ผู้ร่วมงานเชื่อมั่นและศรัทธาเข้าไปสู่ความร่วมมือเพื่อการแลกเปลี่ยนที่ดี (อมรรัตน์ ศรีทอง, 2558) องค์กรจำเป็นต้องมีผู้นำที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อความสำเร็จขององค์กร หากผู้นำที่ไม่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงก็ยากที่จะนำพาองค์กรให้อยู่รอดในสภาวะการณ์ของสังคมที่มีความรวดเร็วของข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี วัฒนธรรมและสังคม

ระบบการศึกษาของประเทศไทยในยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ทำให้เกิดข้อจำกัดมากขึ้นทั้งด้านของสังคม ความรู้ กระบวนการถ่ายทอด สื่อ นวัตกรรม ครูผู้สอน และเทคโนโลยี ทำให้การจัดการศึกษาต้องมีการจัดการศึกษาไว้อย่างหลากหลายเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดรูปแบบการสอนเอาไว้ 5 รูปแบบ คือ 1) On-site เรียนที่โรงเรียนโดยต้องมีมาตรการเฝ้าระวังตามประกาศสถานการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมหาอย่างใกล้ชิด 2) On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV 3) On-demand เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ 4) On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต และ 5) On-hand (ไทยรัฐออนไลน์, 17 พฤษภาคม 2564)

จากการเปลี่ยนรูปแบบการศึกษาที่หลากหลายส่งผลกระทบต่อการศึกษาของประเทศไทยโดยตรง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาไทยและผู้ที่มีบทบาทที่สุดในการนำ การเปลี่ยนแปลงมาสู่สถานศึกษาคือผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation leadership) เป็นแบบภาวะผู้นำที่ดีและเหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน สามารถทำให้เกิดประสิทธิผลของงานและองค์กรสูงขึ้น แม้ว่าสภาพการณ์ขององค์กรจะมีข้อจำกัดต่าง ๆ เพียงใด ซึ่ง Yukl (อ้างถึงใน นริศรา บันบุญ, 2559) ได้เสนอว่าควรมีการพัฒนาผู้นำให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง การบริหารการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูง

ครูผู้สอนถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในการพัฒนาของผู้เรียน และเพื่อให้ทันต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีสมรรถนะด้านนวัตกรรม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพราะนวัตกรรมเป็นสื่อการเรียนการสอนที่เป็นตัวกลางสำคัญ ที่เป็นเงื่อนไขที่ครูจะต้องรับผิดชอบในการออกแบบให้มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของการเรียนรู้

เหมาะสมกับคุณลักษณะของผู้เรียนและเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนด้วย นวัตกรรมการสอนในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติมา วรณศรี (2563) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ครูผู้สอนที่มีสมรรถนะด้านนวัตกรรมจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการสร้างความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพ การจัดการ การศึกษาได้ ครูผู้สอนเป็นจะต้องเรียนรู้ ปรับตัว และประยุกต์ใช้เครื่องมือ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่ดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีเขตปกครอง 22 อำเภอ มีโรงเรียนในสังกัด 56 โรงเรียน และจังหวัดยโสธร มีเขตปกครอง 9 อำเภอ มีโรงเรียนในสังกัด 27 โรงเรียน รวมเป็นทั้งหมด 83 โรงเรียน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีจุดเน้นการบริหารการศึกษาประจำปีการศึกษา 2565 โดยให้ความสำคัญด้านการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถด้าน ICT ให้ทันการเปลี่ยนแปลงของยุคศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร, 2565)

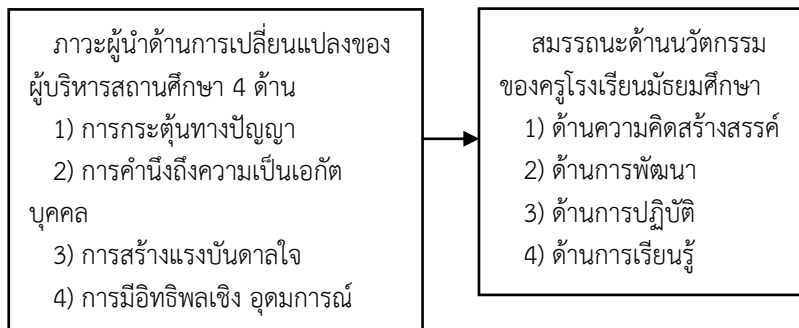
โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา มีผู้บริหารโรงเรียนคอยควบคุมดูแลให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ และการปฏิบัติงานของครูเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามเป้าหมายที่วางไว้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุค ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงจึงจำเป็นต้องมีการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะต้องมีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงสูงและตัวครูผู้สอนก็ต้องมีความสามารถทางด้านนวัตกรรม จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดยโสธร จะส่งผลต่อสมรรถนะ ด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร หรือไม่ ผู้วิจัยเชื่อว่าผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางใน การปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำ ด้านการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ส่งผลเกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะ

ด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา: เกรียงไกร เหล่าหุพงษ์พันธ์, 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 83 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 203 คน และครูผู้สอน จำนวน 3,456 คน รวมทั้งสิ้น 3,659 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 83 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 364 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1967 อ้างถึงใน ไพศาล วรคำ, 2554) จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 64 คน และครูผู้สอน จำนวน 300 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา รวม 364 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย สถานการณ์ปฏิบัติงาน

วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 30 ข้อคำถาม มีลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน จำนวน 32 ข้อคำถาม มีลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open End) สอบถามแนวทางเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทางออนไลน์ (google form) โดยประสานความร่วมมือกับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เมื่อผู้วิจัยได้รับข้อมูลครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งไว้ จึงดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.32	0.51	มาก
2. ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล	4.28	0.57	มาก
3. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.25	0.59	มาก
4. ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์	4.28	0.59	มาก
เฉลี่ย	4.28	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.51) ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.57) ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.59)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.30	0.47	มาก
2. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.18	0.41	มาก
3. ด้านการปฏิบัติงาน	4.00	0.49	มาก
4. ด้านการเรียนรู้	4.38	0.46	มาก
เฉลี่ย	4.21	0.37	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือด้านการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.46) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.47) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.41) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.49)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{total}
X_1	.588**	.468**	.266**	.599**	.584**
X_2	.583**	.469**	.245**	.597**	.576**
X_3	.609**	.465**	.237**	.597**	.580**
X_4	.578**	.433**	.196**	.575**	.541**
X_{total}	.623**	.484**	.248**	.625**	.602**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{total}) กับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน (Y_{total}) ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง ($r_{xy} = 0.602$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูงจนถึงระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ (Y_4) ($r_{xy} = 0.625$) รองลงมา ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Y_1) ($r_{xy} = 0.623$) ด้านการพัฒนาตนเอง (Y_2) ($r_{xy} = 0.484$) และด้านการปฏิบัติงาน (Y_3) ($r_{xy} = 0.248$)

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน โดยใช้วิธีการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำเข้าตัวแปรทั้งหมด

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	β	t	P-value
ค่าคงที่ (Constant)	2.355	0.133	-	17.700	.000
ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	β	t	P-value
1. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_1)	0.195	0.064	0.268	3.041	.003
2. ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์บุคคล (X_2)	0.108	0.069	0.164	1.564	.119
3. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_3)	0.157	0.068	0.248	2.299	.022
4. ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (X_4)	-0.027	0.065	-0.042	-0.408	.683
R = 0.610 $R^2 = 0.373$ F = 53.281**					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.61 และ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.37 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

สามารถพยากรณ์สมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้ร้อยละ 37.30 แสดงว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน ($F = 53.28$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.355 + 0.195X_1 + 0.108X_2 + 0.157X_3 - 0.027X_4$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z' = 0.268Z_1 + 0.164Z_2 + 0.248Z_3 - 0.042Z_4$$

ผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูงจนถึงระดับน้อย โดยเรียงลำดับสมรรถนะรายด้านตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ รองลงมา ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการปฏิบัติงาน

2. ผลการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และสามารถพยากรณ์สมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้ร้อยละ 37.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.355 + 0.195X_1 + 0.108X_2 + 0.157X_3 - 0.027X_4$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z' = 0.268Z_1 + 0.164Z_2 + 0.248Z_3 - 0.042Z_4$$

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูงจนถึงระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ รองลงมา ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเนื่องด้วยบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานที่อยู่ในองค์กรเดียวกัน เข้าใจปัญหาภายในองค์กรเหมือนกัน มีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นหากผู้บริหารสถานศึกษาต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานศึกษาจึงต้องมีการปรึกษาร่วมกับครูผู้สอนในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการเรียนรู้มีความคิดสร้างสรรค์ มีการจัดการอบรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องทั้งในองค์กรและนอกองค์กร โดยตัวผู้บริหารเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรภรณ์ เต็มราม (2559) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพังงา ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์กันทั้งในภาพรวมและรายด้านในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และสามารถพยากรณ์สมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้ร้อยละ 37.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเนื่องด้วย รูปแบบโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของครูผู้สอนโดยตรงและภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ใช้อิทธิพลหรืออำนาจที่มีอยู่ของผู้นำในการชักจูง โน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานได้กระทำกิจกรรมหรือปฏิบัติงานเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งผู้บริหาร

สถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมักต้องการให้สถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางของการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะสามารถส่งผลให้ครูผู้สอนเชื่อและไว้วางใจในการเป็นผู้นำว่าจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้จึงทำให้ครูผู้สอนมีความคล้อยตามผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ครูผู้สอนกล้าที่จะแสดงออกถึงสมรรถนะทางด้านนวัตกรรมที่ตนเองต้องการนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริศา ริมศิริ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การบริหารและพัฒนาบุคลากรเป็นตัวบ่งชี้องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานหรือองค์กรควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาการแสดงออกถึงความเข้มแข็งในการบริหารองค์กร มีการสร้างแรงจูงใจให้ครูผู้สอนดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่แท้จริงขององค์กรและสามารถทำให้ครูผู้สอนยึดมั่นต่อวิสัยทัศน์ขององค์กรได้
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและง่ายต่อการปฏิบัติ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการให้คำปรึกษา แนะนำ การสร้างแรงจูงใจและเป็นตัวอย่างที่ดีเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงานให้ครูผู้สอนด้วยความจริงใจ
4. หน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ ควรให้ความสนใจในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกระตุ้นทางปัญญา อย่างจริงจัง เพราะมีความสำคัญต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
2. ควรศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับ สมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน ด้านการปฏิบัติงาน
3. ควรศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการอิทธิพลเชิงอุดมการณ์กับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน ด้านการปฏิบัติงาน

4. ควรศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ที่ส่งผลต่อ สมรรถนะด้านนวัตกรรมของครูผู้สอน

เอกสารอ้างอิง

- เขมิกา ทองเรือง. (2560). ภาวะผู้นำเพื่อการบริหารสำนักงานสมัยใหม่. *วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 695-672.
- จิตติมา วรณศรี. (2563). นวัตกรรมสู่การพัฒนาสถานศึกษา. *โรงพิมพ์รัตนสุพรรณการพิมพ์* 3. ทีมการศึกษา. (2564, 17 พฤษภาคม). กระทรวงศึกษาธิการเตรียมความพร้อมจัด 5 รูปแบบการเรียนรู้การสอนยุคโควิด-19 ป่วนเมือง. *ไทยรัฐออนไลน์*, <https://www.thairath.co.th/news/local/2100016>.
- นริศรา ปันบุญ. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอชุมแสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์] มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ไพศาล วรคำ. (2554). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). ตักสิลาการพิมพ์.
- วรภรณ์ เต็มราม. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพังงา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. (2564). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. https://www.secondary28.go.th/?page_id=5769.
- สุริสา ริมศิริ. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้แห่งนวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อมรรัตน์ ศรีทอง. (2558). ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมโรงเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้
รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์
บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
Development the Achievement of Critical Reading
Comprehension by Learning to Read with A 6-Steps
Ladder Together with Online Exercises on the Platform
Live worksheets Grade 2 Secondary Education School
Students

พิชชาอร มินทยักษ์¹และนำทิพย์ องอาจวานิชย์²

Phitchaon Minthayak and Namthip Ongardwanich

วันที่ส่งบทความ: 28 กุมภาพันธ์ 2566,วันที่แก้ไขบทความ: 1 พฤษภาคม 2566,วันที่ตอบรับบทความ: 19

พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 โรงเรียนนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวน 40 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้มี 4 ชนิด คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ 2) แบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต 3) แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย 1) ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนเท่ากับ 0.80 ระดับความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.46) 2)

¹ นางสาวพิชชาอร มินทยักษ์ นิสิตปริญญาโท สาขาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
อีเมล: phitchaonm64@nu.ac.th

Ms. Picchaon Mintayak, Master's degree student in Thai language, Faculty of Education
Naresuan University E-mail : phitcha777@gmail.com

² ผศ. ดร.นำทิพย์ องอาจวานิชย์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
อีเมล: namthipo@nu.ac.th

Assistant Professor Dr. Namthip Ongartvanit, Lecturer at the Faculty of Education Naresuan
University E-mail: namthipo@nu.ac.th

คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) มีความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.80)

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น แบบฝึกหัดออนไลน์ บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop reading comprehension through the 6-step ladder technique of reading style learning together with online exercises on the live worksheet platform, 2) to compare reading comprehension achievements before and after learning, and 3) to study student satisfaction The sample group was 40 students in grade 2/7 of Nakhon Sawan School, semester 2/2022 by specific selection method. There were 4 types of tools used: 1) Reading Comprehension Learning Plan, 2) Online exercises on the live worksheet platform, 3) Reading Comprehension Test, and 4) Satisfaction Assessment. The statistics used in data analysis were mean and standard deviation. The findings of this research as following: 1) The consistency index of the plan was 0.80, the level of suitability in the elements of the plan was at the highest level ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.46) 2) The test scores after the learning management of the students were higher than before the learning management with statistically significance at the .05 level, 3) There was a high level of satisfaction ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.80).

Keywords: Reading Comprehension, Read with A 6-Steps Ladder Technique, Online Exercises on the Platform Live worksheets

บทนำ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านที่ผู้เรียนทุกคนควรมี เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านและการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ผู้รับสารที่ดีจะสามารถส่งสารได้ดีตามไปด้วย การอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นทักษะที่ครูต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ผู้วิจัยพบว่า ตามข้อมูลของสถาบันทางการศึกษาแห่งชาติได้วัดและประเมินผลทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของโรงเรียนนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัด

นครสวรรค์ ระหว่างปีการศึกษา 2563-2564 โดยใช้แบบวัดทดสอบของสถาบันทางการศึกษาแห่งชาติ นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ในปีการศึกษา 2563 คิดเป็นร้อยละ 63.95 และในปีการศึกษา 2564 นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญคิดเป็นร้อยละ 67.22 ซึ่งทั้ง 2 ปีการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด คือ ร้อยละ 70 ครูจึงต้องหาวิธีหรือสื่อการสอนเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมาย เลือกรูปวิธีการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ จะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนให้บรรลุตามความมุ่งหมาย ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รูปแบบและเทคนิคในการจัดการเรียนการสอน จึงได้พบว่าการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิค บันได 6 ขั้น ของสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2564) ประกอบด้วย 1) การอ่านเรื่องให้จบ ตั้งคำถาม 5W1H 2) การหาคำสำคัญ 3) ตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง 4) การเติมคำเชื่อมหาส่วนขยายใจความสำคัญ 5) การสังเกตคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง 6) การหาใจความสำคัญได้ทุกบทอ่าน ทำให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น และทำข้อสอบได้แม่นยำขึ้น เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังสืบค้นแอปพลิเคชันที่เหมาะสมในการมอบหมายงานให้นักเรียนฝึกฝน จึงพบว่าแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต คือเว็บไซต์ ที่ให้ครูหรือบุคคลที่สนใจสามารถสร้างใบงานแบบฝึกหัดออนไลน์ และให้นักเรียนเข้ามาทำใบงานออนไลน์ได้โดยไม่ต้องพิมพ์เป็นกระดาษออกมา สามารถตรวจคะแนนหรือส่งคำตอบให้ครูผ่านทางอีเมล ตัวอย่างรูปแบบใบงานในไลฟ์เวิร์กชีต มีทั้งแบบให้นักเรียนเติมคำตอบเองแบบโยงหรือจับคู่คำตอบแบบเลือกตอบ จริง/เท็จ แบบลากคำตอบมาเติม แบบทำเครื่องหมาย ✓ แบบเลือกคำตอบจากตัวเลือก ซึ่งไลฟ์เวิร์กชีต มีข้อดีคือ ระบบตรวจคำตอบให้ทันที นักเรียนรู้ผลทันที สะดวกต่อการเก็บคะแนน สามารถออกแบบให้สวยงามดึงดูดความสนใจ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญผ่านไลฟ์เวิร์กชีต เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและสร้างความสนใจแก่ผู้เรียน โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อีกด้วย

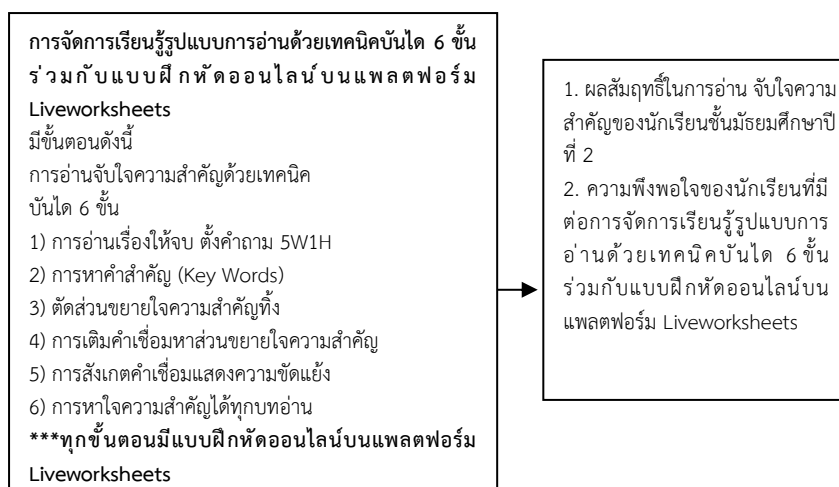
ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์ บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และเป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่าน จับใจความสำคัญ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2/2565

โรงเรียนนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 405 คน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets)

กรอบแนวคิด

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2565 โรงเรียนนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 405 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2565 โรงเรียนนครสวรรค์ จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 40 คน จากจำนวนห้องทั้งหมด จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 405 คน ซึ่งได้มา โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิค บันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets)

2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets)

3. เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 4 ประเภท ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) 3) แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ของสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2564) ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เกี่ยวกับวิธีการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets)

3) กำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 3 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง ดังนี้

- แผนที่ 1 การอ่านจับใจความจากวรรณคดี
เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า จำนวน 4 ชั่วโมง
- แผนที่ 2 การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น
เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอนบ้านริมคลอง จำนวน 2 ชั่วโมง
- แผนที่ 3 การอ่านจับใจความจากวรรณคดี
เรื่อง นิราศเมืองแกลง จำนวน 4 ชั่วโมง

4) สังเคราะห์รูปแบบและแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดตอนออนไลน์ ในลักษณะแบบโต้ตอบ พร้อมการแก้ไขตัวเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามแผนการจัดการเรียนรู้

5) ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้อง หลังจากผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในองค์ประกอบต่าง ๆ ตามแบบประเมินความเหมาะสม

9) กำหนดเกณฑ์การตัดสิน ประเมินค่าแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

10) ปรับปรุงแผนในส่วนที่บกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/8 จำนวน 40 คน แล้วหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในกิจกรรม การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

11) ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และจัดพิมพ์เป็นเอกสารฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2 แบบฝึกความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย โรงเรียนนครสวรรค์

2) ศึกษาหลักสูตร ค้นคว้าข้อมูล คู่มือการจัดการเรียนรู้หลักสูตรโรงเรียน นครสวรรค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3) ศึกษาแบบฝึกความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากเอกสารต่าง ๆ

4) ดำเนินการคัดเลือกบทอ่าน ซึ่งบทอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่งเสริมทักษะการปรับตัวและความคิดสร้างสรรค์

5) ดำเนินการสร้างแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต สาระการเรียนรู้ภาษาไทย มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 เรื่อง

6) สร้างแบบประเมินแบบฝึกหัดออนไลน์ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยถามครอบคลุมองค์ประกอบของแบบฝึก 5 ด้านคือ จุดประสงค์ เนื้อหา รูปแบบ การใช้ภาษา การวัดและประเมินผล

7) นำแบบฝึกหัดออนไลน์พร้อมแบบประเมินที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบฝึก ความถูกต้องของภาษา ผู้วิจัยจึงได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

8) นำแบบฝึกหัดออนไลน์ มาหาค่าเฉลี่ย

9) ปรับปรุงและแก้ไขแบบฝึกหัดออนไลน์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง และนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ

3.3 แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนครสวรรค์

2) ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล

3) วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มีสาระเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ

4) สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบตามแนวคิดของ Bloom, 1956 ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า

5) สร้างแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีสัดส่วนตามวัตถุประสงค์

6) นำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ และตารางวิเคราะห์ข้อสอบ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษาเพื่อปรับปรุงและแก้ไข โดยปรับปรุงข้อคำถามที่ไม่เหมาะสม มีความกำกวม และไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

7) นำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ความสอดคล้องของเครื่องมือ นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC เลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.0 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้

8) นำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/8 โรงเรียนนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวน 40 คนที่เคยได้รับการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ

9) นำผลการทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญมาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

10) นำข้อสอบแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญที่คัดเลือกไว้แล้ว จำนวน 20 ข้อ นำผลการสอบเฉพาะข้อที่คัดเลือกไว้มาวิเคราะห์ โดยให้คะแนนข้อที่ถูกเป็น 1 และข้อที่ผิดหรือไม่ตอบเป็น 0 โดยใช้สูตรคำนวณของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน โดยกำหนดค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

11) ตรวจสอบอีกครั้ง แล้วจัดทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญฉบับจริง จำนวน 20 ข้อที่วิเคราะห์คุณภาพและตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2/7 โรงเรียนนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวน 40 คน

3.4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ทั้งรูปแบบ วิธีการและขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

2) กำหนดประเด็นเนื้อหาที่ต้องการประเมินความพึงพอใจ

3) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

4) นำแบบประเมินความพึงพอใจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

5) ปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความ สอดคล้องของเครื่องมือ

6) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/8 จำนวน 40 คน ซึ่งได้ทดลองใช้แบบฝึกเพื่อตรวจสอบความ เข้าใจทางภาษา แล้วนำกลับมาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

7) นำแบบประเมินความพึงพอใจจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บ ข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้กรอกแบบสอบถามเพื่อทราบระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เป็นแบบสอบถามตรวจสอบ รายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจเกี่ยวกับความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรม ต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ การอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์ม(Liveworksheets) สามารถกำหนดเกณฑ์เฉลี่ย ของระดับความพึงพอใจได้ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจ	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง มีความพึงพอใจ	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง มีความพึงพอใจ	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง มีความพึงพอใจ	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง มีความพึงพอใจ	ระดับน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ตารางประกอบคำบรรยายการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการ เรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์ เวิร์กชีตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

ผลการวิจัย

1. ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจากผู้วิจัยได้จัดทำแผนการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้ว ความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นเท่ากับ 0.80 ความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.76 ดังตาราง

แผนการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความเหมาะสม
กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	4.76	0.46	มากที่สุด
เรื่องสั้น ความสุขของกะทิ	4.75	0.47	มากที่สุด
นิราศเมืองแกลง	4.76	0.46	มากที่สุด
ผลรวมการพิจารณาความเหมาะสม	4.76	0.46	มากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่าน ด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) พบว่าคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน	40	20	9.18	2.84	1.68*	0.000
หลังเรียน	40	20	13.87	2.27		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์ม

ไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.86, S.D. = 0.80)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับความเหมาะสม
1 ด้านบรรยากาศ	3.82	0.78	มาก
1.1 รู้สึกสนุกในการทำกิจกรรม	3.20	1.02	ปานกลาง
1.2 ท้าทายความสามารถของนักเรียน	4.18	0.81	มาก
1.3 ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น			
รวม	3.73	0.87	มาก
2. ด้านกิจกรรม			
2.1 มีความน่าสนใจ	3.68	1.00	มาก
2.2 นักเรียนเข้าใจรูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น	3.93	0.69	มาก
2.3 ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้	3.93	0.80	มาก
2.4 ส่งเสริมให้คิดและค้นพบคำตอบด้วยตนเอง	3.98	0.83	มาก
2.5 ส่งเสริมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและนำเสนอความรู้	3.93	0.73	มาก
2.6 นำไปสู่ประยุกต์ใช้ในการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้	3.90	0.71	มาก
รวม	3.89	0.79	มาก
3. ประโยชน์ที่ได้รับ			
3.1 ช่วยให้นักเรียนจำเนื้อหาได้ดี	3.93	0.83	มาก
3.2 ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น	3.90	0.74	มาก
3.3 ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น	3.93	0.80	มาก
3.4 ช่วยให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้	3.98	0.70	มาก
3.5 ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาไทยอย่างรอบด้าน	4.03	0.70	มาก
3.6 ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาไทยอย่างรอบด้าน	4.05	0.68	มาก
รวม	3.97	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย	3.86	0.80	มาก

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความสอดคล้อง หลังจากผู้วิจัยได้จัดทำ พัฒนา และปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็น เท่ากับ 0.80 ความเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.76 ตามที่ได้ศึกษาเอกสาร หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกที่เหมาะสม ผ่านการตรวจสอบการใช้เครื่องมืออย่าง ถูกต้อง และเป็นระบบก่อนที่จะนำแบบฝึกไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.18 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.84 และหลังเรียน 13.78 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.27 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่าคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนสูงขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณภา ศรีสายัณห์, สมหวัง อินทร์ไชย และ เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์ (2563) การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทย 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ประชากร ได้แก่ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 1/2562 จำนวน 69 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 25 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 7 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อการพัฒนา

ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test ผลการวิจัย พบว่า 1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบันได 5 ขั้น พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบันได 5 ขั้น พบว่า มีพัฒนาการที่ดีขึ้นโดยก่อนเรียนได้คะแนน เฉลี่ย 19.36 คะแนน (ร้อยละ 48.40) ส่วนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 32.48 คะแนน (ร้อยละ 81.20) ซึ่งคะแนนหลัง เรียน สูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ การอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ ในระดับมาก หมายความว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์ บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต ของผู้วิจัยสามารถทำให้นักเรียนมีความรักการอ่านมากขึ้น และ ยังช่วยให้นักเรียนมีเป้าหมายในการอ่านได้ดี ทำแบบฝึกที่พัฒนามีความหลากหลายสร้างสรรค์ ไม่จำเจ น่าเบื่อ และมีหน้าตาที่สวยงาม สอดคล้องกับงานวิจัยของเตชินี ภิรมย์ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนแบบออนไลน์ ด้วยกูเกิลคลาสรูม ผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลมีต ร่วมกับไลฟ์เวิร์กชีต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชา การออกแบบและเทคโนโลยี เรื่อง ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น โดยกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 จำนวน 17 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ การจัดการเรียนการสอน แบบออนไลน์ ด้วยกูเกิลคลาสรูม ผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลมีต ร่วมกับไลฟ์เวิร์กชีต รายวิชา การออกแบบและเทคโนโลยี เรื่อง ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ในระดับมาก เพราะผู้เรียน สามารถศึกษาบทเรียนได้ด้วยตนเองในช่วงเวลาที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการสร้าง ความเข้าใจให้นักเรียนทราบถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรม ในแต่ละขั้นตอน โดยการยกตัวอย่างและครูคอยแนะนำในแต่ละกิจกรรม
2. ควรอธิบายวิธีการทำแบบฝึกหัดบนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) ให้นักเรียนเข้าใจก่อนการปฏิบัติงานลงมือปฏิบัติ

3. ควรอธิบายขั้นตอนของการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ให้นักเรียนเข้าใจก่อนการปฏิบัติกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับทักษะการอ่านและการเขียนอื่น ๆ ในภาษาไทย เช่น การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การเขียนเชิงวิพากษ์ ฯลฯ

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีต (Liveworksheets) กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ และศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการอ่านตีความ ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- เตชินี ภิรมย์. (2563). *การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ด้วย Google Classroom ผ่านแอปพลิเคชัน Google Meet ร่วมกับ Liveworksheets ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์] นครศรีธรรมราช : โรงเรียนวังหินวิทยาคม
- โรงเรียนนครสวรรค์. (2562). *หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนนครสวรรค์ พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560)*. [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์] นครสวรรค์ : โรงเรียนนครสวรรค์
- วรรณภา ศรีสายัณห์, สมหวัง อินทร์ไชย และ เบญจมาภรณ์ สุริยาวงศ์. (2563). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์] เชียงราย : โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์
- สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2564). *คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มที่ 1-3* กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ
- Bloom, Benjamin S.(1956). *Taxonomy of Education Objectives Hand Book I: Cognitive Domain*. New York: David Mckay Company, Ince.

การผลิตสื่อมัลติมีเดียเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษา

คณะละครเท่งตึกจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า

อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

Participant Production of Multimedia to Dissemination of
Traditional Local Wisdom : Case Study Lakhron Tengtook
Music Culture of Jarkawan – MongkolSil, Takat Ngao sub
district, Tha Mai district, Chanthaburi province.

รัชชานนท์ ยิ้มระยัย¹ และ นาวรัตน์ นักเสี่ยง²

Ratchanon Yimrayub and Nawarat Naksiang

วันที่ส่งบทความ: 30 มีนาคม 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 17 พฤษภาคม

2566, วันที่ตอบรับบทความ: 18 พฤษภาคม 2566)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้คณะละครเท่งตึกจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี 2. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลรูปแบบสื่อมัลติมีเดียเกี่ยวกับคณะละครเท่งตึกจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการจัดเวทีระดมความคิดเห็น ผลของการวิจัย 1. ละครเท่งตึก คณะจักรวาลมงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นคณะที่มีการสืบทอดองค์ความรู้ละครเท่งตึกจากครูบาอาจารย์ผู้สอนละครชาตรีจากภาคใต้ของประเทศไทยและมาเผยแพร่ความรู้เมื่อครั้งที่เดินทางมาภาคตะวันออก ในจังหวัดจันทบุรีมีผู้ได้รับการสืบทอดความรู้เรื่องการแสดงละครชาตรีมากมายหลายคน หนึ่งในนั้นก็คือหัวหน้าคณะละครเท่งตึกจักรวาล

¹ อาจารย์สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อีเมล ratchanon.y@rbru.ac.th

Lecturer at Department of music, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University. Email ratchanon.y@rbru.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อีเมล nawarat.n@rbru.ac.th

Assistant Professor, Department of music, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University. Email nawarat.n@rbru.ac.th

มงคลศิลป์ เมื่อเวลาผ่านไปการแสดงละครชาตรีได้กลมกลืนไปกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดจันทบุรี จนเกิดชื่อเรียกการแสดงใหม่โดยทั่วกันว่า ละครเท่งตึก จนถึงทุกวันนี้ 2. องค์ความรู้ละครเท่งตึก ของคณะจักรวาลมงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้าอำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี เมื่ออยู่ในสื่อมัลติมีเดีย ในรูปแบบคลิปวิดีโอที่เผยแพร่ผ่านสังคมออนไลน์และได้รับการส่งต่อ ทำให้มีผู้เข้าถึงความรู้ละครเท่งตึกได้ง่ายและมีผู้เข้าถึงเป็นจำนวนมากเนื่องจากการส่งต่อคลิปดังกล่าวได้สะดวก

คำสำคัญ: ละครเท่งตึก มัลติมีเดีย คณะจักรวาลมงคลศิลป์

Abstract

This research article is a qualitative research. The objectives are as follows: 1. To collect the knowledge of the Teng Tuk Jarkawan Mongkolsil Troupe, Takat Ngao sub-district, Tha Mai District, Chanthaburi province 2. To create a multimedia database about the Teng Tuk Jarkawan Mongkolsil Troupe, Takat Ngao sub-district, Tha Mai District, Chanthaburi province. This research collected data by analytical methods from relevant documents, in-depth interview participatory observation and organizing a forum to brainstorm opinions. Results of the research 1. Takad Ngao subdistrict, Tha Mai district, Chanthaburi province is a group that has inherited the knowledge of Teng Tuk drama from teachers who teach Chatree drama from the south of Thailand and spread the knowledge when traveling to the east. In Chanthaburi province, many people have inherited the knowledge of theatrical performances. One of them was the head of the Teng Tuk Jarkawan Mongkhonsil Troupe. Over time, Chatree performances have blended into the social and cultural context of Chanthaburi Province. Until the name of the new show was generally known as Teng Tuk Drama until today. 2. Knowledge of Teng Tuk Jarkawan Mongkhonsil Troupe, Takad Ngao subdistrict, Tha Mai district, Chanthaburi province when in multimedia, in the form of video clips that are published through social networks and have been forwarded. It makes it easy for people to access the knowledge of Teng Tuk drama and there are many people who can access it because the clip is easily transmitted

Keywords: The Teng Tuk drama , Multimedia, Jarkawan – Mongkolsil

บทนำ

จังหวัดจันทบุรีเป็นส่วนหนึ่งของภาคตะวันออกของประเทศไทย เป็นพื้นที่ที่มีศิลปวัฒนธรรม การแสดง และดนตรี มากมายหลากหลาย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคตะวันออก หนึ่งในนั้นคือการแสดงละครเท่งตึก การแสดงละครเท่งตึกสามารถพบเห็นได้ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ละครชาตรีละครเท่งตึก เป็นละครที่ได้รับอิทธิพลมาจากโนรา หรือมโนราห์ โดยมีผู้นำเข้ามาเผยแพร่และมีการ ดัดแปลงท่ารำ จนกลายมาเป็นละครที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งคาดว่า “เท่งตึก” มีต้นกำเนิดมาจากคณะละครชาตรี และชาวบ้านฝั่งตำบลบางกะไชย อำเภอท่าใหม่ ใช้เรียกกัน โดยชื่อนี้ได้มาจากเสียงกลอง 2 ชนิด คือกลองโทนและกลองตึก โดย กลองโทนจะมีเสียงดัง เท่ง ๆ และกลองตึกจะมีเสียงดัง ตึก ๆ จึงทำให้ชาวบ้านในจังหวัดจันทบุรีเรียกละครชาตรีนี้ว่า “ละครเท่งตึก” สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดจันทบุรี (ออนไลน์. 2561) ละครเท่งตึกมักพบอยู่ในการแสดงในพิธีการแก้บนหรือการแสดงที่เป็นมหรสพทั่วไป ศิลปะการแสดงนี้ได้ถูกถ่ายทอดส่งต่อมาจากรุ่นปู่ ย่า ตา ยาย จนถึงรุ่นปัจจุบัน ละครเท่งตึกจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญา ด้านดนตรีและการแสดงพื้นบ้านของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งปัจจุบันมีมากมายหลายคณะที่รับงานแสดง หนึ่งในคณะที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลต่อแวดวงละครเท่งตึกในจังหวัดจันทบุรี คือ คณะละครเท่งตึก จักรวาลมงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นคณะละครที่มีผู้สืบทอดละครเท่งตึก อยู่ในคณะที่เป็นวัยรุ่นที่พร้อมจะสืบทอดเจตนารมณ์นี้ต่อไป

ปัจจุบันละครเท่งตึกเริ่มหาชมได้ยากขึ้นเนื่องจากความนิยม ความเชื่อ ที่ลดลงตามวิถีชีวิต สภาพสังคม เศรษฐกิจ และสถานการณ์ไวรัสโคโรนาโควิด-19 ทำให้มีโอกาสดูรับชมน้อยลง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการในการอนุรักษ์ สืบทอด ปรับประยุกต์เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์โดยเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าปัจจุบันคนเข้าถึงสื่อมัลติมีเดียได้ง่ายขึ้นจากโลกออนไลน์ ศิลปะการแสดงละครเท่งตึกจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะถูกบันทึกอยู่ในสื่อมัลติมีเดีย เพื่อให้คนทั่วไปได้เข้าถึงฐานข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงละครเท่งตึกได้อย่างสาธารณะและปลอดภัยจากโรคติดต่อ อย่างไรก็ตาม หลักจากสถานการณ์ไวรัสโคโรนา โควิด-19 เบบางลง สามารถดำเนินชีวิตและกิจกรรมทุกอย่างได้ตามปกติ ละครเท่งตึกก็ยังคงสามารถเผยแพร่ความรู้เชิงวิชาการหรือการประชาสัมพันธ์ข้อมูลละครเท่งตึกในสังคมออนไลน์ เนื่องจากสังคมออนไลน์มีหลากหลายช่องทางสำหรับผู้คนเข้าถึง จำนวนผู้คนที่เข้าถึงสื่อออนไลน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สิ่งนี้เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า สื่อสังคมออนไลน์จะกลายเป็นคลังความรู้และข้อมูลในรูปแบบ cloud (คลาวด์) ขนาดใหญ่ อีกทั้งสังคมออนไลน์สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้มากมายหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น บทความ รูปภาพ วีดีโอ เป็นต้น เพราะฉะนั้น สื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นสิ่งสำคัญ

ที่ควรคำนึงถึงการเผยแพร่ข้อมูลให้กระจายออกไปได้หลากหลายกลุ่ม การใช้สื่อมัลติมีเดียเป็นเครื่องมือสำหรับการอนุรักษ์และประชาสัมพันธ์ศิลปวัฒนธรรม จึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางให้การสืบสานศิลปวัฒนธรรมที่ดึงดูดให้นยุคปัจจุบันรับรู้ถึงความงดงามได้จากการเข้าถึงสื่อมัลติมีเดียของคนยุคปัจจุบัน

ถาวร สายสืบ (2553) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่องบนเรียนผ่านสื่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตว่า มัลติมีเดีย เป็นเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและใช้คอมพิวเตอร์ แสดงผลในลักษณะผสมสื่อหลายชนิดเข้าด้วยกัน ทั้งตัวอักษร รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอ โดยเน้นการโต้ตอบและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้

สื่อมัลติมีเดียที่อยู่ในโลกออนไลน์อยู่มากมายหลายประเภท ซึ่งแต่ละสื่อล้วนสร้างความดึงดูดให้กับผู้รับชมด้วยวิธีการต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงมองเห็นว่าศิลปะการแสดงละครเวทีกคณจักรวาลมงคลศิลป์เป็นเอกลักษณ์การแสดงของจังหวัดจันทบุรีที่ควรค่าแก่การศึกษาและเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ มีองค์ความรู้มากมายที่ควรส่งต่อให้คนรุ่นต่อไปในรูปแบบสื่อมัลติมีเดียในโลกออนไลน์ที่ผู้คนเข้าถึงได้อย่างสะดวกสบาย ศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าส่งต่อมาจากอดีตจะสามารถอยู่คู่กับโลกปัจจุบันต่อไปได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอยู่ร่วมกับเทคโนโลยีสื่ออย่างกลมกลืนเพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าได้ดำเนินต่อไปในรูปแบบวิถีปัจจุบัน

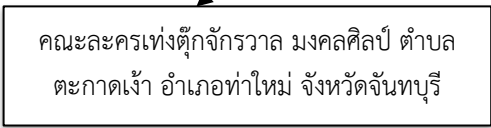
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้คณะละครเวทีกคณจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอกาโหม จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลรูปแบบสื่อมัลติมีเดียเกี่ยวกับคณะละครเวทีกคณจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอกาโหม จังหวัดจันทบุรี

กรอบแนวคิด

สื่อมัลติมีเดียเกี่ยวกับคณะละครเวทีกคณจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอกาโหม จังหวัดจันทบุรี

- จัดทำฐานข้อมูลคณะละครเวทีกคณจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอกาโหม จังหวัดจันทบุรี
- จัดการข้อมูลคณะละครเวทีกคณจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอกาโหม จังหวัดจันทบุรี ในรูปแบบสื่อมัลติมีเดีย
- ทูทางองค์ความรู้ท้องถิ่น
- ทูทางการผลิตสื่อมัลติมีเดีย
- ทูทางการเผยแพร่สื่อ

คณะละครเท่งตึกจักรวาล มงคลศิลป์ ตำบล
ตะกาดเจ้า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดจันทบุรี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : รัชชานนท์ ยัมระยับ : 2565

วิธีดำเนินการวิจัย

การเลือกกลุ่มตัวอย่างคณะจักรวาลมงคลศิลป์ เป็นหนึ่งในคณะที่มีชื่อเสียงของจันทบุรีและเป็นคณะที่มีสมาชิกเป็นคนรุ่นเดิมและรุ่นใหม่อยู่ด้วยกันเป็นจำนวนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิจัยไว้ 3 กลุ่มนี้ ดังนี้

ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยกลุ่มที่ 1 คือ หัวหน้าคณะละครเท่งตึก จักรวาลมงคลศิลป์

ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยกลุ่มที่ 2 คือ สมาชิกคณะละครเท่งตึก จักรวาลมงคลศิลป์

ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยกลุ่มที่ 3 คือ ผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์สื่อมัลติมีเดีย

ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยกลุ่มที่ 1 คือ หัวหน้าคณะละครเท่งตึก จักรวาลมงคลศิลป์
เกณฑ์ในการคัดเลือกหัวหน้าคณะละครเท่งตึกจักรวาลมงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดจันทบุรี ดังนี้

- เป็นหัวหน้าคณะละครเท่งตึกจักรวาลมงคลศิลป์
- เป็นผู้บริหารกิจการของคณะละครเท่งตึกจักรวาลมงคลศิลป์

ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยกลุ่มที่ 2 คือ สมาชิกคณะละครเท่งตึก จักรวาลมงคลศิลป์
เกณฑ์ในการคัดเลือกเข้าสู่กระบวนการวิจัย โดยเลือกจากสมาชิกคณะละครเท่งตึกจักรวาลมงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดจันทบุรี ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้เรื่องการแสดงละครเท่งตึก
2. เป็นสมาชิกคณะละครเท่งตึกจักรวาลมงคลศิลป์ เป็นเวลา 5 ปี
3. เป็นผู้ที่มีความสนใจการใช้สื่อออนไลน์

การวิจัยเชิงคุณภาพโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participative Observation) และการจัดเวทีระดมความคิดเห็น (Focus Group) ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Review Literature) ศึกษาค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับละครแห่งชาติในจังหวัดจันทบุรี แนวคิดเกี่ยวกับองค์ความรู้ท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับมัลติมีเดีย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัยคือ ทฤษฎีการแสดงละครแห่งชาติ ทฤษฎีสื่อมัลติมีเดียและทฤษฎีการเผยแพร่สื่อ

2. การจัดทำเครื่องมือวิจัย (แบบสัมภาษณ์) จัดทำแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และและความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วหาค่า IOC (Item Objective Congruence) และความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

4. การสังเกตการณ์ (Observation)

5. การจัดเวทีระดมความคิดเห็น (Focus group) มีผู้เข้าร่วมเวทีระดมความคิดเห็นจำนวน 5 คน ประกอบด้วยหัวหน้าคณะละครแห่งชาติ จักรวาลมงคลศิลป์ จำนวน 1 คน สมาชิกคณะละครแห่งชาติ จักรวาลมงคลศิลป์ จำนวน 4 คน

6. วิเคราะห์ข้อมูลที่มีความแตกต่างกันจัดเป็นกลุ่ม ๆ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลร่วมกับผู้ให้ข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลจนกว่าข้อมูลนั้น ๆ จะสมบูรณ์จนไม่สามารถมีข้อมูลใหม่ ๆ อีก ขั้นตอนกระบวนการผลิตสื่อมีเดีย ดังนี้

1. การจัดการเนื้อหาสาระของคณะละครแห่งชาติจักรวาลมงคลศิลป์

2. การวางแผนการถ่ายทำคลิปวิดีโอและการทำ e – book

3.การถ่ายทำคลิปวิดีโอโดยแบ่งเนื้อหาเป็นด้านประวัติของบุคคลประวัติของการแสดง เนื้อหาเชิงทฤษฎีของการแสดงละครแห่งชาติจักรวาลมงคลศิลป์ เช่น องค์ประกอบของการแสดง ลำดับขั้นตอนการแสดง เป็นต้น

4. การตัดต่อคลิปวิดีโอ

5. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในคลิปวิดีโอ

6. การทำ e – book โดยใช้เว็บไซต์ AnyFlip ในการจัดเรียงรูปแบบเล่ม

ฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

จากผลของการศึกษาวิจัย ทำให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพของคณะละครแห่งชาติจักรวาล มีผู้ดำเนินกิจการและดูแลคณะ คือ นายจักรวาล มงคลสุข ครอบครัวยุโรปอาชีพบรรเลงปี่พาทย์มาตั้งแต่รุ่นของตา ชื่อ หาร รัตนสุวรรณ อดีตออต. ตะกาดเหง้า นายจักรวาล มงคลสุข และยังมีความสนใจในการแสดงละครพื้นบ้านจันทบุรี คือละครแห่งชาติ จึงได้ฝากตัวเป็นศิษย์กับยาเต๋าหยิน สวัสดิชัย ซึ่งถือเป็นคณะละครแห่งชาติ ยุคแรกของอำเภอแหลมสิงห์

จังหวัดจันทบุรี ต่อมา นายจักรวาล มงคลสุข ได้รับมอบองค์ความรู้การแสดงละครเท่งตึก โดยยา เต้าหยิน สวัสดิชัย และก่อตั้งคณะขึ้นใหม่มีชื่อว่า คณะละครเท่งตึกจักรวาล มงคลศิลป์ ซึ่งปัจจุบันรับงานการแสดงในงานแก้ บงงานเทศกาล และงานแสดงหน้าไฟ ขั้นตอนการแสดงละครเท่งตึกของคณะละครเท่งตึกจักรวาลมงคลศิลป์ ได้แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนโหมโรง เป็นตอนแรกของการแสดงละครเท่งตึก ในขั้นตอนนี้จะไม่มีการรำหรือขับร้อง มีแต่เพียงกลองตึกกับโพนฉิ่งและกรับบรรเลงร่วมกัน ซึ่งการบรรเลงจะแบ่งออกเป็น 12 มือ

2. ขั้นตอนรำเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ขั้นตอนนี้เป็นการขออนุญาตทำการแสดง ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ดูแลสถานที่ทำการแสดงอยู่เพื่อให้การแสดงในวันนั้นผ่านพ้นไปโดยไม่มีอุปสรรค ซึ่งขั้นตอนนี้มีบทร้องและท่ารำที่สร้างขึ้นมาเฉพาะใช้ในการรำเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์

3. ขั้นตอนรำชัดบพไหว้ครู หลังจากเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์แล้วคณะละครจะทำการรำชัดบพไหว้ครู ซึ่งการรำชัด ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของการแสดงละครเท่งตึก ซึ่งมีบทรำชัดไหว้ครูทั้งหมด 7 บทด้วยกัน ได้แก่ บทไหว้ครู บทยอไหว้ บทไหว้คุณมารดา บทสอนรวย บทสอนรำ บทตัวเรียม และบทตัวพี่ ซึ่งการรู้เรื่องบทที่ใช้รำชัดนั้น ส่วนใหญ่จะเลือกนำมาใช้รำเพียงสามบท หรือบทเดียวแล้วแต่โอกาสที่เหมาะสม ขั้นตอนแสดงเรื่องที่ใช้ในการแสดงละครเท่งตึก เป็นเรื่องราวที่มาจากวรรณกรรมพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้านเช่น สังข์ทอง แก้วหน้าม้า ปลาบู่ทอง เป็นต้น

คณะละครเท่งตึกคณะจักรวาลมงคลศิลป์ มีการรับงานอยู่ 2 ประเภท

1. งานทั้งกระจัด งานแก้บน งานแก้บนสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ งานแก้บนตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือสถานที่ที่มีผู้คนสักการะ

2. แก้บนเจ้าที่เจ้าทางของชาวสวนซึ่งเรียกกันง่าย ๆ ว่าแก้บนผลไม้

คณะละครเท่งตึก จักรวาลมงคลศิลป์ มีลำดับขั้นตอนการแสดงละครแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. โหมโรง คือ ขั้นตอนที่นักดนตรีจะบรรเลงหน้าทับทั้งหมด 12 มือ (มือหรือหน้าทับมีความหมายเดียวกับคำว่า บทเพลง แต่เป็นการบรรเลงของเครื่องดนตรีที่ให้อึงหวั่น ไม่ใช่เครื่องดนตรีที่ให้น่ามอง) โดยที่เรียงลำดับตั้งแต่มือที่ 1 จนถึงมือที่ 12 การบรรเลงดังกล่าวเป็นการบรรเลงเพียงเครื่องดนตรีแต่เพียงเท่านั้น ไม่มีการขับร้องหรือพ่อนรำแต่อย่างใด เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงในขั้นตอนโหมโรงประกอบไปด้วย โทน ตึก ฉิ่ง และกรับ

ภาพที่ 2 เครื่องดนตรีในวงเต่งตึก
ที่มา : รัชานนท์ ยิ้มระยับ : 2565

ภาพที่ 3 การนั่งตีฉิ่ง และตีกรับ
ที่มา : รัชานนท์ ยิ้มระยับ : 2565

ภาพที่ 4 การนั่งตีโทนตัวผู้(หลัก) และการนั่งตีโทนตัวเมีย(ซัด)
ที่มา : รัชานนท์ ยัมระยับ : 2565

ภาพที่ 5 การนั่งตีกลองตุ๊ก
ที่มา : รัชานนท์ ยัมระยับ : 2565

ขั้นตอนการโหมโรงเป็นขั้นตอนที่ทำให้นักดนตรีได้เตรียมความพร้อมในการบรรเลง และนักแสดงที่กำลังเตรียมตัวแต่งชุดแสดงได้ยินเสียงดังกล่าวดังทบทวนบทเพลงและท่ารำต่าง ๆ ตามจังหวะเครื่องดนตรีได้บรรเลงในช่วงโหมโรง ซึ่งแต่ละมือของการโหมโรงจะบรรเลงไปอย่างต่อเนื่องไม่มีจำนวนครั้งที่แน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์ในการบรรเลง ในแต่ละมือจบท่อนด้วยมือลา เพื่อเป็นสัญญาณให้ทราบว่ามีการเปลี่ยนมือเป็นมือถัดไป

2. รำเคราพลิงศักดิ์สิทธิ์ วัตถุประสงค์ของขั้นตอนดังกล่าวคือเป็นการขอขมาเจ้าที่เจ้าทางและขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์อวยพรให้การแสดงในครั้งนี้ดำเนินได้อย่างราบรื่นไม่มีอุปสรรค ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวมีการขับร้องและพ้อนรำพร้อมกับการบรรเลงเครื่องดนตรี บทขับร้องจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการขอขมาการขออนุญาตเจ้าที่เจ้าทางสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายเพื่อขออนุญาตทำการแสดง

3. รำซัด ขั้นตอนดังกล่าวคือการรำลึกถึงครูบาอาจารย์ที่ได้ให้ความรู้หรือการไหว้ครูละครเท่งต๊ก การรำซัดจะมีทั้งบทร้องและพ้อนรำประกอบกับการบรรเลงดนตรี คณะจักรวาลมงคลศิลป์มีบทสำหรับรำซัดทั้งหมด 7 บท คือ

1. บทไหว้ครู
2. บทย่อไหว้
3. บทไหว้คุณมารดา
4. บทสอนรวย
5. บทสอนรำ
6. บทตัวเรียม
7. บทตัวพี่

ขั้นตอนการรำซัดจะใช้เวลามากกว่า 30 นาทีโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการแสดง หากมีเวลาทำการแสดงมาก ขั้นตอนการรำซัดดำเนินครบทั้งหมด 7 บท แต่หากมีเวลาน้อยก็จะตัดทอนตามความเหมาะสม

ภาพที่ 5 รำซัดบทตัวเรียม

ที่มา : รัชชานนท์ ยิ้มระยับ : 2565

4. เรื่องขั้นตอนดังกล่าวคือขั้นตอนที่คณะละครทำการแสดงตามท้องเรื่องที่เตรียมไว้ ซึ่งในท้องเรื่องต่าง ๆ มีเรื่องราวที่แตกต่างกันออกไป แต่การแสดงจะมีอากัปกิริยาของตัวละครที่คล้ายกันเช่น การเดิน และการเปลี่ยนฉากต่างๆ ซึ่งสถานการณ์เหล่านี้จะมีการบรรเลงในมือต่าง ๆ ทั้งหมด 12 มือที่อยู่ในขั้นตอนโหมโรง นำมาใช้ในการแสดงในท้องเรื่อง เช่น มือลา มือเดิน เป็นต้น

จากเครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และการจัดเวทีระดมความคิดเห็น จำนวน 5 คน ประกอบด้วยหัวหน้าคณะละครแห่งชาติ จักรวาลมงคลศิลป์ จำนวน 1 คน สมาชิกคณะละครแห่งชาติ จักรวาลมงคลศิลป์ จำนวน 4 คน ส่งผลให้ได้รับข้อมูลเชิงประวัติดังของบุคคลและของการแสดง อีกทั้งได้ข้อมูลประเด็นความต้องการเผยแพร่ข้อมูลของคณะ จักรวาล มงคลศิลป์ จากความเห็นของหัวหน้าและสมาชิกคณะละครแห่งชาติ ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางที่ว่าด้วยการใช้ช่องทางออนไลน์เป็นช่องทางที่เผยแพร่สื่อมัลติมีเดียได้เหมาะสมที่สุด และสามารถเลือกใช้สื่อมัลติมีเดียได้หลากหลายรูปแบบ จึงนำไปสู่การสร้างคลิปวิดีโอเกี่ยวกับคณะละครแห่งชาติ จักรวาลมงคลศิลป์ และสื่อ e-book

การจัดทำฐานข้อมูลรูปแบบสื่อมัลติมีเดียเกี่ยวกับคณะละครแห่งชาติ จักรวาลมงคลศิลป์ ตำบลตะกาดแก้ว อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การสังเกตการณ์ (Observation) และการจัดเวทีระดมความคิดเห็น (Focus group) ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สามารถแบ่งรูปแบบการสร้างสื่อมัลติมีเดีย ดังนี้

1. รูปแบบคลิปวิดีโอบนสังคมออนไลน์

2. รูปแบบข้อมูลที่ไม่นำเสนอแบบวิชาการมากเกินไป เพื่อให้คนทั่วไปเข้าใจข้อมูลได้ง่าย ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อผลิตสื่อมัลติมีเดียจากองค์ความรู้ของคณะละครแห่งชาติ จักรวาลมงคลศิลป์ จัดหมวดหมู่ในการนำเสนอในรูปแบบคลิปวิดีโอและสื่อ e-book เพื่อให้ผู้รับชมสามารถค้นคว้าได้อย่างเข้าใจง่าย มีการประชุมกลุ่มกับทีมถ่ายภาพมืออาชีพและผู้วิจัยเพื่อการเขียนลำดับภาพเสียงประกอบฉากในการใช้ถ่ายทำและสถานที่ถ่ายทำและนัดหมายวันทำการถ่ายทำ เพื่อให้ข้อมูลที่น่าสนใจมีความชัดเจน และเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด ผลงานที่ได้ออกมาทั้งภาพนิ่งไว้ใช้ในการอธิบายในสื่อ e-book และภาพเคลื่อนไหวไว้ใช้ตัดต่อเป็นคลิปวิดีโอต่อไป เมื่อทั้งคลิปวิดีโอและสื่อ e-book องค์ความรู้ของคณะละครแห่งชาติ จักรวาลมงคลศิลป์ ผลิตออกมาได้สำเร็จเสร็จสิ้นแล้ว มีการนำผลงานมาปรึกษาหารือหรือประชุมกลุ่มร่วมกับผู้ร่วมวิจัยถึงความเหมาะสมและความถูกต้องของผลงานเพื่อเผยแพร่สู่สังคมออนไลน์ในระดับต่อไป และยังได้ทำแบบประเมินให้ผู้เข้าถึงสื่อคลิปวิดีโอและสื่อ e-book ให้คำแนะนำ เพื่อเป็นการวัดผลว่ามีผู้รับชมจริงและมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการผลิตสื่อมัลติมีเดียนี้ จำนวนผู้เข้าถึงคลิปวิดีโอและแสดงความคิดเห็นต่อวิดีโอรวมแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการส่งต่อข้อมูลในสังคมออนไลน์ได้อย่างสะดวกผู้เข้าชมสามารถเข้าชมเวลาใดก็ได้ที่ต้องการ ในส่วนของการนำเสนอ e-book สามารถส่งต่อในรูปแบบลิงก์

หรือคิวอาร์โค้ดได้ โดยใช้เว็บไซต์ AnyFlip ในการจัดเรียงรูปแบบเล่มฉบับสมบูรณ์ รูปแบบการนำเสนอสื่อมัลติมีเดียที่ได้จากการวิจัย มีผลให้เกิดการจ้างงานละครเวทีผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้น เหมาะสมกับสถานการณ์ไวรัสโคโรนา โควิด-19 ที่ผู้คนไม่สามารถออกจากบ้านได้แต่ยังคงเข้าถึงสื่อมัลติมีเดียของคณะจักรวาลมงคลศิลป์ได้

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้เขียนได้ค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมการแสดงของภาคใต้และการแสดงของภาคตะวันออก มีการเชื่อมโยงถึงกันในเส้นทางเดินเรือ ทำให้องค์ความรู้ของการแสดงละครภาคใต้มาขึ้นบกที่ภาคตะวันออก แล้วปรับเปลี่ยนประยุกต์กลายเป็นการแสดงละครเวทีของภาคตะวันออกในปัจจุบันนั่นเอง ศิลปะการแสดงละครเวทีให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในภาคตะวันออก ว่ามีความเชื่อในการบูชาเทพเจ้า เจ้าที่เจ้าทางเนื่องจากงานที่ทำการแสดงละครเวที ส่วนใหญ่เป็นงานแก้บน ซึ่งเจ้าภาพได้ทำการบนบานศาลกล่าวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพื้นที่เพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ โดยการบนบานด้วยคณะละครเวที อีกหนึ่งวิถีชีวิตก็คือภาคตะวันออกคนส่วนใหญ่ทำมาหากินโดยการเป็นชาวสวน และนิยมบนบานศาลกล่าวเจ้าที่เจ้าทางของสวนเพื่อให้ในปีนั้นเจ้าของสวนสามารถค้าขายผลไม้ได้เป็นจำนวนมากได้กำไรตามที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ปกปักษ์รักษาสวนให้ได้มาซึ่งความต้องการนั้น เมื่อสำเร็จก็จะหาละครเวทีมาแสดง ในจังหวัดจันทบุรีมีคณะละครเวทีอยู่มากมายหลายคณะ หนึ่งในคณะที่มีชื่อเสียงก็คือคณะจักรวาลมงคลศิลป์ ซึ่งปัจจุบันนี้ก็ยังมีการแก้บนที่ไปทำการแสดงอยู่มากมายสามารถเลี้ยงปากเลี้ยงท้องสมาชิกในคณะได้

ข้อมูลที่ได้จากผลวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัย (พนมกร นวเสลา, 2561) ที่กล่าวว่า ละครเวที คณะจักรวาลมงคลศิลป์ เป็นคณะละครที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณ ปีพ.ศ. 2537-2539 โดยนายจักรวาล มงคลสุข ผู้หนึ่งที่สืบทอดละครชาตรีมาจากนางเต้าหยิ่น สวัสดิ์ไชย หรือที่คนพื้นที่เรียกว่ายายหยิ่น เป็นผู้ที่ได้ร่ำเรียนละครชาตรีมาจากครูวอน สวัสดิ์ไชย อีกทีหนึ่ง คุณจักรวาลไม่ทราบว่ามีวอนสืบทอดร่ำเรียนมาจากใคร รู้จักการเล่าต่อ ๆ กันมาว่าสืบทอดมาจาก “ครูโนราห์” โดยเรือสำเภาขึ้นมาจากภาคใต้ ประสบเหตุเรืออัปปาง ผู้ที่รอดได้ตามขึ้นฝั่งตามที่ต่าง ๆ เช่น ที่แหลมสิงห์ หาดเจ้าหลาว บางกะไชย ฯลฯ เป็นคนทางบางกะไชยเรียกละครเวทีนี้ว่า ละครเรือแตก ตามตำนานที่เล่ากันมา และยังมีบ้านเรือแตกหน้าหาดแถบบางกะไชยอยู่ที่นั่นด้วย และชื่อเรียกละครเวที เป็นการเรียกตามเครื่องดนตรีที่ประกอบการแสดง คือ โทนกับกองตึก สอดคล้องกับงานวิจัย ประภาศรี ศรีประดิษฐ์ เรื่องละครเวที ในจังหวัดจันทบุรี วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2545 ได้ขอเสนอประมวลข้อมูลจากทั้งทางฝั่งแหลมสิงห์ว่า ละครเวที

สืบทอดมาจากครูขุนทองและคณะละครเร่มาจากทางใต้ แล้วครูทิม ภากกิจ คนบ้านเพ ซึ่งมาแต่งงานกับหญิงสาวที่บ้านชำหาน ฟังอำเภอละหลุมพืด รับสืบทอดต่อมาประมาณเวลาได้ว่า ท่านน่าจะเกิดในช่วงปลายรัชกาลที่ 3 และทำคณะละครเฑาะว์ตั้งอยู่ในช่วงรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 จนสอนและสืบทอดให้กับลูกหลานทางฝั่งแหลมสิงห์ที่ยังคงแสดงละครเฑาะว์ตั้งกันอยู่ โดยมีแบบแผนค่อนข้างแตกต่างไปจากฝั่งบางกะไชย ที่ครูท่านอื่น ๆ นำไปเผยแพร่ เนื่องจากทั้งสองพื้นที่อยู่คนละฝั่งแม่น้ำจันทบุรี การติดต่อต้องข้ามเรือจึงเสมือนแยกกันอยู่และมีความแตกต่างกันในการสืบทอดอันเนื่องจากท้องถิ่นและการถ่ายทอดภายในสายตระกูลด้วย และสอดคล้องกับข้อมูลของ (สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดจันทบุรี, 15 สิงหาคม 2561) ได้ให้ข้อมูลว่า ละครชาตรีหรือละครเฑาะว์ เป็นละครที่ได้รับอิทธิพลมาจากโนรา หรือโนร่า โดยมีผู้นำเข้ามาเผยแพร่และมีการ ดัดแปลงทำร่ำ จนกลายมาเป็นละครที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งคำว่า “เฑาะว์” มีต้นกำเนิดมาจากคณะละครชาตรี และชาวบ้านฝั่งตำบลบางกะไชย อำเภอกาบังใหม่ ใช้เรียกกัน โดยชื่อนี้ได้มาจากเสียงกลอง 2 ชนิด คือกลองโตนและกลองตุ้ม โดย กลองโตนจะมีเสียงดัง เฑาะว์ ๆ และกลองตุ้มจะมีเสียงดัง ตุ้ม ๆ จึงทำให้ชาวบ้านในจังหวัดจันทบุรีเรียกคณะชาตรีนี้ว่า “ละครเฑาะว์” อย่างไรก็ตามละครชาตรีแต่เดิม และละครเฑาะว์มีความแตกต่างกันอยู่บ้างนั่นก็คือ ละครชาตรีมีเครื่องดนตรี ซึ่งประกอบไปด้วย กลองโตน กลองตุ้ม ฉิ่ง ฉาบ กรับ และระนาด ส่วนละครเฑาะว์จะมีเพียง กลองโตน กลองตุ้ม ฉิ่ง ฉาบ กรับ เท่านั้น

การจัดทำฐานข้อมูลรูปแบบสื่อมัลติมีเดียเกี่ยวกับคณะละครเฑาะว์จักรวาล มงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอกาบังใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นอีกหนึ่งรูปแบบการถ่ายทอดความรู้จากฐานหนึ่งสู่ฐานหนึ่ง โดยการการจัดเรียงความรู้และภูมิปัญญาด้านการแสดงละครเฑาะว์ที่หาชมได้ยาก ให้เป็นสิ่งที่คนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่ายและอยู่ในสังคมออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับ (ณัฐพงษ์ พระลัทธิรักษา ,2559) วิจัยเรื่องการผลิตสื่อมัลติมีเดียเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จากข้อมูลบริบทของชุมชน พบว่า ชุมชนมีการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย ส่วนใหญ่ทำอาชีพ เกษตรกรรมตามที่ได้สืบทอดต่อกันมา การดำเนินชีวิตจึงเป็นรูปแบบที่ถ่ายทอดมาจากฐานสู่ฐาน มีการส่งสมภูมิปัญญาสืบทอดต่อกันมา โดยภายในชุมชนเองได้มีการรวมกลุ่มผู้สนใจเรียนรู้และถ่ายทอดสืบต่อไป

องค์ความรู้ละครเฑาะว์ ของคณะจักรวาลมงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอกาบังใหม่ จังหวัดจันทบุรี เมื่ออยู่ในสื่อมัลติมีเดีย ในรูปแบบคลิปวิดีโอที่เพื่อแพร่ผ่านสังคมออนไลน์และได้รับการส่งต่อสื่อดังกล่าวทำให้มีผู้เข้าถึงความรู้ละครเฑาะว์ ได้ง่ายและมีผู้เข้าถึงเป็นจำนวนมากเนื่องจากการส่งต่อคลิปวิดีโอได้สะดวก อีกทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่รวบรวมองค์ความรู้ละครเฑาะว์ ของคณะจักรวาลมงคลศิลป์ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอกาบังใหม่ จังหวัดจันทบุรี

เข้าไว้ในเล่มเดียว ทำให้ผู้อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถส่งต่อหนังสือให้กันได้ในรูปแบบลิงค์ ทำให้เข้าถึงความรู้ได้สะดวกและรวดเร็ว อีกทั้งยังเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ศิลปะวัฒนธรรม การแสดงของจังหวัดจันทบุรี ในรูปแบบสื่อมัลติมีเดียได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดจันทบุรี องค์ความรู้ในคณะละครเท่งตึก แต่ละคณะจะมีแตกต่างกันออกไป ซึ่งส่วนใหญ่ความแตกต่างในการแสดงมักจะอยู่ที่ขั้นตอนการไหว้ครุรำชุด คณะของจักรวาลมงคลศิลป์จะมีการรำซัดด้วยกันทั้งหมด 7 บท ซึ่งคณะอื่นอาจมีไม่ถึงหรืออาจมีมากกว่าก็ได้ไม่ใช่เรื่องผิดแต่ประการใด เนื่องจากองค์ความรู้เรื่องจำนวนบทรำชุดของการแสดงละครเท่งตึก ยังไม่ได้สังคายนาเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ไม่มีการจัดทำข้อมูลวิชาการหรือสร้างข้อตกลงร่วมกันในวงการนักแสดงละครเท่งตึกของคณะต่าง ๆ อย่างชัดเจน ผู้วิจัยคิดเห็นว่าเนื้อหาของจำนวนบทรำชุดในละครเท่งตึกควรค่าแก่การสังคายนาเนื้อหาเพื่อเป็นของมูลวิชาการของละครเท่งตึกและสร้างความเข้าใจร่วมกันทั้งผู้แสดงและผู้สนใจศึกษา การรำซัดนี้เป็นร่องรอยสำคัญที่บอกให้ทราบว่า ละครถึงตึกได้รับอิทธิพลจากละครชาตรีหรือการแสดงโนราห์อย่างมาก เพราะฉะนั้นประเด็นดังกล่าวนี้จึงเป็นสิ่งที่ควรแก่การพูดถึงในลำดับต่อไป หรืออาจเป็นหัวข้อในการเขียนบทความวิชาการหรือการทำงานวิจัยในประเด็นนี้ได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้ที่สนใจประเด็นเรื่องการทำสื่อมัลติมีเดียสามารถสร้างสรรค์ต่อยอดสื่ออื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงผู้รับสื่อในปัจจุบันได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

นักวิจัยที่สนใจประเด็นเรื่องการทำสื่อมัลติมีเดียสามารถสร้างสรรค์ต่อยอดสื่ออื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงผู้รับสื่อในปัจจุบันได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ณัฐพงษ์ พระลัภรักษา. (2559). การผลิตสื่อมัลติมีเดียเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ

<http://fulltext.rmu.ac.th>

ประภาศรี ศรีประดิษฐ์. (2545). ละครเท่งตึกในจังหวัดจันทบุรี.

[ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต] คณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/6250>

ถาวร สายสืบ. (2564, 14 พฤศจิกายน). บทเรียนผ่านสื่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Multimedia for Presentation). <http://www.edu.nu.ac.th>

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี. (2564, 14 พฤศจิกายน). การแสดงพื้นบ้าน “แทงตึก”
[https://www. http://164.115.23.146/chanthaburi/life2.html](https://www.http://164.115.23.146/chanthaburi/life2.html)

พนมกร นวเสลา. (2565, 15 สิงหาคม). ละครชาตรีนางเลิ้งละครแทงตึกจันทบุรี ละคร
ชาวบ้านที่ยังมีชีวิต.

[https://www. lek-prapai.org/home/view.php?id=5346](https://www.lek-prapai.org/home/view.php?id=5346)

การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์
โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง: กรณีศึกษาชุมชนระบำ
อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

The Development of English Skills for Homestay Tourism
through Community Participation for Huai Kha Khaeng
Wildlife Sanctuary Tourism Promotion: A Case Study of
the Ra Bum Community, Lan Sak District,
Uthai Thani Province

ธนาภัสร์ สนธิรักษ์¹, รุ่งสรรค์ หล้าคำจา²,

Thanaphat Sonthirak, Rungsan Lakhmja,

วิมลพร ระเวงวัลย์³, ศุภาวีร์ เลิศผาติวงศ์⁴ และภาวิณี บุญจันดา⁵

Wimolporn Rawengwan, Supawee Lertpatiwong and Phawinee Boonjanda

วันที่ส่งบทความ: 25 เมษายน 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 27 มิถุนายน 2566, วันที่ตอบรับบทความ:

30 มิถุนายน 2566

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อีเมล: thanaphat.so@nsru.ac.th

Assistant Professor Dr. in English at Foreign Languages Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University. Email: thanaphat.so@nsru.ac.th

² อาจารย์ ดร. สังกัดสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อีเมล: rungsan.l@nsru.ac.th

Lecturer Dr. of Foreign Languages Program, Faculty of Humanities and Social Sciences at Nakhon Sawan Rajabhat University. E-mail: rungsan.l@nsru.ac.th

³ อาจารย์ ดร. สังกัดสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อีเมล: rungsan.l@nsru.ac.th

Lecturer Dr. of Foreign Languages Program, Faculty of Humanities and Social Sciences at Nakhon Sawan Rajabhat University. E-mail: rungsan.l@nsru.ac.th

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อีเมล: supawee.l@nsru.ac.th

Assistant Professor in English at Foreign Languages Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University. Email: supawee.l@nsru.ac.th

⁵ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อีเมล: phawinee.b@nsru.ac.th

Lecturer of Foreign Languages Program, Faculty of Humanities and Social Sciences at Nakhon Sawan Rajabhat University. E-mail: phawinee.b@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนระบำ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี 2) สำรวจ ความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง 3) สร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง และ 4) พัฒนาภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ตัวแทนผู้ประกอบการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งชุมชนระบำ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความต้องการของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

2) ความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

3) การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ พบว่า มีกระบวนการและขั้นตอนในการสร้างบทเรียน ดังนี้ 1) การสอบถามความต้องการ 2) การตั้งวัตถุประสงค์ 3) การเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผู้เรียน 4) การสร้างเนื้อหาและชุดกิจกรรม 5) การกำหนดกิจกรรมและวิธีการสอน 6) การตั้งเกณฑ์การประเมิน 7) การปรับปรุงเนื้อหา 8) การทดลองสอน และ 9) การปรับปรุงเนื้อหาที่สมบูรณ์

4) การอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ การมีส่วนร่วมของชุมชน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

Abstract

The purposes of this research article were to 1) study the needs of using English for homestay tourism through the participation of Rabam Community, Lan Sak District, Uthai Thani Province; 2) explore the content needs of English lessons for promoting homestay tourism at Huai Kha Khaeng Wildlife Sanctuary; 3) create English lessons for homestay tourism at Huai Kha Khaeng Wildlife Sanctuary; and 4) develop English language for homestay tourism through community participation at Huai Kha Khaeng Wildlife Sanctuary. The samples of this research, selected by purposive sampling, were 100 people comprising community leaders, local scholars, homestay travel agency, local government organizations, educational institutes and staff of Huai Kha Khaeng Wildlife Sanctuary, Rabum Community, Lan Sak District, Uthai Thani Province. The research instruments of this research were the questionnaire and English achievement test. The statistics for data analysis were mean, standard deviation and t-test.

The research results revealed as follows:

1) The needs of using English for homestay tourism was overall at “high level” (= 4.20).

2) The content needs of English lessons for promoting homestay tourism at Huai Kha Khaeng Wildlife Sanctuary was overall, it was at “high level” (= 4.08).

3) There were processes of English lessons creation for homestay tourism as follows: 3.1) need inquiry; 3.2) objective setting; 3.3) content selection in accordance with objectives and learners; 3.4) content creation and activity sets; 3.5) activities definition and teaching methods; 3.6) assessment criteria setting; 3.7) content teaching and improvement; 3.8) teaching trail; and 3.9) content update completion.

4) English for homestay tourism activities found that English achievement test results of the participants were higher than the pretest when statistical significance was set at .05 level.

Keywords: English for homestay tourism, Participation of the Community, Huai Kha Khaeng Wildlife Sanctuary

บทนำ

หากกล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมโลกในยุคปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจนตามแทบไม่ทัน การเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลกระทบต่อคุณภาพของประชากรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในหลายประเทศที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ดังกล่าว ดังนั้นการที่จะทำให้พลเมืองของชาติมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกสภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง (ธวัชรธรณ์ กำคำ, 2561)

การเปลี่ยนแปลงอันยิ่งใหญ่ที่ประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียนต้องตั้งรับ คือ การรวมตัวกันของกลุ่มประเทศ 10 ประเทศเข้าเป็นสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economics Community) เพื่อสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาส และรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมือง ความมั่นคงเศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสามารถประกอบกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากขึ้นและประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึก เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (กรมอาเซียน, 2565) โดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 40 ยังเห็นชอบให้เร่งรัดการรวมกลุ่มสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา เป็นสาขานำร่อง โดยมีประเทศสมาชิกที่รับผิดชอบในการจัดทำ Road map ในแต่ละสาขาสำหรับประเทศไทยได้รับมอบหมายให้จัดทำด้านการท่องเที่ยวและการบิน เนื่องจากเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ตรงกลางของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นศูนย์กลางต่าง ๆ นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีจุดเด่น เรื่องการมีแหล่งท่องเที่ยวที่ดี สวยงามและราคาไม่แพง (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557)

การท่องเที่ยวเป็นปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางเพื่อการพักผ่อน หย่อนใจและความบันเทิงเป็นหลัก มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับความสะดวกสบาย ความรวดเร็วในการเดินทางและการใช้บริการ การท่องเที่ยวต่าง ๆ ก่อนการตัดสินใจเดินทาง นักท่องเที่ยวสมัยใหม่ให้ความสำคัญมากกับความคิดเห็นวิจารณ์ในสื่อสังคมออนไลน์ จนส่งผลให้เกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในเวลาที่มีความพร้อมมากที่สุด ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้นสูงมากถึงร้อยละ 7.23 และเติบโตอย่างต่อเนื่องเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี (TAT Intelligence Center, 2020) หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนหันมาส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวของไทย ด้วยการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่า ให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จริงและกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ อย่างไรก็ตามการทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ปัจจัยเรื่องคุณภาพของสินค้าและการบริการความปลอดภัย รวมถึงการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมเพียงพอต่อการรองรับ ยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยมากขึ้นโดยเฉพาะการทำให้แหล่งท่องเที่ยวในเมืองหลักและเมืองรองทางการท่องเที่ยวของไทยมีเสน่ห์สวยงามมีคุณลักษณะทางกายภาพที่ดีมีคุณค่าสำหรับนักท่องเที่ยว จนยาก

ที่จะหาแหล่งท่องเที่ยวอื่นมาทดแทนได้ (พิชญพร ศรีบุญเรืองและฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2564)

การท่องเที่ยวได้ถูกกล่าวถึงในฐานะของธุรกิจการค้าบริการที่การกระจายรายได้ และการหารายได้จากเงินตราต่างประเทศ และได้ถูกบรรจุให้เป็น “แนวทางเร่งด่วน ในการฟื้นฟู เศรษฐกิจและสังคม” ประเทศไทยได้มีการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับมรดกประเพณีที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาและวัฒนธรรมที่ดึงดูดความสนใจ โดยสิ่งที่ดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว (จุฑามาศ คงสวัสดิ์, 2550) ดังนั้น ศิลปะและวัฒนธรรม ที่ใช้ในการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ลักษณะการประกอบอาชีพ ของชุมชน ประเพณีการเล่นพื้นเมืองต่าง ๆ เป็นต้น

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่งเสริมการท่องเที่ยวสัตว์ป่าตำบลละบำเป็นกลุ่มเป้าหมาย ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2565 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องจาก เป็นจุดที่มีความสำคัญที่อยู่ในอ่างเก็บน้ำทับเสลาหรือเขื่อนทับเสลา ในเขตพื้นที่เขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าห้วยขาแข้งตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานีที่นักท่องเที่ยวจะเข้ามา ท่องเที่ยวหรือพักผ่อนในโฮมสเตย์ได้ โฮมสเตย์ที่เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวใกล้บริเวณเขตพันธุ์ อนุรักษ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดอุทัยธานีหรือจังหวัดใกล้เคียงมาพักผ่อน หรือท่องเที่ยว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่งเสริมการท่องเที่ยวสัตว์ป่าตำบลละบำพบปัญหาว่าคน ในชุมชนไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติไม่เข้าใจในสิ่งที่ชาวบ้านสื่อสาร จึงทำให้ชาวบ้านมีความต้องการอบรมเรียนรู้ การสื่อสารภาษาอังกฤษโดยให้หาผู้เชี่ยวชาญเข้ามาให้ความช่วยเหลือในการฝึกฝนทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนและคนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์มีรูปแบบที่เฉพาะเจาะจง จึงต้องอาศัยทักษะและการฝึกฝน เป็นเวลานานจึงจะเกิดความชำนาญและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นจังหวัดอุทัยธานีนั้น พบว่า ปัญหา ในการใช้ภาษาอังกฤษของคนในพื้นที่ คือ ยังไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ โดยเมื่อศึกษา สภาพปัญหาแล้ว พบว่า ประชาชนที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นยังขาดทักษะการสื่อสาร ทางด้านภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการพูดประชาชนขาดทักษะการสื่อสารที่ประกอบกัน เป็นประโยคเพื่อนำมาประกอบการพูด นอกจากนั้นยังขาดประสบการณ์ในการพูดสื่อสาร ภาษาอังกฤษ ขาดโอกาสในการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และประสบการณ์โดยตรง กับการสื่อสารกับชาวต่างชาติในสถานการณ์จริง (ดารุณี บุญธรรม, 2558)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง: กรณีศึกษาชุมชนละบำ อำเภอลานสัก

จังหวัดอุทัยธานี เพราะชุมชนไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้โดยได้ข้อมูลจากการที่ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลจากการทำแบบทดสอบภาษาอังกฤษของชุมชน ดังนั้น จึงหาแนวทางในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการชุมชนให้มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในด้านการสื่อสารทางการท่องเที่ยวและการค้าขายของชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนระบ๋า อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี
2. เพื่อสำรวจความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง
3. เพื่อสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง
4. เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

กรอบแนวคิด

ตัวแปรต้น

-บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง
-กิจกรรมพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการ

ตัวแปรตาม

-ประสิทธิภาพของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง
-ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่เขตรักษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้นำชุมชน ราษฎรชาวบ้าน ตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งชุมชนระบ๋า อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยนี้มี 2 เครื่องมือ คือ แบบสอบถามและแบบทดสอบ ดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
ดังนี้

2.1.1 ศึกษาและรวบรวมเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ศึกษาแนวทางรูปแบบในการสร้างแบบสอบถามและกำหนดกรอบ
เนื้อหาตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1.3 สร้างแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ
เพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนระดับอำเภอ ลานสัก จังหวัด
อุทัยธานี

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียน
ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

2.1.4 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ
โดยการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบความตรง
ตามเนื้อหา ความครอบคลุมทางเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในแต่ละข้อคำถาม
โดยนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence: IOC)
ถ้าค่า IOC มากกว่า 0.5 แสดงว่าแบบสอบถามข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ ได้ค่าดัชนี
ความสอดคล้องของเนื้อหาที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ซึ่งมีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้
เก็บข้อมูลได้

2.1.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
และนำไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Test) อยู่ที่ 0.70 และความถูกต้องของเนื้อหา
กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด

2.1.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถาม
ฉบับสมบูรณ์ในการนำไปใช้แจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

2.1.7 นำข้อมูลที่ได้มาจำแนก จัดเรียงตามประเด็น สรุปข้อมูลวิเคราะห์
ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ นำเสนอผลงานวิจัย
แบบพรรณนาวิเคราะห์ และเขียนบทความวิจัย

2.1.8 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
มาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1.8.1 การตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2.1.8.2 การลงรหัสจำแนกแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว มาลง
รหัสตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

2.1.8.3 การประมวลผลข้อมูลนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกและ
ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2.1.8.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ของประชาชนหมู่บ้านระบ๋า อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี และความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนระบ๋า อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี และความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามแบบของ Likert Scale ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความต้องการมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

2.2 ประเภทของเครื่องมือวิจัยที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยออกแบบเนื้อหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการท่องเที่ยวของชุมชนระบ๋า อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี เพื่อที่จะนำข้อสอบและบทเรียนไปทดลองใช้และนำมาปรับปรุง โดยผู้วิจัย มีการวางแผนการสอนและเตรียมบทเรียนอย่างมีระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้ การวางแผนเวลาให้เหมาะสมในการจัด กิจกรรม กระบวนการจัดกิจกรรมและการประเมินผลนั้นเป็นการวัดภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารแบบท่องเที่ยวทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยใช้เกณฑ์ การวัดถ้าผู้เข้ารับการอบรมได้ 20 คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน โดยมีรายละเอียดที่ต้องปรับปรุง หลังการทดลองใช้บทเรียนดังต่อไปนี้ การวางแผนการใช้เวลาให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยผู้วิจัย ใช้เวลาจัดกิจกรรม 5 วัน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการใช้และการดัดแปลงบทเรียน ให้เหมาะสม โดยพบว่าส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมคำศัพท์ที่จำเป็นลงในบทเรียนเพิ่มเติมและนำไปเพิ่มเติมในแบบทดสอบ ก่อนและหลังเรียน จากกิจกรรมทั้งหมดที่ได้กล่าวมาจึงนำมาสู่การออกแบบบทเรียนและ ข้อสอบก่อนเรียนและหลังเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งแบบทดสอบจะเป็นแบบทดสอบ แบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เพื่อทดสอบความสามารถของประชาชนโดยแบบทดสอบนี้ได้ ผ่านการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบความตรง ของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในแต่ละข้อคำถามกับเนื้อหาจุดประสงค์ ของแบบทดสอบ โดยนำมาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence: IOC) ถัดมาดัชนีความสอดคล้องมีค่า จำนวน 40 ข้อ คำถามแต่ละข้อมีความ

สอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนก (B) 0.26-0.73 ค่าความยาก (p) 0.26-0.74 และค่าความเชื่อมั่น 0.81 จำนวนชั่วโมงในการเรียนจำนวน 30 ชั่วโมง เรียนจำนวน 5 วัน วันละ 6 ชั่วโมง โดยเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบท่องเที่ยวทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จำนวนประชากรที่เข้าเรียน 100 คน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ทักษะการฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจเมื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสอบถามข้อมูลหรือบริการ	4.41	0.49	มาก
2. ทักษะการพูดเพื่อให้สามารถโต้ตอบและตอบคำถามให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	4.44	0.57	มาก
3. ทักษะการอ่านเพื่อให้สามารถอ่านเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลการบริการ	3.98	0.67	มาก
4. ทักษะการเขียนเพื่อให้สามารถเขียนหรือบอกข้อมูลต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ	3.95	0.64	มาก
รวม	4.20	0.26	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) เมื่อพิจารณาในรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะการพูดเพื่อให้สามารถโต้ตอบ ตอบคำถามให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ($\bar{x} = 4.44$) รองลงมาคือ ทักษะการฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจเมื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสอบถามข้อมูลหรือบริการ ($\bar{x} = 4.41$) และทักษะการอ่านเพื่อให้สามารถอ่านเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลการบริการ ($\bar{x} = 3.98$)

ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการเขียนเพื่อให้สามารถเขียนหรือบอกข้อมูลต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ ($\bar{x} = 3.95$)

2. ผลการสำรวจความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

ความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. เนื้อหาด้านการสาธิตการทอดผ้าและการมัดย้อม	4.51	0.50	มากที่สุด
2. เนื้อหาด้านการทอเสื่อ (สาต)	4.42	0.59	มาก
3. เนื้อหาด้านการสาธิตการทอดผ้าขาวม้า	3.90	0.72	มาก
4. เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวล่องเรือ	3.67	0.59	มาก
5. เนื้อหาด้านการสมุนไพรชุมชน	3.47	0.50	ปานกลาง
6. การทักทาย การแนะนำตนเอง ขอบคุณ ขอโทษ กล่าวลา	3.40	0.49	ปานกลาง
7. มารยาททางสังคมและวัฒนธรรมเจ้าของภาษา	3.24	0.43	ปานกลาง
8. การพูดนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวชมสัตว์ป่า	4.72	0.45	มากที่สุด
9. กิจกรรมที่บ้านพักโฮมสเตย์	4.71	0.56	มากที่สุด
10. การซื้อขายอาหารและสินค้า	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.08	0.15	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อพิจารณาในรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การซื้อขายอาหารและสินค้า ($\bar{x} = 4.80$) รองลงมา คือ การพูดนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวชมสัตว์ป่า ($\bar{x} = 4.72$) กิจกรรมที่บ้านพักโฮมสเตย์ ($\bar{x} = 4.71$) กิจกรรมกลุ่มสาธิตการทอดผ้าและการมัดย้อม ($\bar{x} = 4.51$) กิจกรรมกลุ่มทอเสื่อ (สาต) ($\bar{x} =$

4.42) กิจกรรมกลุ่มสาธิตการทอผ้าขาวม้า ($\bar{x} = 3.90$) กิจกรรมกลุ่มการท่องเที่ยวล่องเรือ ($\bar{x} = 3.67$) กิจกรรมกลุ่มสมุนไพรชุมชน ($\bar{x} = 3.47$) และการทักทาย การแนะนำตนเอง ขอบคุณ ขอโทษ กล่าวลา ($\bar{x} = 3.40$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มารยาททางสังคมและวัฒนธรรมเจ้าของภาษา ($\bar{x} = 3.24$)

3. ผลการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งของประชาชนหมู่บ้านระบำ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี มีดังนี้ การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ พบว่า มีกระบวนการและขั้นตอนในการสร้างบทเรียน ดังนี้ 1) การสอบถามความต้องการ 2) การตั้งวัตถุประสงค์ 3) การเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผู้เรียน 4) การสร้างเนื้อหาและชุดกิจกรรม 5) การกำหนดกิจกรรมและวิธีการสอน 6) การตั้งเกณฑ์การประเมิน 7) การปรับปรุงเนื้อหา 8) การทดลองสอน 9) การปรับปรุงเนื้อหาที่สมบูรณ์ ความต้องการของชุมชนระบำมีความต้องการภาษาอังกฤษในทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น บทเรียนที่ใช้ในกิจกรรมอบรมภาษาอังกฤษที่ใช้ด้านการท่องเที่ยว คือ ทักษะการฟัง พูด มากกว่า อ่าน เขียน เช่น สำนวน บทสนทนา คำแปล คำอธิบายเกี่ยวกับ วัฒนธรรมการใช้ภาษา แบบฝึกหัด และกิจกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงอย่างมาก จำนวนชั่วโมงในการเรียนจำนวน 30 ชั่วโมง เรียนจำนวน 5 วัน วันละ 6 ชั่วโมง จำนวนประชากรที่เรียน 100 คน

4. ผลการเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดกิจกรรมพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านระบำ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานีจากบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดกิจกรรมพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านระบำ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

N	คะแนนผลสัมฤทธิ์	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
100	ก่อนเรียน	6.43	1.70	-25.717	.000
	หลังเรียน	15.83	1.33		

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดกิจกรรมพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านระบำ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการพูดเพื่อให้สามารถโต้ตอบ ตอบคำถาม ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จากการศึกษาความต้องการของประชาชนในชุมชนและเป็นความต้องการของชุมชนคือ ต้องการพัฒนาทักษะการพูด จากข้อค้นพบนี้อธิบายได้ว่า ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลต่างเชื้อชาติต่างภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล สายดวง (2559) ได้ศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาชุมชนบ้านชะยอม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้าพักอาศัยค้างแรมแบบโฮมสเตย์ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษกับผู้ให้บริการและเจ้าของที่พักได้ ปัญหาที่พบในขณะการสื่อสาร คือ การพูดออกเสียงไม่ชัดเจนและการพูดเร็วเกินไป ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติฟังยากจับใจความไม่ได้ ส่วนสำเนียงที่ใช้ในการสื่อสารของผู้ให้บริการและเจ้าของที่พักยังออกเสียงไม่ถูกต้องทำให้ยากในการสื่อสาร บางครั้งคำศัพท์หรือประโยคที่ผู้ให้บริการสื่อสารทำให้ไม่สามารถเข้าใจกันได้เพราะเป็นคำศัพท์ที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านและเป็นคำศัพท์เฉพาะถิ่นของชาวบ้านพื้นที่นั้น

2. ความต้องการเชิงเนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การซื้อขายอาหารและสินค้า รองลงมาคือ การพูดนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวชมสัตว์ป่า กิจกรรมที่บ้านพักโฮมสเตย์ กิจกรรมกลุ่มสาธิตการทอผ้าและการมัดย้อม กิจกรรมกลุ่มทอเสื่อ (สาน) กิจกรรมกลุ่มสาธิตการทอผ้าขาวม้า กิจกรรมกลุ่มการท่องเที่ยวล่องเรือ กิจกรรมกลุ่มสมุนไพรชุมชน และการตกท้าย การแนะนำตนเอง ขอขอบคุณ ขอโทษ กล่าวลา จากข้อค้นพบนี้อธิบายได้ว่าการซื้อขายอาหารและสินค้า เป็นความต้องการอย่างมากในเชิงเนื้อหาเพราะต้องใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษระหว่างนักท่องเที่ยวต่างชาติกับพ่อค้าหรือแม่ค้าในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพร พูลเกษ และคณะ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาบ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์มีความต้องการให้บทเรียนมีเนื้อหาเกี่ยวกับหมู่บ้านโฮมสเตย์จำนวน 5 หัวข้อ คือ การต้อนรับนักท่องเที่ยว การแนะนำเกี่ยวกับที่พักโฮมสเตย์ แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านโฮมสเตย์ การแสดงพื้นบ้าน ประเพณีและวัฒนธรรม และอาหารพื้นบ้าน และยังไปสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวรรณ กำคำ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร ในงานวิจัยได้สรุปการวิจัยที่ค้นพบ ดังนี้ 1) รูปแบบและสำนวนภาษาอังกฤษที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้บ่อยเมื่อมาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้แก่ การทักทาย การถามทาง ถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่

ที่ไปเยี่ยมชมและการสั่งอาหาร และจะใช้รูปแบบภาษาง่าย สั้น กระชับ และไม่เป็นทางการ

2) ประชาชนในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มชนบุรี กรุงเทพมหานครมีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษด้านการทักทาย การบอกทาง การบรรยายผลิตภัณฑ์ และการรับการสั่งอาหาร

3) ได้ชุดการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยว ที่สะท้อนบริบทของชุมชน กลุ่มชนบุรี ประกอบด้วยเอกสารการอบรม ซีดีเสียง สื่อการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม

4) ผู้เข้ารับการอบรมมีพัฒนาการในการฝึกทักษะภาษาอังกฤษ โดยมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ด้านชุดฝึกอบรมในระดับมากที่สุดการนำไปใช้ประโยชน์ในระดับมากและด้านอื่น ๆ อาทิ การใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ความกล้าแสดงออก และการนำความรู้ไปถ่ายทอดต่ออยู่ในระดับมากส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้ภาษาอังกฤษของคนในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลังเข้ารับการอบรมในด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านการทักทาย การบอกทาง การซื้อของ การบรรยายผลิตภัณฑ์ และการสั่งอาหารในระดับมาก และมีความพึงพอใจในภาพรวมของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของตนในชุมชน ในระดับปานกลาง

3. ผลการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งของประชาชนหมู่บ้านระบ่ำ อำเภอละลานสัก จังหวัดอุทัยธานี พบว่าความต้องการของชุมชนระบ่ำมีความต้องการภาษาอังกฤษ เพราะภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสามารถของผู้เรียนในด้านการท่องเที่ยวเยี่ยมชมใช้ทักษะการฟัง พูด มากกว่าอ่าน เขียน เช่น สำนวน บทสนทนา คำแปล คำอธิบายเกี่ยวกับ วัฒนธรรมการใช้ภาษาแบบฝึกหัด และกิจกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ดักลาส บราวน์ (Douglas Brown, 1993) ที่กล่าวว่าขั้นตอนในการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษ มีดังนี้ การนำเสนอเนื้อหา ขั้นการฝึกปฏิบัติ และขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

4. ผลการเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดกิจกรรมพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านระบ่ำ อำเภอละลานสัก จังหวัดอุทัยธานี จากบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ พบว่า ประชาชนในชุมชนระบ่ำมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น เพราะชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์จะเน้นเรื่องการสื่อสารภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงและในชีวิตประจำวันในเรื่องการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว การซื้อของ การสนทนาเรื่องที่พิก เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สานิต แสงมหาชัย (2559) ทำการศึกษาเรื่องการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ในจังหวัดมหาสารคาม ได้ทำการวิจัยพบว่า บทเรียนภาษาอังกฤษเน้นเนื้อหาบายศรีสู่ขวัญ มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น นอกจากนี้วิธีการสอน

เพื่อการสื่อสารยังเป็นเทคนิคและวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นหลังจากสอนการเรียนบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดีขึ้นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งมีพื้นที่ในการพัฒนาบทเรียนและกิจกรรมหลายพื้นที่

2. เทคนิคและวิธีการในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีหลากหลายเทคนิคด้วยกันในการทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ผู้สอนควรกำหนดการเรียนรู้และกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้มาพัฒนาศักยภาพของตนเองได้

3. แหล่งเรียนรู้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งและองค์การบริหารส่วนตำบลละม้าย ควรนำผลการวิจัยที่ได้นี้มาเป็นแนวทางเพื่อทำหลักสูตรให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์จริงและในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในด้านต่าง ๆ ที่มากกว่าการท่องเที่ยวที่ชุมชนละม้าย

2. ควรนำนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนชุมชนตำบลละม้ายมาเป็นยุวมัคคุเทศก์น้อยที่มีการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

เอกสารอ้างอิง

กรมอาเซียน. (2565, 10-13 พฤศจิกายน). *ความร่วมมือด้านการศึกษาอาเซียน*.

<http://www.mfa.go.th/asean/th/other>

จุฑามาศ คงสวัสดิ์. (2550). *แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*. [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดารุณี บุญธรรม. (2558). *รายงานการวิจัยการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมโดยชุมชนชาวม้ง บ้านน้ำเค-सानก้วย ตำบลผาช้างน้อย อำเภอปาง จังหวัดพะเยา*. [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธัญวรรณ กำคำ. (2561). *การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร*. *วารสารสารสนเทศ*. 7(2), 61-70.

พิกุล สายดวง. (2559). *รายงานการวิจัยรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของกลุ่มอาชีพ*

ท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ในเขตพื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน

คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พิชญพร ศรีบุญเรือง และฉล่องศรี พิมพ์สมพงศ์. การพัฒนาคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับ

นักท่องเที่ยวศักยภาพสูงในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 14(1), 1-13.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2557, 16 กรกฎาคม). ประชาคมอาเซียน. *รามคำแหงออนไลน์*,

จาก <http://joomlas.ru.ac.th/oasc/http://www.lib.ru.ac.th/journal2>

วรพร พูลเกษ, วุฒิชิดา สุภักควนิช และธิตีพล วิมุกตานนท์. (2558). การพัฒนาทักษะ

การสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว

บ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารสังคมศาสตร์*.

4(2),86-91.

สาธิต แสงมหาชัย. (2559). *การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและ*

ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ในจังหวัดมหาสารคาม เน้น

เนื้อหาด้านพิธีบายศรีสู่ขวัญ. [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Douglas, B. (1993). *Research Base Learning*. New York: Mcgraw Hill.

TAT Intelligence Center. (2020). *Tourism Behavior Survey of Thai and*

International Tourists 2019 (Final Report). Bangkok: Ministry of Tourism
and Sports.

การเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาแต้จิ๋ว

Topic shift in Teochew dialect

สิริวรรณ แซ่โจ้ว¹

Siriwan Saengow

วันที่ส่งบทความ: 16 พฤษภาคม 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 27 มิถุนายน 2566, วันที่ตอบรับบทความ:
30 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ประเภทของวิธีการเปลี่ยนหัวเรื่องสนทนาในภาษาแต้จิ๋วมีอะไรบ้าง 2) กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องสนทนาในภาษาแต้จิ๋วนั้นเป็นอย่างไร โดยใช้กลุ่มข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากละครสั้นภาษาแต้จิ๋วในช่อง *Chaoshan Wenhua* ผ่านสื่อแบ่งปันวิดีโอ Youtube โดยคัดเลือกข้อมูลแบบเจาะจงเฉพาะละครสั้นที่เป็นเรื่องราวในยุคปัจจุบันเท่านั้น จำนวนทั้งสิ้น 10 เรื่อง พบว่าประเภทของวิธีการเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาแต้จิ๋วมีด้วยกัน 2 ประเภท คือ 1) การเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดเดิม 2) การเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดใหม่ ส่วนกลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาแต้จิ๋วสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1) กลไกระดับคำ 2) กลไกระดับประโยค 3) กลไกแบบไม่ปรากฏรูปภาษา ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาแต้จิ๋วมีกลไกที่ครอบคลุมทั้งในระดับคำ ระดับประโยค และการไม่ใช้รูปภาษา

คำสำคัญ : ประเภทของวิธีการเปลี่ยนหัวเรื่อง, กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่อง, ภาษาแต้จิ๋ว

Abstract

This research article is 1) What are the types of topic-shifting methods in Teochew? 2) What is the topic-shifting mechanism in Teochew? By using the data collected from the study of Teochew short series on the Chaoshan Wenhua channel through the YouTube video sharing media, there were 10 subjects in total. It was found that there were 2 types of topic shift in Teochew dialect: 1)

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ แซ่โจ้ว สาขาวิชาภาษาจีน สังกัดภาควิชาภาษาปัจจุบันตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อีเมล saengow_s@su.ac.th

Assistant Professor Dr. Siriwan Saengow in Eastern Asian Languages Program (Chinese), Faculty of Arts, Silpakorn University. Email: saengow_s@su.ac.th

topic shift in the previous shift; 2) topic shift in the new shift. The topic-shifting mechanism in Teochew can be divided into 3

types: 1) word-level mechanism 2) sentence-level mechanism 3) non-verbal mechanism. The study suggests that topic shift in Teochew has a comprehensive mechanism at the word, sentence and non-verbal levels.

Keywords: Types of topic shift, The topic shift mechanism, Teochew dialect

บทนำ

การเปลี่ยนหัวเรื่อง (topic shift) เป็นประเด็นที่นักภาษาศาสตร์ให้ความสนใจอยู่ไม่น้อย เพราะในการสนทนาระหว่างบุคคลนั้นไม่สามารถที่จะพูดคุยกันในเรื่องเรื่องเดียวได้ตลอด จะต้องมีการเปลี่ยนหัวเรื่องที่คุยอยู่ตลอดเวลา ไม่เฉพาะประเด็นที่ถก การเปลี่ยนคู่สนทนาก็ต้องอาศัยการเปลี่ยนหัวเรื่องที่เหมาะสม จึงจะทำให้การสนทนาเกิดความต่อเนื่อง กระบวนการเปลี่ยนหัวเรื่องที่กล่าวถึงนี้ ก็คือการทำให้องค์ประกอบเก่า (เนื้อหาที่สนทนาจบไปลงแล้ว) และองค์ประกอบใหม่ (เนื้อหาที่กำลังจะเริ่มสนทนาต่อไป) เชื่อมต่อกัน ลักษณะการเปลี่ยนหัวเรื่องสามารถบ่งบอกลักษณะทางสังคมและจิตใจของคนแต่ละกลุ่ม (เจ้าของภาษาในแต่ละภาษา) ได้ การเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาเขียนและและการเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาพูดของภาษาราชการภาษาหนึ่ง เรายังสามารถพบความแตกต่างได้ ในภาษาถิ่นที่ค่อนข้างมีปัจเจกภาพ (individuality) ในแบบของตัวเอง ก็น่าจะมีประเด็นที่ควรนำมาศึกษาและแยกแยะเช่นกัน

ในฐานะที่ภาษาแต้จิ๋วเป็นภาษาถิ่นที่สำคัญภาษาหนึ่งของจีน งานวิจัยในภาษาแต้จิ๋วที่ผ่านมา มีการศึกษาระบบเสียง คำ (เช่น การศึกษาคำยืมภาษาแต้จิ๋วในภาษาไทย) ประโยค รวมถึงการสลับภาษาระหว่างภาษาจีนแต้จิ๋วกับภาษาไทยของคนไทยเชื้อสายจีนก็มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง แต่ในด้านการศึกษาวิเคราะห์สัมพันธสาร โดยเฉพาะประเด็นการเปลี่ยนหัวเรื่องนั้น เป็นเรื่องที่นักภาษาศาสตร์ภาษาถิ่นจีนยังไม่ทำการศึกษากันมากนัก เพราะโดยส่วนใหญ่งานวิจัยสัมพันธสาร (ภาษาจีนเรียกว่า “语篇” yǔpiān) มักพบในภาษาจีนกลางเท่านั้น ยิ่งประเด็นย่อยลงไป เช่นการวิเคราะห์การเปลี่ยนหัวเรื่องก็ยิ่งเป็นประเด็นที่นักวิจัยภาษาศาสตร์ภาษาถิ่นยังให้ความสนใจกันน้อย ดังนั้นการวิจัยระดับข้อความที่จะดำเนินการศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้ จึงเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านภาษาศาสตร์ภาษาถิ่นจีนให้ครบองค์ประกอบสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่องสนทนาในภาษาแต้จิ๋ว

2. เพื่อศึกษากลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องสนทนาในภาษาแต้จิ๋ว

กรอบแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนหัวเรื่องและกลไกที่ใช้ในการเปลี่ยนหัวเรื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายชิ้น จนนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนหัวเรื่อง คือ การทำให้หัวเรื่องใหม่มีขอบเขตที่ชัดเจนขึ้นมา (Li and Thompson, 1976 as cited in Wang and Wu, 2002) เป็นการทำให้ผู้ฟังทราบว่ากำลังมีการเปลี่ยนหัวเรื่องใหม่ โดยการใช้ “กลไกในระดับคำ” เช่น ใช้คำเรียกขาน ชื่อหรือบุรุษสรรพนาม และ “กลไกในระดับประโยค” เช่น ใช้คำสันธาน เพื่อแสดงการตัดตอนหรือแยกส่วน เป็นต้น

2. การทำให้เกิดความต่อเนื่องในการสื่อสาร นอกจากจะใช้กลไกในระดับคำและประโยคแล้ว ยังมีกลไกแบบไม่ปรากฏรูปภาษาอีกด้วย (Givón, 1983)

3. ภาษาเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง อาจไม่ปรากฏออกมาในรูปแบบตายตัวหรือกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดจนเกินไป (Longacre, 1956 อ้างถึงใน วรวรรณ ศรียาภัย, 2556) ดังนั้น การเปลี่ยนหัวเรื่องจึงอาจจะไม่เกิดขึ้นเลยหรือเกิดขึ้นน้อยมาก หรืออาจอยู่ในผลิตภัณฑ์จนจบการสื่อสารก็เป็นได้ พบเห็นบ่อยในรูปแบบการสนทนาช่วงสั้น ๆ เช่น การหาหมอ การสัมภาษณ์งาน เป็นต้น

4. การวิเคราะห์เพื่อแยกประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่อง สิ่งที่ควรคำนึงถึงมีอยู่ 3 ประเด็น คือ ผลิตภัณฑ์เริ่มหัวเรื่องใหม่ ความสัมพันธ์กับหัวเรื่องเดิม และความหมายของหัวเรื่องใหม่ (Svennevig, 1999 อ้างถึงใน นิตยาภรณ์ ธนสิทธิสุรโชติ, 2545)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2. คัดเลือกกลุ่มข้อมูลจากละครสั้นภาษาแต้จิ๋วในช่อง 潮汕文化 (วัฒนธรรมแต้จิ๋ว) (<https://www.youtube.com/@user-gr8iu9ey6n>) ผ่านเว็บไซต์ youtube.com จำนวนทั้งหมด 10 เรื่อง ชื่อเรื่องระบุไว้ในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

3. สัทอักษรที่ใช้เป็นคำอ่านภาษาแต้จิ๋ว ใช้รูปแบบที่กำหนดและประกาศใช้โดยฝ่ายบริหารการศึกษามณฑลกว่างตุง (广东省教育行政部门) Teochew Romanization Systems (Pêng-im) (Zhang Xiao-shan, 2013)

4. ศึกษาแยกแยะประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่องสนทนาในภาษาแต้จิ๋ว

5. วิเคราะห์กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องสนทนาในภาษาแต้จิ๋ว โดยเครื่องหมายที่ใช้แสดงการเปลี่ยนหัวเรื่องได้กำหนดไว้ดังนี้ 1) เครื่องหมายแสดงการเปลี่ยนหัวเรื่อง (↗) 2) เครื่องหมายแสดงการเปลี่ยนจุดเน้น (↘)

6. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

เนื้อหาในส่วนนี้เป็นการศึกษาแยกแยะประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษา แต่จัดตามขอบเขตการวิจัยที่ได้เสนอไว้ข้างต้น สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการศึกษา ก่อนหน้านี้ ได้มีงานวิจัยในประเด็นคล้ายกัน คือ งานวิจัยเรื่อง “กลไกการเปลี่ยนประเด็นในการสนทนาภาษาไทย” ของนิตยาภรณ์ ธนสิทธิสุโรติ (2545) เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ก็เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนหัวเรื่องหรือเปลี่ยนประเด็นเช่นเดียวกัน แต่จะต่างกันตรงที่บทความนี้เป็นงานวิจัยภาษาถิ่นจีน เพื่อให้เป็นการต่อยอดองค์ความรู้จากงานวิจัยของนักวิจัยรุ่นก่อนที่ได้สร้างพื้นฐานไว้อย่างดีแล้ว การศึกษาข้อมูลในส่วนนี้จึงได้ใช้เกณฑ์ของ Svennevig (1999) ที่นิตยาภรณ์ ธนสิทธิสุโรติ (2545) ได้เคยนำไปเป็นแนวทางไว้เช่นกัน เกณฑ์นี้มีสิ่งที่ต้องคำนึงอยู่ 3 ประการ คือ 1) ผลัดที่เริ่มหัวเรื่องใหม่ (เป็นฝ่ายไหนที่เริ่มหัวเรื่องใหม่) 2) ความสัมพันธ์กับหัวเรื่องเดิม (หัวเรื่องที่เปลี่ยนถีออกไปจากเดิม หรือยังคงวนเวียนอยู่ในประเด็นเดิม) 3) ความหมายของหัวเรื่องใหม่ เมื่อวิเคราะห์จากเกณฑ์ข้างต้นอย่างละเอียด พบประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่องดังต่อไปนี้

1. ประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่อง

หากพิจารณาตามเกณฑ์ของ Svennevig (1999) การแบ่งประเภทการเปลี่ยนหัวเรื่องจะสามารถจำแนกได้จาก 2 มุมมอง คือ จำแนกตามลักษณะของผลัดและจำแนกตามความสัมพันธ์กับหัวเรื่องเดิม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การเปลี่ยนหัวเรื่องที่จำแนกตามลักษณะของผลัด

เมื่อแยกแยะตามลักษณะของผลัด พบว่าการสนทนาภาษาแต่จิ๋วที่พบในเรื่องสั้นทั้ง 10 เรื่อง มีการเปลี่ยนหัวเรื่องอยู่ 2 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดเดิมและการเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดใหม่ โดยอัตราความถี่ในแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 อัตราความถี่ในการปรากฏการเปลี่ยนหัวเรื่องที่จำแนกตามลักษณะของผลัด

รายชื่อละครสั้น	ความยาว (นาที)	ลักษณะของ ผลัด	จำนวนที่ปรากฏ	
			ครั้ง	ร้อยละ
1. 《表哥进城》	07:34	ผลัดเดิม	4	30.76
		ผลัดใหม่	9	69.23
2. 《猜年龄》	04:49	ผลัดเดิม	5	71.42
		ผลัดใหม่	2	28.57
3. 《出主意》	09:18	ผลัดเดิม	2	22.22
		ผลัดใหม่	7	77.77
4. 《厝边头尾 之小鬼当家》	22:29	ผลัดเดิม	6	28.57
		ผลัดใหม่	15	71.42

5. 《厝边头尾 之又到中秋》	22:28	ผลัดเดิม	8	29.62
		ผลัดใหม่	19	70.37
6. 《二个银三粒》	11:41	ผลัดเดิม	3	37.50
		ผลัดใหม่	5	62.50
7. 《好梦难圆》	07:47	ผลัดเดิม	5	38.46
		ผลัดใหม่	8	61.53
8. 《水鸡神算》	15:42	ผลัดเดิม	3	27.27
		ผลัดใหม่	8	72.72
9. 《水鸡站岗》	07:11	ผลัดเดิม	4	33.33
		ผลัดใหม่	7	36.36
10. 《小气鬼》	07:10	ผลัดเดิม	7	41.17
		ผลัดใหม่	10	58.82

จากข้อมูลในตารางข้างต้น จะเห็นว่าการเปลี่ยนหัวเรื่องโดยผลัดเดิมส่วนใหญ่จะมีจำนวนน้อยกว่าการเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดใหม่ เพราะข้อมูลที่เป็นธรรมชาติที่มนุษย์ใช้สื่อสารจริง ๆ จะมีการโต้ตอบกัน เพื่อประกอบบทสนทนาให้ลื่นไหลไปเรื่อย ๆ เราจึงพบว่าการเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดใหม่เป็นประเภทที่จะพบเห็นได้มากกว่า อย่างไรก็ตาม ข้อน่าสังเกตที่พบคือ ตามตารางที่ 1 ในเรื่องลำดับที่ 2 《猜年龄》 หายอายุ พบข้อมูลที่แตกต่างไปจากเรื่องอื่น กล่าวคือมีการเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดเดิมมากกว่าในผลัดใหม่ ประเด็นในลักษณะนี้ Longacre (1956, อ้างถึงใน วรวรรณ ศรียาภัย, 2556) ได้ระบุว่า ภาษาเป็นพฤติกรรม จึงไม่น่าแปลกใจที่ผู้วิจัยมองว่าข้อแตกต่างจุดนี้อาจไม่ได้มีนัยสำคัญใด ๆ เพราะในเรื่องสั้นเรื่องนี้ มีปมหลังที่สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนหัวเรื่องที่ผลัดเดิมมากกว่าในผลัดใหม่อยู่แล้ว ด้วยการที่ตัวละครหลักของเรื่อง คือ 水鸡兄 เฮียจ๋วยโกย เป็นผู้เชิญครูสอนพิเศษ 余教授 ศาสตราจารย์หยวี มานั่งพูดคุยที่บ้าน จึงต้องมีพฤติกรรมการสื่อสารที่ไม่เหมือนบทสนทนาในสถานการณ์ทั่วไปที่จะพูดคุยตอบโต้กันสบาย ๆ ในทางกลับกัน ต้องคอยชวนคุย แสดงการต้อนรับขับสู้ในฐานะเจ้าของบ้าน และแสดงถึงการยอมรับนับถือในความสามารถ เพื่อให้อาจารย์ท่านนี้ตอบรับคำเชิญให้มาเป็นครูสอนพิเศษให้ลูกชายตนเอง

1.1.1 การเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดเดิม

การเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดเดิม หมายถึง การเริ่มหัวเรื่องใหม่โดยผู้พูดคนเดิม กล่าวคือ ผู้พูดคนเดิมได้พูดจบประเด็นไปแล้วอย่างชัดเจน และอาจมีช่วงหยุดสักครู่หนึ่ง แล้วจึงค่อยพูดต่อเองในหัวเรื่องใหม่ ดังตัวอย่างที่ตัดมาบางส่วนจากเรื่อง 《厝边头尾之又到中秋》 (บ้านใกล้เรือนเคียง ตอน วันไหว้พระจันทร์)

(1) 陈总:做生意是作呢? 我是在相辅阿林生。

.....Zo³ sêng¹ li2 si⁶ zo³ ni⁵? ua² si⁶ do⁶ sio¹ hu⁶ a¹ Lim⁵ sên¹

.....ทำมาค้าขายอะไร? ผมกำลังช่วยคุณลิ้มอยู่ต่างหาก

陈总的朋友: 相辅? 叮勿咁好听话呐, 哦汝一百盒勝餅去挽批发价, 汝只点物尚減可賺伊几千銀。

Sio¹ hu⁶? da¹ mai³ dan³ ho² tian¹ uê⁷ na⁷, o⁷ le² zêg⁸ bêh⁴ ab⁸ la⁵ bian² ke³ kiêh⁴ poi¹ hua⁹ g³, le² zi² diam² muêh⁸ siang⁶ giam² ho² tang³ i¹ gui² coin¹ ngeng⁵

ช่วยหรือ? พุดชนะนำฟังเลยนะ อะที่คุณไปหาขนมเปี๊ยะราคาส่งตั้ง 100 กล่องเนี่ย แคเท่านี้ฉันว่าอย่างต่ำคุณก็ได้กำไรแล้ว เหนาะ ๆ หลายพันหยวนแน่ ๆ

陈总: 汝看着合哩挽去賺。

Le² toin² diêh⁴ hah⁸ li¹ kiêh⁴ ke³ tang³

คุณดูแล้วชอบก็ไปทำเองละกัน

陈总的朋友: 真实啊? 了我就.....

Zing¹ sig⁸ a⁷? liao² ua² ziu⁶

จริงสิ? ถ้างั้นฉันก็.....

陈总: 哈哈, 许叮欲赚哩大家来赚呐.....↑是咁了月饼个钱着给汝来出啊。

Ha¹ ha¹, he² da¹ ain³ tang³ li¹ dai⁶ g³ lai⁵ tang³ na⁷..... ↑si⁶ dan³ liao² ghuêh⁸ bian² gai⁷ zin⁵ diêh⁴ hou⁵ le² lai⁵ cug⁴ a⁷

อะฮ่า ถ้างั้นทำกันด้วยกันนี้แหละ.....(หยุดชะงักและดิ่งสี่หน้าเรียบเฉย)..... ↑ว่าแต่เงินที่ต้องซื้อขนมไหว้พระจันทร์เนี่ย คุณออกไปก่อนนะ

.....

ตัวอย่างที่ (1) ถ้าแถ่เงิน (陈总) คุยถึงหัวเรื่องก่อนหน้าไปด้วยสี่หน้ายิ้มแย้ม จากนั้นดิ่งสี่หน้ากลับมาเรียบเฉย หยุดชะงักครู่หนึ่งแล้วบอกว่า ค่าขนมไหว้พระจันทร์ในวันพรุ่งนี้ให้เพื่อนออกเงินไปก่อน ถึงแม้จะเป็นการเปลี่ยนหัวเรื่องแบบไม่แสดงรูปภาพ แต่การใช้การแสดงอารมณ์บนใบหน้าก็เป็นการปิดจบหัวเรื่องก่อนหน้าอย่างสมบูรณ์วิธีหนึ่งเป็นการเริ่มหัวเรื่องในผลัดเดิม

1.1.2 การเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดใหม่

การเปลี่ยนหัวเรื่องในผลัดใหม่ หมายถึง การเริ่มหัวเรื่องใหม่โดยผู้พูดคนใหม่ กล่าวคือ ผู้พูดคนเดิมได้พูดจบประเด็นไปแล้ว และอาจมีช่วงเงียบอยู่ครู่หนึ่ง ผู้พูดคนใหม่จึงเข้ามาเปิดหัวเรื่องใหม่ ดังตัวอย่างที่ตัดมาบางส่วนจากเรื่อง 《水鸡神算》(เฮียจู้ยโกยตอน หมอดูเทวดา)

(2) 阿姆: 水.....鸡.....卵.....神.....算。

Zui².....goi¹.....neng⁶.....sing⁵.....seng³

ไข่...จ๋อโกย...หมอดูเทวดา

水鸡兄：喂喂喂，作呢水卵蛋神算？看定着呢，水鸡的神算。

Uèi² uèi² uèi², zo³ ni⁵ zui⁵ goi¹ neng⁶ sing⁵ seng³? toin² dian⁷ dioh⁸
ni⁷, zui².....goh¹.....di¹.....sing⁵.....seng³

อะไรคือไข่จ๋อโกยหมอดูเทวดา ดูให้มันดี ๆ นะ “การทำนายที่สุดยอดของ
เฮียจ๋อโกย”

阿姆：个“的”字这生写啊？生来么像粒卵平样。

Gai⁷ “di¹” ri⁷ zè² sèn¹ sia¹ a⁷? sèn¹ lai⁵ moh⁴ rian⁵ liab⁸ neng⁶ bèn⁵
ièn⁷

ตัว “的” เขียนแบบนี้โระ รูปร่างมันเหมือนไข่เลยเนอะ

水鸡兄：哎呀，汝晓个，这个啊，是高科技，日本字。

Ai⁷ ya⁷, le² hiao² mih⁴ gai⁵, zè² gai⁵ a⁷, si⁶ gao¹ kuè¹ gi⁶, rig⁸ bung² ri⁷

โอ้ยย่า ป่าจะรู้อะไร นี่เขาเรียกวิทยาการขั้นสูง เป็นตัวอักษรญี่ปุ่นนะ

阿姆：哦，日本字安这生啊？生来么跟伊日本依平样，伢倭倭倭。

O⁶, rig⁸ bung² ri⁷ ang¹ zè² sèn¹ a⁷? sèn¹ lai⁵ moh⁴ gah⁸ i¹ rig⁸ bung²
nang⁵ bèn⁵ ièn⁷, u⁷ lu⁷ u⁷ lu⁵

ตัวอักษรญี่ปุ่นเป็นอย่างนี้เหรอ รูปร่างมันเลยเหมือนคนญี่ปุ่น ตัวเตี้ย ๆ กลม ๆ

水鸡兄：↑姆啊，咁无事就去踢桃，勿来凑热，乱肿我个生意。

↑M² a⁷, da¹ bho⁵ se⁷ ziu⁶ ke³ tèg⁴ to⁵, mai³ lai⁵ cou³ riag⁸, re⁵ zèng²
ua² gai⁵ sèng¹ li²

↑ป้าครับ ถ้าว่างมากก็ไปเดินเที่ยวละนะ อย่ามากวนร้านผม

.....

ตัวอย่างที่ (2) คุณป้า (阿姆) ที่เดินผ่านมาที่แผงหมอดูของเฮียจ๋อโกย (水鸡兄) ได้เข้ามาอ่านป้ายและอ่านตัวอักษรตัวหนึ่งผิดไป อีกทั้งยังกล่าวหาว่าการหมอดูของเฮียจ๋อโกยไปหลายคำ ทำให้เฮียจ๋อโกยรู้สึกไม่พอใจ ต่างคนต่างเจ็บไปพักหนึ่ง เฮียจ๋อโกยจึงได้บอกให้คุณป้าไปเดินเล่นที่อื่น อย่ามาก่อวณกิจการหมอดูของตน เป็นการเปลี่ยนประเด็นในผลัดใหม่หลังจากที่ผลัดเดิมได้กล่าวประเด็นเก่าจบลง

1.2 ประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่องจำแนกตามความสัมพันธ์กับหัวเรื่องเดิม

เมื่อแยกแยะตามความสัมพันธ์กับหัวเรื่องเดิม พบว่าการสนทนาภาษาแต้จิ๋วที่พบในเรื่องสั้น 10 เรื่องนี้ มีการเปลี่ยนหัวเรื่องอยู่ทั้งหมด 2 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนจุดที่เน้นในหัวเรื่องเดิม และการเปลี่ยนไปที่หัวเรื่องใหม่โดยสิ้นเชิง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 การเปลี่ยนจุดที่เน้นในหัวเรื่องเดิม

การเปลี่ยนจุดเน้นมีความสัมพันธ์กับหัวเรื่องเดิมมากที่สุด เพราะมีการกล่าวถึงจุดเน้นใหม่แต่ยังอยู่ในบริบทเดียวกับหัวเรื่องเดิม (นิตยากรณ์ ธนสิทธิสุโรติ, 2545) ในการ

สนทนาในภาษาแต้จิ๋วที่พบในละครสั้นเหล่านี้ พบการเปลี่ยนจุดที่เน้นในหัวเรื่องเดิมไม่มากนัก ดังตัวอย่างที่ตัดมาบางส่วนจากเรื่อง 《水鸡站岗》(เฮียจู้โยยดูต้นทาง)

(2) 小情人：汝个孖在房内，勿动脚动手呐，等下给伊看着。

Le² gai⁵ nou⁵ do⁶ bang⁵ lai⁶, mai³ dong⁶ ka¹ dong⁶ ciu² na⁷ dang² ê⁷ gib⁴ i¹ toi² diêh⁸

ลูกคุณอยู่ในบ้าน อย่าทำรุ่มร่ามนะ เดียวเขามาเห็นเข้า

水鸡兄：梅梅，我想汝想到套食套食兜啊。↑我老婆正去出差，我马上就叫汝来。

bhuê⁷ bhuê⁵, ua² siên⁶ le² siên⁶ gao³ bhoi⁶ ziah⁸ bhoi⁶ ug⁸, ↑ua² lao⁶ pua⁵ zian³ ke³ cug⁴ cê¹, ua² zia⁴ si⁵ ziu⁶ giê³ le² lai⁵

น้องบ๊วย พี่คิดถึงเธอจนกินไม่ได้นอนไม่หลับจะแย่แล้ว ↑เมียพี่เพิ่งจะออกไปทำงานต่างเมือง พี่ก็เรียกเธอมาทันทีเลยนี่ใจ

小情人：但是汝个孖在内个，俺又能作呢？

Dan³ si⁶ le² gai⁵ nou⁵ do⁶ lai⁶ goh⁴, nang² iu⁷ lêng⁵ zo³ ni⁵?

แต่ลูกพี่อยู่ในบ้าน เราจะทำยังงี้ได้ละ

.....

ตัวอย่างที่ (3) เฮียจู้โยย (水鸡兄) มีจุดเน้นย่อย 2 จุด คือ “การพรรณนาความรักต่อหญิงสาว” และ “การย้ายไปทำงานต่างเมือง” จุดเน้นย่อย 2 จุดนี้อยู่ในบริบทเดียวกันภายในหัวเรื่องหลักเดียวกัน บริบทที่กล่าวถึงนี้คือ “การแอบนัดพบกันโดยมิให้ภรรยาทราบ”

1.2.2 การเปลี่ยนหัวเรื่องใหม่

การเปลี่ยนหัวเรื่องใหม่ หมายถึง การที่ผู้พูดเปลี่ยนไปพูดในหัวเรื่องใหม่ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับหัวเรื่องเดิมแต่อย่างใด หัวเรื่องใหม่จะเป็นเรื่องที่ไม่เคยถูกพูดถึงมาก่อน ไม่มีเค้าโครงที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องเดิม (นิตยาภรณ์ ธนสิทธิสุรโชติ, 2545) จากการวิเคราะห์พบการเปลี่ยนหัวเรื่องใหม่ในบทสนทนาเหล่านี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังตัวอย่างที่ตัดมาบางส่วนจากเรื่อง 《小气鬼》(จอมขี้ตืด)

(4) 老婆：我嫁过汝这数年，你套是捌买是也新衫分我？

Ua² gê³ le² zê² zoi⁷ ni⁵, le² bhoi⁶ si⁶ bag⁴ bhoi² si⁶ mih⁴ sing¹ san¹ bung¹ ua²?

ฉันแต่งงานมาบ้านคุณตั้งหลายปีแล้ว คุณยังไม่เคยซื้อเสื้อผ้าใหม่ให้ฉันสักตัวเลยไม่ใช่หรือ?

小气鬼：咁到这一版作呢？

Dan³ gao³ zê² zêg⁸ bang² zo³ ni⁵?

จะว่าถึงขั้นนี้ทำไมเนีย

老婆：了唔是啊？了我嫁汝这数年，汝会捌买也个分我？我撮衫穿来这旧，撮扭拢胶落了。

Liao² m⁶ si⁶ a⁷? liao² ua² gè³ le² zé² zoi⁷ ni⁵, le² oi⁶ bag⁸ bhoi² mi⁴
gai⁵ bung¹ ua²? ua² coh⁴ san¹ cêng⁷ lai⁵ zé² gu⁷, coh⁴ niu² long² ga¹
laoh⁸ liao³

แล้วไม่ใช่หรือไง ฉันแต่งเข้ามาตั้งหลายปีแล้ว คุณเคยซื้ออะไรให้ฉันบ้างหรือ
ยัง? เสื้อพวกนี้นั่นใส่จนเก่าขนาดนี้ กระดุมก็หลุดหมดแล้วเนี่ย

小气鬼： 好，我即时就来买。

Ho², ua² zia⁴ si⁵ ziu⁶ lai⁵ bhoi²

ได้ พี่จะไปซื้อให้ตอนนี้เลย

老婆： 真个？汝真买给我？

Zing¹ gai⁷? le² zing¹ bhoi² gai⁷ ua²?

จริงหรือ? พี่จะซื้อให้ฉัน

小气鬼： 即时我来去。

Zia⁴ si⁵ ua² lai⁵ ke³

ไปทันทีเดี๋ยวนี้อย

老婆： 差唔多。

Ca¹ m⁶ do¹

ค่อยยังชั่วหน่อย

.....

小气鬼： 欸。

Ei²

อะ

老婆： 买来了啊？在底块？作呢撮纽？

Bhoi² lai⁵ liao³ a⁷? do⁶ di⁷ go⁷? zo³ ni⁵ coh⁴ niu²?

ซื้อมาแล้วหรือ ไหนล่ะ อ้าวทำไมเป็นกระดุม?

小气鬼： 哎呀，汝唔是咁撮纽胶落了去了？

Ai⁷ ya⁷, le² m⁶ si⁶ dan³ coh⁴ niu² ga¹ laoh⁵ liao² ke³ liao³?

อ้าว เธอบอกเองไม่ใช่หรือว่ากระดุมหลุดหมดแล้ว

老婆： 汝！咸涩鬼！

Le²! giam⁵ siab⁴ gui²!

คุณ! คนขี้ตืด!

小气鬼： 汝唔欲买冷天气个衫裤，就等天气热，热就买才便。

Le² da¹ ain³ bhoi² ngang⁵ tin¹ ki³ gai⁷ san¹ kou³, ziu⁶ dang² tin¹ ki³
ruah⁸, ruah⁸ ziu⁶ bhoi² zian³ pin¹

ถ้าจะซื้อเสื้อหนาวก็รออากาศมันร้อนก่อน รออากาศร้อนค่อยไปซื้อราคามัน
ถึงจะถูก

老婆： 便？ 哼！哼！

Pin¹? hng¹! hng¹!

ถูกเหรอ อี้ม!อี้ม!

小气鬼：↑着，加几日阿妈个生日，汝准备给伊安排个节目？

↑Dioh⁴, gè¹ gui² rig⁸ a¹ ma⁵ gai⁷ sèn¹ rig⁸, le² zung² bi⁶ gib⁴ i¹
ang¹ pai⁵ mih⁴ gai⁵ zag⁴ mag⁸?

↑อ้อ อีกไม่กี่วันจะถึงวันเกิดแม่แล้ว เธอวางแผนจะเตรียมอะไรให้แม่

.....
ตัวอย่างที่ (4) ภรรยา (老婆) นั่งสนทนากับสามีจอมขี้ตืด (小气鬼) ของตัวเอง ในประเด็นความไม่ใส่ใจ ไม่เคยเอาอกเอาใจภรรยา แม้แต่เสื้อตัวใหม่สักหนึ่งตัวก็ไม่เคยออกเงินซื้อให้ จนในช่วงท้าย ๆ สามีก็ได้เปลี่ยนประเด็นจากเรื่องความประหยัดจนเกินเหตุ ของตัวเองเป็นเรื่องให้ของขวัญวันเกิดแม่ ซึ่งไม่เกี่ยวพันใด ๆ กับประเด็นเดิมเรื่องการเอาใจใส่ ภรรยา

2. กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่อง

จากผลการแยกแยะประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่องและวิเคราะห์วิธีการเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาแต้จิ๋วอย่างละเอียด ผู้วิจัยพบกลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ 1) การเปลี่ยนหัวเรื่องในระดับคำ 2) การเปลี่ยนหัวเรื่องในระดับประโยค 3) การใช้วิธีการเปลี่ยนหัวเรื่องโดยไม่ใช้รูปภาษา

2.1 กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องในระดับคำ

กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องในระดับคำ หมายถึง การนำคำมาเป็นสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนหัวเรื่องใหม่ เป็นวิธีที่แสดงให้เห็นให้ผู้ฟังรับรู้ว่าจะประเด็นเก่าไปแล้ว และได้เปลี่ยนไปสนทนาในหัวเรื่องใหม่ ส่วนใหญ่กลวิธีนี้จะใช้คำเรียกขานต่าง ๆ เช่น ชื่อคน บุรุษสรรพนาม หรืออาจเป็นคำไวยกรณ์ต่าง ๆ เช่น คำสันธาน คำบุพบท เป็นต้น

(5) 水鸡兄：教授欸，汝是在研究这人生个哲理个，汝岂可用一句话概括一下人生？

Ga³ siu⁶ ei², le² si⁶ do⁶ ngiêng² giu³ zé² nang⁵ sèn¹ gai⁷ dièg⁴ li² gai⁷,
le² ka² ho² èng⁷ zèg⁸ gu³ uè⁷ kai³ guèg⁴ zèg⁸ è⁷ nang⁵ sèn¹?

ท่านศาสตราจารย์ครับ ท่านกำลังทำวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาชีวิตอยู่ ท่านลองใช้ประโยคประโยคหนึ่งมาสรุปสิ่งที่เรียกว่าชีวิตได้ไหม

余教授：哦，生，易；活，易；生活，就无许易。

O⁶, sèn¹, goi⁷; uah⁸, goi⁷; sèn¹ uah⁸, ziu⁶ bho⁵ he² goi⁷

อ้อ เกิด.....ง่าย มีชีวิตอยู่.....ง่าย แต่การดำเนินชีวิตนั้น ไม่ง่ายเลย

水鸡兄：好，呔来着。↑教授欸，↑了汝岂可来啲啲一下对“美”个看法？

Ho², dan³ lai⁵ dioh⁸ ↑ Ga³ siu⁶ ei², ↑liao² le² ka² ho² lai⁵ puèh⁸
puèh⁸ zèg⁸ è⁷ dui³ mui² gai³ toin² huag⁴?

เยี่ยม พุดถูก ๆ ๑ ท่านศาสตราจารย์ครับ ๑ แล้วท่านลองพุดถึงความงดงามดู
ได้ไหมครับ

余教授: 对“美”个看法?学问之美, 在于使人一头雾水; 诗歌之美, 在于鼓动男女出轨; 姿娘之美, 在于细细个腰跟白白个腿; 打埠之美, 在于撒谎撒到白日遇见鬼。

Dui³ mui² gai⁷ toin² hua⁴?.....ha⁸ mung⁵ ze¹ mui², do⁶ i¹ sai² nang⁵
zê⁸ tao⁵ bhu⁷ zui²; si¹ go¹ ze¹ mui², do⁶ i¹ gou² dong⁶ nam⁵ neng⁵
cug⁴ kui²; ze¹ niê⁵ ze¹ mui², do⁶ i¹ soi³ soi³ gai⁷ io¹ gah⁸ bêh⁸ bêh⁸
gai⁷ tui²; da¹ bou¹ ze¹ mui², do⁶ i¹ suah⁴ huang¹ suah⁴ gao³ bêh⁸ rig⁸
ngo⁴ gin³ gui²

พรรณสะถึงเรื่องความงามหรือ ความงามในความรู้ยู่ที่การทำให้คนหัวมึนตึ๋น
ไปหมด ความงามของบทกลอนยู่ที่การกระตุ้นให้หนุ่มสาวนอกใจกัน ความ
งามของหญิงสาวคือเอวคอด ๆ และขาขาว ๆ ความงามของผู้ชายคือการโกหก
โกหกไปถึงขั้นเห็นผีในตอนกลางวัน

水鸡兄: 精辟, 精辟!

Zêng¹ pèg⁴, zêng¹ pèg⁴!

คมมาก คมมาก

.....

ตัวอย่างที่ (5) จากเรื่อง 《猜年龄》(ทายอายุ) เขียนโดยกฤษณ์นครสอนพิเศษ
ของลูกชายถึง “หลักปรัชญาชีวิต” ตามมุมมองของครู จากนั้นก็เปลี่ยนไปถามถึงทัศนคติ
ที่มีต่อ “ความงาม” โดยใช้การคำเรียกขาน 教授 (ศาสตราจารย์, คุณครู) เป็นกลไกการ
เปลี่ยนหัวเรื่อง ด้านหลังของคำว่า 教授 ยังมีคำสันธาน 了 liao² แล้ว ที่เป็นกลไกการเปิด
หัวเรื่องใหม่อีกรูปแบบหนึ่ง การใช้ 2 กลไกพร้อมกันเป็นสิ่งที่พบเห็นได้บ่อยในบทสนทนา
ภาษาแต้จิ๋ว

(6) 妈妈: 我睏早正出门着, 就遇着阿林姐, 哎哟, 清白呵俚。但俺家依啊家
教好死, 拏团细细就教伊会上市了。

Ua² mê⁵ za² zian³ cug⁴ meng⁵ diêh⁴, ziu⁶ ngo⁶ diêh⁴ a¹ Lim⁵ zê², ai¹
io¹, cên¹ bêh⁸ o¹ lo², dan³ nang² gè¹ nang⁵ a⁷, gè¹ ga³ ho² si², nou⁵
gian² soi³ soi³ ziu⁶ ga³ i¹ oi⁶ ziên⁷ ci⁶ liao³

เมื่อเช้าฉันเพิ่งออกจากบ้าน ก็เจอเจ๊ลิ้มเข้า โอ้หย่า เขาขมไม่หยุดเลย บอกว่า
ครอบครัวเราอะ การอบรมสั่งสอนดีมาก ๆ เด็ก ๆ อายุยังน้อยก็สามารถสอนให้
เขาไปจ่ายตลาดได้แล้ว

二姐: 支尾倒翘起来欸。

Gi¹ bhuê² do³ kiao⁵ ki² lai⁵ èi²

หางนี้ตั้งขึ้นมาเขียนนะ

阿爸：会去上市个，许着呵俚，**↑但是**俺只撮菜色.....就会么瞥个。

Oi⁶ ke³ zièn⁷ ci⁶ gai⁵, he² dièh⁴ o¹ lo², **↑dang⁶ si⁶ nang² zi² coh⁸ cai³ sêg⁴.....ziu⁶ oi⁶ iao⁶ zian² gai³**

ไ้เรื่องไปจ่ายตลาดนะ ต้องชมอยู่แล้ว **↑**แต่หน้าตากับข้าวเราเนียสิ มันก็จิตซิดไปนิดหนึ่งนะ

.....

ตัวอย่างที่ (6) จากเรื่อง 《厝边头尾之小鬼当家》(บ้านใกล้เรือนเคียง ตอน เจ้าหนูเป็นผู้ใหญ่แล้ว) พ่อได้เปลี่ยนประเด็นจากการให้คำชื่นชมลูกชายที่มีความคิดโตเป็นผู้ใหญ่ รู้จักทำหน้าที่จ่ายตลาดได้แล้ว มาเป็นการตำหนิรสชาติอาหารที่ลูกชายทำว่าจิตซิดเกินไป โดยใช้คำสันธาน “**但是**” dang⁶ si⁶ แต่ เป็นกลไกในการเปลี่ยนหัวเรื่อง

2.2 กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องในระดับประโยค

กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องในระดับประโยค หมายถึง การใช้ประโยคในการเริ่มต้นหัวเรื่องใหม่ ที่พบมากที่สุดคือ ประโยคบอกเล่า ประโยคย่อนถาม และประโยคคำสั่ง ที่สื่อความหมายเชิงตกลง อ้อนวอนหรือชักจูง เพื่อเป็นการเปลี่ยนเรื่องหรือเปลี่ยนหัวข้อสนทนา

(7) 妈妈：来来来！来食，来食。

Lai⁵ lai⁵ lai⁵! lai⁵ ziah⁸, Lai⁵ ziah⁸

มามามา มากินข้าว มากินข้าว

爸爸：**↑**今日是小华第一日当家，(ประโยคบอกเล่า) 了我来看咱个也菜色，只撮物着？

↑Gim¹ rig⁸ si⁶ siao² hua⁵ doin⁶ zèg⁸ rig⁸ dang¹ gè¹, liao² ua² lai⁵ toin² dan³ gai⁵ mih⁸ cai³ sêg⁴, zi² coh⁸ muèh⁸?

↑วันนี้เป็นวันที่อาฮั่วรับผิดชอบ ทำตัวเป็นผู้ใหญ่วันแรก พ่อก็จะมาดูสักหน่อยว่าหน้าตากับข้าวมันเป็นอย่างไร ะ กับข้าวพวกนี้นะหรอ

小华：只撮物啊。

zi² coh⁸ muèh⁸ a¹

ก็พวกนี้แหละครับ

奶奶：**↑**来来来！（ประโยคคำสั่ง）

↑Lai⁵ lai⁵ lai⁵!

↑มา มาน่า มามามา

爸爸：菜头汤，豆干炒白菜，香菇炒瑛菜。.....撮汤么清清！

Cai³ tao⁵ teng¹, dao⁷ guan¹ ca² bêh⁸ cai³, hièn¹ gou¹ ca² eng¹ cai³.....coh⁸ teng¹ mo¹ cêng¹ cêng¹!

แกงจิตหัวใช้เท้า ผักกาดขาวผัดเต้าหู้ ผักบั้งผัดเห็ดหอมน้ำซุปร่มันจิตจัง

妈妈： 𠂆作呢变作汝在嫌来嫌去啦？（ประโยคย้อนถาม）小华有变去上市买菜啊，厝边头尾拢总呵俤伊乖死啊。

𠂆Zoh⁴ ni⁵ bin³ zoh⁴ le² do⁶ hiam⁵ lai⁵ hiam⁵ ke³ la⁷? siao² hua⁵ wu⁶ biang³ ke³ zièn⁷ ci⁶ bhoi² cai³ a⁷, cu³ bin¹ tao⁵ bhuê² long² zong² o¹ lo² i¹ ngao⁵ si² a⁷

𠂆ทำไมกลายเป็นคุณมายืนดินนั่นดินี้ซะแล้วเนี่ย อาฮัวไปจ่ายตลาดซื้อกับข้าวได้บ้านใกล้เรือนเคียงเขาพากันชมใหญ่ว่าน่ารัก เป็นเด็กดีมาก ๆ

奶奶： 许么是，我暝早正出门着，就遇着阿林姐，哎哟，清白呵俤。咱俺家依啊，家教好死，拏团细细就教伊会上市欸了。

He² mo¹ si⁶, ua² mè⁵ za² zian³ cu⁴ meng⁵ dièh⁴, ziu⁶ ngo⁶ dièh⁴ a¹ Lim⁵ zè², ai¹ io¹, cèn¹ bēh⁸ o¹ lo², dan³ nang² gē¹ nang⁵ a⁷, gē¹ ga³ ho² si², nou⁵ gian² soi³ soi³ ziu⁶ ga³ i¹ oi⁶ zièn⁷ ci⁶ lia³

ก็ใช่ะสิ เมื่อเช้านี้ฉันเพิ่งออกจากบ้าน ก็เจอเจ๊ลิ้มเข้า โอ้หย่า เขาชมไม่หยุดเลย บอกว่าบ้านเราเนะ การอบรมสั่งสอนดีมาก ๆ เด็ก ๆ อายุยังน้อยก็สามารถสอนให้เขาไปจ่ายตลาดได้แล้ว

.....

ตัวอย่างที่ (7) จากเรื่อง 《厝边头尾之小鬼当家》（บ้านใกล้เรือนเคียง ตอน เจ้าหนูเป็นผู้ใหญ่แล้ว）พอใช้ประโยคบอกเล่า ย้ำใช้ประโยคคำสั่ง แม้ใช้ประโยคย้อนถาม ในการเปิดตัวเรื่องใหม่ของตัวเอง เป็นกลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องในระดับประโยค

2.3 กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องแบบไม่ใช้รูปภาษา

กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องแบบไม่ใช้รูปภาษา หมายถึง การเปลี่ยนหัวเรื่องในทันทีแบบไม่ต้องใช้รูปสัญลักษณ์ที่เป็นคำหรือประโยคมาคั่นกลาง ผู้ฟังสามารถรับทราบว่าการเปลี่ยนหัวเรื่องแล้วจากเนื้อหาที่แตกต่างหรือไม่มีความสัมพันธ์กับหัวเรื่องเก่า กลไกนี้อาจทำให้การสื่อสารหยุดชะงักในช่วงสั้น ๆ เพราะขาดสัญลักษณ์ที่แสดงออกมาชัดเจนในรูปของภาษา ขาดการปะติดปะต่อของเรื่องราว ในภาษาแต่จิว กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องในลักษณะนี้มีน้อยมาก เพราะส่วนใหญ่จะใช้คำเรียกขานที่เป็นชื่อบุคคลหรือบุรุษสรรพนามมากกว่า รองลงมาคือรูปประโยคบอกเล่าที่มีคำไวยกรณ์ที่สื่อถึงการเปิดตัวเรื่องใหม่

(8) 陈总： 哎呀，做汝去唱歌。

Ai⁷ ya⁷, zo³ le² ke³ ciang³ go¹

โอ้หย่า ไปร้องเพลงหย่อนใจได้เลยครับ

林生： 好，我哩来先行了。

Ho², ua² li¹ lai⁵ soin¹ gian⁵ lia³

ครับ ฉันผมไปก่อนนะ

陈总： 做汝唔闲。

Zo³ le² m⁶ oin⁵

มีอะไรต้องทำก็ไปเถอะครับ

林生：（唱着歌走出去。）

（คุณหลินเดินร้องเพลงออกไป）

女工作人员： 恁做恁看，阿林生倘早入来个时候眉头皱皱，了还敲气，只船啊，会唱歌啊。

Ning² zo³ ning² toin², a¹ Lim⁵ sên¹ tang⁷ za² ribh⁸ lai³ gai³ si⁵
hao⁷ bhai⁷ tao⁵ niao³ niao³, liao² huan¹ tao² kui³, zi² zung⁵ a⁷,
oi⁶ ciang³ go¹ a⁷

พวกคุณดูสิ คุณหลิมเมื่อสักครู่ตอนที่เดินเข้ามาคิ้วนี้ขมวดเลย ยังถอนหายใจด้วย ตอนนี้นะ ร้องเพลงสบายใจซะแล้ว

陈总的朋友： 陈总啊，汝真会做生意啦。

Dang⁵ zong² a⁷, le² zing¹ oi⁶ zo³ sêng¹ li² la⁷

เถ้าแก่ตั้ง คุณนี้รู้จักทำมาค้าขายจริง ๆ

陈总： ↑（停顿）.....做生意是作呢？我是在相辅阿林生。

↑（停顿）.....Zo³ sêng¹ li² si⁶ zo³ ni⁵? ua² si⁶ do⁶ sio¹ hu⁶ a¹
Lim⁵ sên¹

↑（หยุดชะงัก）.....ทำมาค้าขายอะไร? ผมกำลังช่วยคุณหลิมอยู่ต่างหาก

.....

ตัวอย่างที่ (8) จากเรื่อง 《厝边头尾之又到中秋》（บ้านใกล้เรือนเคียง ตอน วันไหว้พระจันทร์）คุณหลิน（林生）เดินเข้ามาหาเถ้าแก่เฉิน（陈总）เพื่อระบายความทุกข์ใจเกี่ยวกับปัญหากิจการของตนเอง เถ้าแก่เฉินแนะนำว่าควรให้ของขวัญผู้ใหญ่ด้วยขนมไหว้พระจันทร์ การค้าถึงจะดีขึ้น โดยอาสาจะจัดการเรื่องส่งขนมให้เอง พอคุณหลิน（林生）เดินออกไป เพื่อนของเถ้าแก่เฉินก็กล่าวชมเชยเถ้าแก่เฉินว่า “เถ้าแก่มิหัวการค้าจริง ๆ” ความหมายโดยนัยของคำกล่าวนี้นี้คือ “เถ้าแก่เฉินรู้จักหาโอกาสหรือผลประโยชน์ทางการค้าในสถานการณ์ความกลัดกลุ้มใจของคุณหลิน” ทำให้เถ้าแก่เฉินที่ไม่ได้ตั้งตัว เกิดอาการหยุดชะงักเล็กน้อย จึงค่อยเข้าใจและตอบโต้บทสนทนาต่อไปได้ การหยุดชะงักและปรับสีหน้าเรียบเฉย ทำให้คู่สนทนารับรู้ได้ว่าจะมีการเปลี่ยนหัวเรื่องไปประเด็นใหม่

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์กลไกต่าง ๆ ของการเปลี่ยนหัวเรื่อง พบว่ากลไกในระดับคำเป็นกลไกที่พบเห็นได้มากที่สุด โดยอัตราความถี่ของการใช้กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องแต่ละรูปแบบ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 อัตราความถี่ของการใช้กลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องในแต่ละรูปแบบ

รายชื่อละครสั้น	ความยาว (นาที)	กลไกการเปลี่ยน หัวเรื่อง	จำนวนที่ปรากฏ	
			ครั้ง	ร้อยละ
1. 《表哥进城》	07:34	ระดับคำ	8	61.53

		ระดับประโยค	3	23.07
		ไม่ใช้รูปภาษา	2	15.38
2. 《猜年龄》	04:49	ระดับคำ	4	57.14
		ระดับประโยค	3	42.85
		ไม่ใช้รูปภาษา	-	-
3. 《出主意》	07:47	ระดับคำ	7	77.77
		ระดับประโยค	1	11.11
		ไม่ใช้รูปภาษา	1	11.11
4. 《厝边头尾 之小鬼当家》	22:29	ระดับคำ	15	71.42
		ระดับประโยค	5	23.80
		ไม่ใช้รูปภาษา	1	4.76
5. 《厝边头尾 之又到中秋》	22:28	ระดับคำ	17	62.96
		ระดับประโยค	8	29.62
		ไม่ใช้รูปภาษา	2	7.40
6. 《二个银三粒》	11:41	ระดับคำ	6	75
		ระดับประโยค	2	25
		ไม่ใช้รูปภาษา	-	-
7. 《好梦难圆》	07:47	ระดับคำ	10	76.92
		ระดับประโยค	3	23.07
		ไม่ใช้รูปภาษา	-	-
8. 《水鸡神算》	15:42	ระดับคำ	8	72.72
		ระดับประโยค	2	18.18
		ไม่ใช้รูปภาษา	1	9.09
9. 《水鸡站岗》	07:11	ระดับคำ	9	81.81
		ระดับประโยค	2	18.18
		ไม่ใช้รูปภาษา	-	-
10. 《小气鬼》	07:10	ระดับคำ	12	70.58
		ระดับประโยค	4	23.52
		ไม่ใช้รูปภาษา	1	5.88

จากผลการสำรวจและบันทึกข้อมูลข้างต้น อัตราความถี่ในกลไกระดับคำอยู่ในลำดับที่พบมากที่สุด รองลงมาคือระดับประโยค และสุดท้ายคือกลไกแบบไม่ปรากฏรูปแบบทางภาษา ผู้วิจัยพบว่า ผลการวิจัยในภาษาแต้จิ๋วใกล้เคียงกับผลสำรวจที่ปรากฏ

ในภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่นกัน Givón (1983) เคยระบุว่า กลไกที่สำคัญที่ทำให้เกิดความต่อเนื่องในสัมพันธสารภาษาพูด ไม่ได้มีแต่เฉพาะกลไกในระดับคำเพียงเท่านั้น การใช้รูปแบบไม่ปรากฏรูปภาษาทั้งแบบที่เป็นเชิงโครงสร้าง (Structural Zero) และแบบที่วิเคราะห์เชิงโครงสร้างไม่ได้ (Natural Zero) ก็เป็นรูปแบบที่พบได้ในภาษาพูดหลาย ๆ ภาษา ภาษาอังกฤษและภาษา Ute ที่เป็นภาษากลุ่มภาษาหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็พบวิธีการเปลี่ยนหัวเรื่องลักษณะนี้ ผลการสำรวจที่ออกมาในอดีตก็มีส่วนคล้ายกับกลไกในภาษาแต่จิวเช่นกัน การไม่ใช้รูปภาษามาเปลี่ยนหัวเรื่องหรือประเด็นการสนทนาพบได้น้อยน่าจะมีเหตุผลมาจาก ตามธรรมชาติของการสื่อสาร ผู้พูดมักต้องการสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและเข้าร่วมการสนทนาในหัวข้อของตัวเองให้เร็วที่สุดและชัดเจนที่สุด ในงานวิจัยของ Givón เป็นการศึกษาตามแนวทางแบบลักษณะภาษา ซึ่งในนั้นถึงแม้จะไม่ปรากฏผลการสำรวจภาษากลุ่มจีน แต่ก็ได้กล่าวถึงภาษาจีนกลางไว้เช่นกัน ลักษณะของกลไกในการเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาจีนกลางไม่ได้ต่างจากภาษาแต่จิวมากนัก ผลการวิจัยที่ปรากฏในส่วนสุดท้ายของบทความนี้จึงตรงตามลักษณะที่ Givón (1983) เสนอไว้

อภิปรายผล

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบการเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาแต่จิวและกลไกที่นำมาใช้ในการเปลี่ยนหัวเรื่องอย่างครบถ้วน โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ที่ละครสั้นสมัยใหม่จำนวน 10 เรื่อง ทั้งแบบความยาวไม่เกิน 10 นาที และความยาวเกิน 20 นาที ที่ผู้วิจัยรวบรวมขึ้นมาเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ ผลการศึกษาตามหลักเกณฑ์การจำแนกของ Svennevig (1999) และนิตยาภรณ์ ธนสิทธิ์สุโรติ (2545) พบว่า ประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาแต่จิวมีด้วยกัน 2 รูปแบบ ซึ่งสามารถแจกแจงตามลักษณะของผลได้ 2 ประเภท คือ การเปลี่ยนหัวเรื่องในผลิตภัณฑ์ (ผู้พูดพูดประเด็นใหม่ขึ้นมาเอง) และการเปลี่ยนหัวเรื่องในผลิตภัณฑ์ใหม่ (ผู้พูดได้พูดหัวเรื่องเดิมจนปิดจบประเด็นไปแล้ว ต่อมา ผู้พูดคนใหม่ได้เปิดหัวเรื่องใหม่ขึ้นมา) นอกจากนี้ ยังมีการจำแนกตามความสัมพันธ์กับหัวเรื่องเดิม พบการเปลี่ยนหัวเรื่อง 2 ลักษณะ ได้แก่ การเปลี่ยนหัวเรื่องใหม่อย่างสิ้นเชิงกับการเปลี่ยนเพียงจุดเน้นแต่ยังคงอยู่ในประเด็นเดิม ประเภทของการเปลี่ยนหัวเรื่องต่าง ๆ ที่พบในแหล่งข้อมูลละครสั้น รวมถึงกลไกการเปลี่ยนหัวเรื่องที่นำมาใช้ ตรงตามลักษณะของหลายภาษาทั่วโลกตามที่ปรากฏในงานวิจัยหลายทศวรรษก่อน ทั้งกลไกในระดับคำ กลไกในระดับประโยค และกลไกแบบที่ไม่ใช้รูปภาษา โดยกลไกแบบที่ไม่ใช้รูปภาษาเป็นกลไกที่ปรากฏในความถี่ต่ำสุด

แม้ว่าในงานวิจัยนี้จะใช้ข้อมูลเป็นละครสั้นภาษาแต่จิวถึง 10 เรื่อง เป็นละครสมัยใหม่ที่มีเรื่องราวและการดำเนินเรื่องที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุดแล้ว และนำมาตรวจสอบค้นรูปแบบการเปลี่ยนหัวเรื่องอย่างละเอียดถี่ถ้วน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณไว้อย่างครอบคลุม แต่ยังมีข้อจำกัดอยู่ที่ชนิดของสัมพันธสารภาษาพูดที่นำมาใช้ยังไม่หลากหลายพอ เพราะไม่มีการนำข้อมูลในรูปแบบพูดคุยสนทนาทั่วไปมาวิเคราะห์

ด้วยเนื่องจากแหล่งข้อมูลรายการที่ใช้ภาษาแต่จิวในการสัมภาษณ์ ณ ปัจจุบันยังคงปรากฏอยู่น้อย ด้วยเหตุนี้ จึงควรมีการศึกษาวิเคราะห์การเปลี่ยนหัวเรื่องในภาษาแต่จิวโดยใช้แหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมกว่านี้ เพื่อเป็นการฉายภาพให้เห็นข้อมูลที่เป็นสถานการณ์จริงมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์จากฐานข้อมูลที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันและข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ น่าจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ในการศึกษาไวยากรณ์และสัมพันธสารในภาษาแต่จิว รวมทั้งภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ อีกทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาแต่จิวสำหรับผู้เรียนชาวไทยได้ เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาทักษะภาษาจีนที่มีเพิ่มมากขึ้นในประเทศไทย (สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ, 2563) แม้ว่าภาษาแต่จิวจะไม่ใช่อำนาจทางการ แต่ในประเทศไทย การรู้ภาษาแต่จิวอีกหนึ่งภาษาย่อมมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคตอย่างแน่นอน

เอกสารอ้างอิง

- นิตยาภรณ์ ธนสิทธิสุรโชติ. (2545). *กลไกการเปลี่ยนประเด็นในการสนทนาภาษาไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวรรณ ศรีภักย์. (2556). *ภาษาศาสตร์ภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักพิมพ์ สัมปชัญญะ.
- สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ. (2563). ความต้องการพัฒนาทักษะทางภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 7(1), 64-76.
- Givón, T. (1983). Topic Continuity in Discourse. A quantitative cross-language study. *The Story of Zero*. Amsterdam : J. Benjamins. University of Oregon.
- Li, C. N., & Thompson, S. A. (1976). *A New Typology of Language. Subject and Topic*. New York: Academic Press.
- Longacre, Robert E. (1965). Some fundamental insights of tagmemics. *Language*, 41, 65-76
- Svennevig, Jan. (1999). *Getting acquainted in conversation: A study of initial interactions*. Amsterdam: John Benjamins.
- Wang Fang, & Wu Fu-yun. (2002). Psycholinguistic Studies on Chinese Topic Structures: A Critical Review. *Foreign Language Research*, 6, 9-16.
- Zhang Xiao-shan. (2013). *Xin Chao-shan zidian*. Guangzhou: Guangdong Peoples Publishing House.

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนประชานุเคราะห์ จังหวัดนครสวรรค์
The Development of Chinese Speaking Skill through
Questioning Technique of Grade 6 Students
at Prachanukraw School in Nakhon Sawan Province

ปัญญาพร เหล่าลูกอินทร์¹ วรารักษ์ พูนวิวัฒน์² และสุธิมา กฤตย์ธนะ³

Panchaporn Laolook-in, Wararak Poonwiwat and Suthima Kritthanawat

วันที่ส่งบทความ: 10 เมษายน 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 27 มิถุนายน 2566,

วันที่ตอบรับบทความ: 27 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน โรงเรียนประชานุเคราะห์ โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะ แบบทดสอบ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนผลสัมฤทธิ์ภาษาจีนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อีเมลล์ panchaporn.la@nsru.ac.th

Lecturer of Foreign Languages Program, Faculty of Humanities and Social Sciences at Nakhon Sawan Rajabhat University. E-mail: panchaporn.la@nsru.ac.th

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อีเมลล์ wararak.p@nsru.ac.th

Lecturer of Foreign Languages Program, Faculty of Humanities and Social Sciences at Nakhon Sawan Rajabhat University. E-mail: wararak.p@nsru.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาจีน สังกัดสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อีเมลล์ Suthima.krit@nsru.ac.th

Assistant Professor of Chinese at Foreign Languages Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University. Email: Suthima.krit@nsru.ac.th

2) ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

คำสำคัญ: ทักษะการพูดภาษาจีน เทคนิคการใช้คำถาม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Abstract

The purposes of this research were: 1) to compare the learning achievements of students before and after learning management by using questioning technique for Grade 6 Students of Prachanukraw School and 2) to study of the student satisfaction after learning management by using questioning technique for Grade 6 Students of Prachanukraw School. The samples of this research were 50 grade 6 students at Prachanukraw School using a specific selection method. The research instruments of this research were activities skills package, achievement test and a questionnaire. The statistics used in data analysis were mean, standard deviation and t-test.

The research results were found as follows:

1) The Chinese achievement scores of the students after using learning management was higher than the score they gained before using learning management, with statistically significant at the .05 level.

2) The results of student satisfaction toward learning management by questioning technique for Grade 6 Students at Prachanukraw School of the overall score was at a high level ($\bar{X} = 4.35$).

Keywords: Chinese speaking skill, Questioning technique, Grade 6 students

บทนำ

ประเทศจีนมีการปรับเปลี่ยนการศึกษาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและซับซ้อนไปตามกระแสในยุคโลกาภิวัตน์จึงส่งผลกระทบต่อทั้งในหลากหลายมิติ ทั้งด้านการเมืองเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งยังทวีความรุนแรงจนมีอาจใช้พรมแดนเป็นเส้นแบ่งเขต เมื่อเป็นเช่นนี้ประเทศมหาอำนาจอย่างจีนและสหรัฐอเมริกาจึงเป็นที่น่าจับตามอง และมีบทบาทบนเวทีโลกเป็นอย่างมาก ซึ่งทั้งสอง

ประเทศมหาอำนาจมีการดำเนินนโยบายในการบริหารประเทศที่แตกต่างกัน โดยในส่วนของรัฐบาลจีนภายใต้การนำของประธานาธิบดีสีจิ้นผิง ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศพัฒนาแล้วอย่างสมบูรณ์ตามแนวคิดสังคมนิยมที่มีความทันสมัย อันมีเอกลักษณ์ในแบบของจีนสำหรับยุคใหม่ (Socialist Modernization) โดยยึดมั่นในหลักการ“หนึ่งประเทศสองระบบ”(One Country Two Systems) และ“หลักการจีนเดียว”(One China Principle) ครอบคลุมทั้งด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคมเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม จึงทำให้ผู้คนในสังคมได้สนใจเข้ามาเรียนภาษาจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัจจุบันภาษาจีนมีคนใช้ในการสื่อสารมากที่สุดในโลกเป็นอันดับที่ 2 รองจากภาษาอังกฤษ จีนเป็นมหาอำนาจในทางเศรษฐกิจจึงต้องใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารกันทางธุรกิจ ภาษาจีนมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น และยังช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาทางธุรกิจและการท่องเที่ยวอีกด้วย (ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 9 สิงหาคม 2561)

ปัจจุบันภาษาจีนถือได้ว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญไม่ได้น้อยกว่าภาษาอังกฤษ เนื่องจากประเทศจีนมีการพัฒนาก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจจนรุดหน้าและก้าวขึ้นมาทัดเทียมกับมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาและประเทศในทวีปยุโรป สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ มีผู้ใช้ภาษาจีนในการสื่อสารติดต่อกันอยู่ทั่วโลกเพราะประชาชนชาวจีนมีเป็นอันดับที่ 1 ของประชากรของโลกจึงไม่แปลกใจที่ภาษาจีนจะเป็นที่นิยมใช้ในการติดต่อสื่อสารหรือทำธุรกิจการค้ากันในยุคปัจจุบันนี้กับประเทศต่าง ๆ เป็นผลทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยจะได้รับความนิยมเป็นอันดับสองรองจากภาษาอังกฤษ แต่ก็มีผู้เรียนภาษาจีนจำนวนมากประสบปัญหาในการเรียนภาษาจีน คือไม่สามารถสนทนา สื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ หรือฟังไม่เข้าใจในความเป็นจริงแล้วการเรียนภาษาจีนให้ได้ผลดีนั้นจะอาศัยความรู้ความสามารถทางด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์และโครงสร้างภาษาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาจีนที่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาจีน ผู้สอนควรเน้นความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียนเป็นหลัก โดยการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารและการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน โดยสามารถเข้าใจถึงวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาจึงจะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว การสอนควรเริ่มจากการฝึกพูด ฝึกสนทนาจากสถานการณ์จำลองใกล้ตัวที่พบในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นควรเปลี่ยนจากการท่องศัพท์เป็นคำ ๆ มาเป็นการท่องวลีหรือประโยคเพื่อช่วยให้สามารถพูดสนทนาภาษาจีนได้คล่องแคล่วยิ่งขึ้น การที่จะเรียนภาษาจีนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ ให้สามารถสนทนาสื่อสารได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้งผู้เรียนและผู้สอนโดยผู้เรียนต้องฝึกฝนสื่อสารภาษาจีน และหาความรู้ใหม่ ๆ มีการฝึกฝนในการพูดภาษาจีนอยู่เสมอ ส่วนผู้สอนควรสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน สร้างความน่าสนใจ และสอดแทรกวัฒนธรรมของประเทศจีน

ในเนื้อหาการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยในการสนทนากับเจ้าของภาษา (อัญชลีการ์ ชันติ สมเกียรติ อินทสิงห์ และ สุนทรี คนเที่ยง, 2562) และการพัฒนาคนไทยให้รู้ภาษาจีน จะช่วยเปิดโอกาสให้คนไทยสามารถสื่อสารเชื่อมโยงเรียนรู้และแลกเปลี่ยนกับประเทศต่าง ๆ ได้มากขึ้น จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารการศึกษา การแสวงหา ความรู้การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชน โลก ปัจจุบันการสอนทักษะทางภาษานั้นจะเริ่มจากการสอนทักษะการฟังไปสู่การพูด อ่านและเขียนตามลำดับ ทักษะการฟังและทักษะการพูดถือได้ว่าเป็นจุดสำคัญของการสื่อสาร หากเราสามารถพัฒนาทักษะการฟังและการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วทักษะอื่น ๆ ย่อมมีการพัฒนาตามมา (ปัญญา วรณชัย, 2553)

ลักษณะการสื่อสารกับคู่คำที่ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาแม่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า การพูด ภาษาจีนถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสื่อสารและสื่อความหมาย ทั้งนี้เพราะภาษาจีนมีความ แตกต่างจากภาษาไทยค่อนข้างมากในการเรียนการสอนภาษาจีนนั้น ทักษะการพูดนับได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากการพูดเป็นทักษะเบื้องต้นที่ใช้ในการสื่อสาร โดย สุนีดี ภูจิราพันธุ์, 2554 ได้อธิบายความหมายของการพูดไว้ว่า การพูด หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ด้วยถ้อยคำ น้ำเสียง และ กิริยาท่าทางให้ผู้ฟังรับรู้และตอบสนองตามที่ผู้พูดต้องการ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการพูด จึงเป็นทักษะที่ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด การที่ผู้เรียนจะเรียนภาษาจีนได้ดีนั้น ควรเริ่มต้นจากการฝึกทักษะการพูดเพราะการพูดเป็นทักษะที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้ ทางภาษาและจะช่วยให้เรียนรู้ทักษะอื่นได้ง่ายขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้จากที่ผู้วิจัยได้สัมผัสการเรียน การสอนภาษาจีนในประเทศไทยนั้น พบว่า ในการเรียนวิชาภาษาจีนนั้นผู้เรียนแทบไม่มีโอกาส ได้พูดหรือใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน นอกจากในชั่วโมงเรียนภาษาจีนในห้องเรียนเท่านั้น ทำให้ในปัจจุบันผู้เรียนภาษาจีนส่วนใหญ่ไม่กระตือรือร้นที่จะพูด ไม่กล้าแสดงออก และ ไม่สามารถนำเรื่องที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการพูดสื่อสาร รวมถึงขาดความมั่นใจในการพูด เพราะกลัวเกิดการผิดพลาดจากการเรียบเรียงประโยค ไม่สามารถพูดได้ถูกต้องตาม หลักไวยากรณ์โยงไปถึงขาดความรู้ความเข้าใจในด้านคำศัพท์ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษา ในการพูดได้อย่างเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ จึงส่งผลให้นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จในการพูดตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งขัดแย้งกับคำกล่าวที่ว่าหลักการสำคัญ ของเรียนภาษาต่างประเทศที่จะถือว่าประสบความสำเร็จ คือ ผู้เรียนต้องสามารถใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารได้ (Nunan, 2004) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการสื่อสารและได้รับ ประสบการณ์ผ่านกิจกรรมทางภาษาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการศึกษา ต่อการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นวิธีการสอนที่ครูควรนำมาใช้ในการสอนภาษาจีนเพราะว่า เป็นวิธีการสอนที่มาจากแนวคิดที่ว่า ภาษาคือเครื่องมือในการสื่อสารเป้าหมายของการสอน ภาษาคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

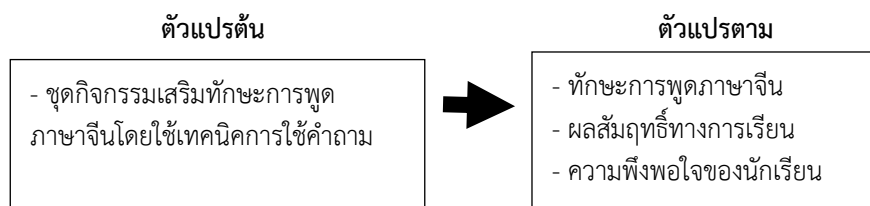
(กิตติชัย สุทธาสีโนบล, 2541) โดยประเด็นคือ คำถามที่ตื้นสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนได้จริง เพราะผู้เรียนสามารถสนทนา สื่อสาร ได้ตอบภาษาจีนได้จากการใช้คำถามในการสนทนา ในชีวิตประจำวัน โดยสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แนวใหม่โดยการใช้การสนทนา สื่อสารภาษาจีนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบ สนทนาสื่อสารภาษาจีนได้ในชีวิตประจำวัน โดยปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือนักเรียนยังขาดทักษะการสื่อสารภาษาจีน จึงทำให้ต้องกลวิธีในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาจีนในชีวิตประจำวันได้ ทักษะการตั้งคำถามจัดเป็นทักษะ ที่สำคัญของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพราะผู้สอนและผู้เรียนจำเป็นต้องมี ปฏิสัมพันธ์กันในการโต้ตอบพูดคุยสื่อสารกันตลอดเวลาเพื่อให้มั่นใจว่ามีความเข้าใจตรงกัน คำถามที่ใช้ถามต้องกะทัดรัดไม่ยาวจนเกินไป ผู้เรียนสามารถโต้ตอบได้ตรงประเด็น คำถามที่ดี จะต้องเตรียมไว้ล่วงหน้า และผู้สอนต้องให้ความสนใจในการรับฟังคำตอบของนักเรียนถ้าเขา ตอบไม่ถูกผู้สอนควรจะใช้คำถามง่ายขึ้นหรือช่วยแก้ไขข้อบกพร่องรูปแบบการสอนภาษาจีน สำหรับประโยชน์ของการใช้เทคนิคการตั้งคำถาม นักเรียนกับครูสามารถสื่อความหมายได้ดีขึ้น ช่วยครูในการวางแผนการเรียนการสอนและให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไสว พักขาว, 2561) และสื่อที่ใช้คือชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาจีนนับเป็น สื่อการเรียนเพื่อสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียนสื่อการเรียนการสอน ในชุดกิจกรรมที่หลากหลาย พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้สูงขึ้น (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2544)

จากสิ่งที่ผู้วิจัยค้นพบจึงทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการฝึกทักษะการพูด เพื่อลดความแตกต่างระหว่างภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่กับภาษาจีนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูด ภาษาจีนได้อย่างเป็นธรรมชาติและถูกต้องให้มากที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการพูดภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามเป็นหลัก ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีเกี่ยวกับทักษะการพูด ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ในการเรียนภาษาจีน การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ใช้ภาษามากที่สุดเท่าที่จะทำได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการ เรียนโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามสำหรับนักเรียนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการ ใช้คำถามสำหรับนักเรียนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ที่มา: ปัญจพร เหล่าลูกอินทร์, 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมดจำนวน 50 คน ของโรงเรียนประชานุเคราะห์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวนทั้งหมด 50 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยนี้มี 3 เครื่องมือ คือ

- 1) ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม

2.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 ชุดกิจกรรมเสริมทักษะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคการใช้คำถามวิชาภาษาจีน ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

- 1) ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนโดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม
- 2) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนประชานุเคราะห์ ปี พ.ศ. 2564
- 3) สร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามโดยผู้วิจัยได้จัดทำชุดกิจกรรมเสริมทักษะจะมีบทเรียนทั้งหมด 5 บทเรียน บทเรียนละ 3 ชั่วโมงซึ่งไม่รวมกับการทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียน
- 4) ศึกษาและสร้างแบบประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะตามแนวคิดการสอนแบบโดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม เพื่อนำเสนอผู้เชี่ยวชาญสำหรับใช้ประเมินผลโดยใช้สูตรหาค่า (IOC) ในการพิจารณาซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าแผนการ

จัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือไม่ โดยให้พิจารณาดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2549)

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจ

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความเหมาะสม

5) นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะตามแนวคิดการสอนแบบโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม มาหาค่า IOC เพื่อพิจารณาระดับความเหมาะสม โดยค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ 0.75

6) นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะตามแนวคิดการสอนแบบโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามทั้ง 5 แผน ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้โดยผู้วิจัยนำแผนการเรียนรู้มาปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7) นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะตามแนวคิดการสอนแบบโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต จำนวน 50 คน เพื่อศึกษาหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์ โดยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

8) นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะตามแนวคิดการสอนแบบโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาจีน

2) ศึกษาวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

3) สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถามเป็นแบบทดสอบคำศัพท์ โดยเลือกคำศัพท์เรื่องสี่ 5 ข้อ 10 คะแนน เลือกคำศัพท์เรื่องผลไม้ 10 ข้อ 20 คะแนน และตอบคำถาม 5 ข้อ 10 คะแนน รวมทั้งหมด 20 ข้อ 40 คะแนน

4) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำผลของผู้เชี่ยวชาญมา คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) ซึ่งค่าที่คำนวณได้ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยค่า IOC ของแบบทดสอบ คือ 0.80

5) แก้ไขข้อบกพร่องของแบบทดสอบที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6) นำแบบทดสอบไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

2.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม จำนวน 15 ข้อ

3) นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา เป็นรายชื่อเพื่อประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ที่สอดคล้อง ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2549)

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามในแบบสอบถามมีความสอดคล้อง

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า สอดคล้องกับข้อคำถามในแบบสอบถาม

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามในแบบสอบถามไม่มีความสอดคล้อง
โดยเลือกข้อที่มีค่า 0.5-1.00 ขึ้นไปนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย
โดยค่า IOC ของแบบสอบถาม คือ 0.72

4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม ไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายจริงต่อไป โดยเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม สำหรับนักเรียนจะเป็นการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบรูบริกส์ (Rubrics) ประเภทแยกองค์ประกอบ (Analysis Score) โดยชั้นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด ใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2549)

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 แปลความว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 แปลความว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 แปลความว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 แปลความว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 แปลความว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 จัดเตรียมเครื่องมือเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคการใช้คำถามวิชาภาษาจีน จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม

3.2 ขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาจีน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประชานุเคราะห์ จังหวัดนครสวรรค์

3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง โดยทำการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถามก่อนการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม

3.4 ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถามกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน

3.5 ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม และให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม

3.6 รวบรวมและตรวจผลการทดสอบเพื่อนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารภาษาจีนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม วิเคราะห์ได้โดยใช้เครื่องมือวัดทางสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

4.2 การศึกษาความพึงใจหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม วิเคราะห์ได้โดยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ (N= 50)

คะแนนผลสัมฤทธิ์	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	10.84	2.34	8.33	.000
หลังเรียน	28.83	1.82		

*p<0.05 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาจีนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ พบว่า คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.84 และ หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.83 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียน

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. เนื้อหาน่าสนใจและไม่ยากจนเกินไป	4.46	0.50	มาก
2. เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับความสามารถ	4.32	0.59	มาก
3. เนื้อหามีคำศัพท์และสำนวนภาษาใหม่ ๆ	4.52	0.50	มากที่สุด
4. เนื้อหา คำศัพท์และสำนวนภาษาสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.06	0.77	มาก
5. ความน่าสนใจของการจัดรูปแบบสาระ	4.10	0.81	มาก
6. ความสวยงามของภาพและความเหมาะสมของเนื้อหา	4.14	0.73	มาก
7. การออกแบบแต่ละแบบฝึกหัด และความพอดี	4.50	0.79	มากที่สุด
8. การจัดเรียงลำดับแต่ละแบบฝึกหัดเรียงจากง่าย	4.56	0.50	มากที่สุด
9. ตัวอย่างของแต่ละแบบฝึกหัดความยากง่าย	4.02	0.80	มาก
10. การใช้คำถามเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด	4.32	0.74	มาก

11. ความมุ่งมั่นของกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการพูด	4.56	0.70	มากที่สุด
12. ชุดกิจกรรมเพิ่มพูนให้นักเรียนเกิดทักษะการสื่อสาร	4.64	0.60	มากที่สุด
13. นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการและความรู้ไป ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนการสอน	4.58	0.50	มากที่สุด
14. นักเรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาจีนเพื่อการ สื่อสารเพิ่มมากขึ้น	4.08	0.72	มาก
15. นักเรียนสามารถนความรู้ภาษาจีนไปประยุกต์ใช้ใน การเรียนระดับสูงต่อไป	4.40	0.61	มาก
รวม	4.35	0.24	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้คำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาในรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ชุดกิจกรรมเพิ่มพูนให้นักเรียนเกิดทักษะการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมา คือ นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการและความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.58$) การจัดเรียงลำดับแต่ละแบบฝึกเรียงจากง่าย และความมุ่งมั่นของกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะแบบบูรณาการทางภาษา ($\bar{X} = 4.56$) เนื้อหามีคำศัพท์และสำนวนภาษาใหม่ ๆ ($\bar{X} = 4.52$) การออกแบบแต่ละแบบฝึกหัด และความพอดี ($\bar{X} = 4.50$) เนื้อหาน่าสนใจและไม่ยากจนเกินไป ($\bar{X} = 4.46$) นักเรียนสามารถนความรู้ภาษาจีนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนระดับสูงต่อไป ($\bar{X} = 4.40$) เนื้อหาเหมาะสมกับระดับความสามารถ และการใช้คำถามช่วยให้นักเรียนเข้าใจกิจกรรม และการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด ($\bar{X} = 4.32$) ความสวยงามของภาพประกอบ และความเหมาะสมของเนื้อหา ($\bar{X} = 4.14$) ความน่าสนใจของการจัดรูปแบบสาระ ($\bar{X} = 4.10$) นักเรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 4.08$) เนื้อหา คำศัพท์และสำนวนภาษาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.06$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ตัวอย่างของแต่ละแบบฝึกหัดความยากง่าย ($\bar{X} = 4.02$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถามกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์

ที่สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นผลสืบเนื่องมาจากประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1.1 ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการพูดภาษาจีนเป็นสื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสนองความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดี เพราะในชุดกิจกรรมฝึกทักษะมีส่วนประกอบที่หลากหลาย มีคู่มือครู คู่มือนักเรียน คำชี้แจง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แบบทดสอบก่อนเรียน เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกหัด เฉลยชุดกิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ (Butts, 1974) และ (ศิริลักษณ์ หนองเส, 2545) ที่กล่าวไว้ว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนโดยมีรูปแบบและขั้นตอนที่กำหนดไว้

1.2 ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการพูดภาษาจีนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำมาใช้ในการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมโดยมุ่งเน้นผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาโดยมีลำดับขั้นตอนตามที่ (พันธีย วิหคโต, 2542) ได้เสนอแนะขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการนำเสนอเนื้อหา ที่ครูจะให้ข้อมูลทางภาษา มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริง วิธีการใช้ภาษาในด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ กฎเกณฑ์ ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice) ขั้นฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้นำ ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อย ๆ ปล่อยให้ทำเองมากขึ้นเป็นแบบกึ่งควบคุม มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้จึงเน้นความถูกต้องของภาษาเป็นหลักและขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้จากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือที่เป็นสถานการณ์จริงด้วยตนเอง ครูผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทาง เป็นเพียงผู้กำหนดภาระงานหรือสถานการณ์

1.3 ผลเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาจีนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.84 และ 28.83 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพร ปะดังทะสา และ พิรพัฒน์ พวงจิตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมวัดทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีน โดยเทคนิคการใช้คำถาม มีค่าเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด และยังไปสอดคล้องกับการวิจัยของ กวินกรณ ชัยเจริญและสุกัญญา ทองแห้ว ทำการวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็น นักศึกษาศาสาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ชั้นปีที่ 3 จำนวน 27 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสนทนาภาษาจีนสูงขึ้นในระดับดีขึ้นไปและมีผลสัมฤทธิ์ ทักษะความสามารถด้านการพูดภาษาจีนในด้านท่าทางและความมั่นใจมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องแคล่ว ด้านเนื้อหา และด้านไวยากรณ์ตามลำดับ (ร้อยละ 69.75, 63.25, 52.45, 48.28, และ 36.37)

2. การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ มีความพึงพอใจอยู่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.35 เห็นได้ชัดว่าภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามนั้น นักเรียนมีทักษะการพูดที่เพิ่มสูงขึ้นมีความคิดต่อยอด กล้าที่จะแสดงออกทางด้านภาษามาก ยิ่งขึ้น รวมทั้งการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากประเด็นสำคัญ ดังนี้ ชุดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการสร้างแบบประเมินที่สามารถสังเกตพฤติกรรมได้ คือ ในด้านเนื้อหา ด้านการ ออกแบบชุดกิจกรรม และด้านประโยชน์ และได้ประเมินนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ นาริรัตน์ กว้างขวาง (2547) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความพึงพอใจ เป็นกระบวนการทาง จิตวิทยา ไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มีจากการสังเกต พฤติกรรมของคนเท่านั้น และเป็นเหตุผลที่ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินที่สามารถสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียน ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จจากการจัดการเรียนรู้ และยังไปสอดคล้อง กับงานวิจัยของ กัญญรัตน์ ทัดเทียม (2565) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เทคนิค TPR มีระดับความพึงพอใจต่อ กิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพร ปะดังทะสาและพีรพัฒน์ พวงจิตร (2564) ที่พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุด กิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม มีค่าเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรปรับด้านกิจกรรมของชุดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิค การใช้คำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานุเคราะห์ ชุดนี้ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะแบบบูรณาการทางภาษาเพิ่มคำถามในกิจกรรมทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังการเรียน ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมทักษะ

ทางภาษาและกระบวนการคิด เพิ่มตัวอย่างของแต่ละแบบฝึกหัดให้สอดคล้องต่อการปฏิบัติกิจกรรม และใช้คำสั่งคำอธิบายที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวิจัย และพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนภาษาจีน
2. ควรมีการพัฒนาต่อยอดชุดพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม เป็นชุด การเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- กวินกรณ์ ชัยเจริญ และ สุภิญญา ทองแห้ว. (2563). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะความสามารถด้านการพูดภาษาจีนโดยการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน. *วารสารวิชาการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*. 5(6), 16-25.
- กัญญรัตน์ ทัดเทียม. (2565). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*. 19(1), 1-13.
- กิตติชัย สุทธาสโนบล. (2541). ผลการใช้เทคนิคการตั้งคำถามของครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2544). *เทคโนโลยีการศึกษาทฤษฎีและการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ธนพร ปะดังทะสา และ พีรพัฒน์ พวงจิตร. (2564). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิคการใช้คำถาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนวัชรวิทยา. ใน สุภาพร พงศ์ภิญโญโอภาส (บ.ก.), *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 1* (หน้า 305-313). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นาริรัตน์ กว้างขวาง. (2547). ความพึงพอใจของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการให้บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. *งานวิจัยเศรษฐศาสตร์ธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร*. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ปัญญา วรรณชัย. (2553). *ความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบทางตรง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต]. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- พันธนิย์ วิทโคโต. (2542). *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย: ด้านทักษะการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2549). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริลักษณ์ หนองเส. (2545). การศึกษาความสามารถทางการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์. *วิทยานิพนธ์สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(สสวท.)*<http://www.ipst.ac.th>.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2561, 9 สิงหาคม). *การบริหารจัดการชายแดนเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน พื้นที่บริเวณชายแดนภาคตะวันออก (ชายแดนไทยและกัมพูชา)*.
http://www.sscthailand.org/uploads_ssc/การบริหารจัดการชายแดนกรณีไทย-กัมพูชา.pdf.
- สุนิธี ภูจิราพันธุ์. (2554). *การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิล เอ็ดดูเคชั่น.
- ไสว พักขาว. (2561). *การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- อัญชลีการ์ ชันติ สมเกียรติ อินทสิงห์ และ สุนทรี คนเที่ยง. (2562). แนวทางการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 3(1), 34-41
- Butt, D. P. (1974). *The Teaching of Science a Self Directed Planning Guide*. New York: Harrper & Row Publisher.
- Nunan, D. (2004). *Task-Based Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

การพัฒนากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่
ของบิดาและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรอง
The Development of Family Law on the Rights and Duties
of Fathers and Illegitimate Children Recognized
by Fathers

จิตาภรณ์ น้อยนาลุ่ม¹
Thitaporn Noynalum

วันที่ส่งบทความ: 27 เมษายน 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 2 มิถุนายน 2566,
วันที่ตอบรับบทความ: 14 มิถุนายน 2566)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการหาคำตอบการก่อให้เกิดสิทธิของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่บิดาให้การรับรองแล้วมีสิทธิหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว และบรรพ 6 มรดก เพื่อสิทธิเท่าเทียมของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามหลักสิทธิมนุษยชนการรองรับกฎหมายครอบครัวและกฎหมายมรดกเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรองแล้วโดยมีวิธีวิทยาการวิจัยเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การรับฟังความคิดเห็น เพื่อนำคำตอบไปจัดทำกฎหมายรองรับสิทธิและหน้าที่ต่อไป ข้อค้นพบของการวิจัย คือ การไม่มีกฎหมายรองรับสิทธิและหน้าที่ให้แก่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว และบรรพ 6 มรดก กฎหมายในปัจจุบันจะรองรับสิทธิของบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว แต่ไม่ให้สิทธิสถานะทางกฎหมายที่เท่าเทียมแก่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำตอบที่ได้นำไปสู่การพัฒนากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาที่ได้รับรองบุตรโดยพฤตินัยและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรอง ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมการรองรับสิทธิและหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ตามมาตรา 1564/1 บิดาตาม

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อีเมลThita1923@hotmail.com.

Lecturer of the Department of Law, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon
Sawan Rajabhat University. E-mail Thita1923@hotmail.com.

มาตรา 1563 และมาตรา 1564 ให้หมายถึงบิดาที่ได้รับรองบุตรโดยพฤตินัยด้วย และบรรพ 6 มรดก หมวด 1 การตกทอดแห่งทรัพย์สินมรดก และหมวด 2 การแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาท โดยธรรมในลำดับชั้นต่าง ๆ สิทธิในการรับมรดกทายาทโดยธรรม ตามมาตรา 1629 (2) บิดามารดาและให้หมายความรวมถึงบิดาที่ได้รับรองบุตรโดยพฤตินัยด้วย

คำสำคัญ : พฤติการณ์รับรองบุตร บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว

Abstract

The purpose of this research was to find answers to the creation of subsidized rights of illegitimate fathers and illegitimate children whose fathers have been certified to have rights and duties under the Civil and Commercial Code, Book-I Family and Book-VI inheritances for equal rights of unlawful fathers according to human rights principles, support for family law and inheritance law on the rights and duties of fathers and illegitimate children who have already been approved by the father, with a research methodology as a qualitative research. It consists of research papers, in-depth interview, focus group, and public hearing in order to bring the answers to the preparation of laws to support rights and duties in the future.

The findings of the research are the absence of legislation recognizing the rights and obligations of unlawful fathers. According to the Civil and Commercial Code, Chapter-I Family and Chapter-VI, the current law supports the rights of legitimate fathers, legitimate child, and illegitimate son who has been certified by his father. However, it does not grant equal legal status to illegitimate fathers. The answers led to the development of family law regarding the rights and obligations of de facto fathers and paternal illegitimate children. There shall be an amendment to support the rights and duties under the Civil and Commercial Code, Book-I Family, Chapter 2, Rights and Duties of Parents and Children under Section 1564/1, Fathers under Section 1563 and Section 1564.

It also means the father who received de facto child support and Chapter-VI Inheritance, Chapter 1: Succession of Property and Chapter 2: Division of Inheritance between Statutory Heirs in Different Hierarchies, the Right of Inheritance by Statutory Heirs under Section 1629 (2), parents and also includes the father who has certified the child by de facto.

Keywords: Behavior of Child Support, Illegitimate Father, An Illegitimate Son, Certified by His Father

บทนำ

โดยสภาพของสังคมไทยปัจจุบัน การมีครอบครัวของสังคมไทย มีทั้งความพร้อมที่จะมีครอบครัว และความไม่พร้อมที่จะมีครอบครัว บุตรจะมี 2 ประเภท ประเภทแรกบุตรที่เกิดจากบิดามารดาที่จดทะเบียนสมรสกัน จะเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งบุตรที่เกิดจากบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสในขณะที่บุตรคลอดออกมามีสภาพบุคคลตามกฎหมาย บุตรนั้นก็จะจะเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้วแต่บิดามารดาจดทะเบียนสมรสกันภายหลังจากมีบุตรแล้ว บุตรนั้นก็จะจะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ก็จะมีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด และบรรพ 5 ครอบครัว และบรรพ 6 มรดก และบุตรประเภทที่สองบุตรที่เกิดจากบิดามารดาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส บุตรที่บิดามีพฤติการณ์รับรองตามกฎหมาย ก็จะเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว ก็จะมีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายบางประการ การเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา ต่างช่วยกันดูแลอบรมสั่งสอน เลี้ยงดูบุตรให้การศึกษาแก่บุตร ตามฐานานุรูปของบิดามารดา (ประสพสุข บุญเดช, 2564) ไม่ว่าบิดามารดาจะจดทะเบียนสมรสกันหรือไม่ ตามลักษณะของสภาพสังคมหน้าที่การเลี้ยงดูบุตร บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นก็ทำหน้าที่ส่งเสียบุตรของตนให้การศึกษา เพราะเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว โดยมีพฤติการณ์ในการรับรองบุตรนอกกฎหมาย โดยการให้ใช้ชื่อสกุล ส่งเสียอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนแก่บุตร ให้การศึกษาแก่บุตรของตน ตามฐานานุรูปของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยดูแลบุตรตามหน้าที่ศีลธรรมจรรยาในหน้าที่ของบิดาผู้ให้กำเนิด โดยยึดหลักพระพุทธศาสนาแม้ว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตรไม่ได้บัญญัติหน้าที่ของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้ก็ตาม ในกรณีที่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจะต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว หน้าที่อุปการะเลี้ยงดูบุตรเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่ง ถือว่าเป็นหน้าที่อันยิ่งใหญ่ของชายหญิงที่มีฐานะเป็นบิดามารดา (ไพโรจน์ กัมพูสิริ, 2564) แต่ด้วยจิตสำนึกในการเป็นผู้ให้กำเนิดแก่บุตรนั้น ล้วนมีความรักใคร่ในตัวของบุตรของตนเอง ใส่ใจอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนให้เติบโต ให้ความรักความอบอุ่น ใส่ใจการดำเนินชีวิตของบุตร ให้การศึกษาตามฐานานุรูปของตน ด้วยบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมีการยกทรัพย์สินให้โดยเสนาหา ทั้งอสังหาริมทรัพย์ สงหาทรัพย์ให้แก่บุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (นัดดาภา จิตต์แจ้ง, 2564) แต่กฎหมายให้สิทธิแก่บุตรที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีที่บิดามารดาจดทะเบียนสมรสกันนั้น กฎหมายให้สิทธิที่บิดาที่ชอบด้วยกฎหมายฟ้องเรียกค่าขาดรู้อุปการะเลี้ยงดูจากบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายได้ แต่การเลี้ยงดูบุตรนั้นกรณีของบิดาที่ไม่จดทะเบียนสมรสกับมารดา

บิดาที่เป็นผู้ให้กำเนิดบุตรก็จะเป็นบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ก่อสิทธิตามกฎหมายที่ให้สิทธิหน้าที่รองรับสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร

การที่บุตรทอดทิ้งไม่อุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาที่พึ่งตนเองไม่ได้ เพราะชราภาพ ความเจ็บป่วย การพิการ หรือจิตพิการ กฎหมายให้สิทธิแก่บิดาที่ชอบด้วยกฎหมายของบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น (สมชัย ทิมาอุตมาร, 2564) ที่จะมีสิทธิฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู และสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมายเท่านั้น แต่ไม่มีการบัญญัติสิทธิแก่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตร เพื่อให้เกิดสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อให้ก่อให้เกิดสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นสิทธิที่เท่าเทียมของสถานะโดยพิจารณาเรื่องความกตัญญูและศีลธรรมจรรยา และการพัฒนาตามหลักกฎหมายบ้านเมือง

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าด้วยสภาพปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน การมีความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาในปัจจุบัน ด้วยเหตุผลที่ไม่ทำการสมรสโดยจดทะเบียนสมรสให้ถูกต้องตามกฎหมาย มีหลายสาเหตุ เช่น เกิดจากมีคู่สมรสอยู่ก่อนแล้ว ถ้าจดทะเบียนสมรสกับหญิงอื่นในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่นั้น เป็นการจดทะเบียนสมรสซ้อน หรือมีคู่สมรสอยู่แล้ว แต่พลัดปลั้งมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภรรยาตนเกิดการตั้งครรภ์ขึ้น เมื่อคลอดบุตรชายได้จดทะเบียนรับรองบุตรนอกกฎหมาย หรือเกิดจากเหตุผลทางธุรกิจ จึงไม่ทำการสมรส หรือ เกิดจากความสมัครใจของชายและหญิงอยู่กินร่วมกันฉันสามีภรรยา แต่ไม่ทำการสมรส เมื่อคลอดบุตรบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจดทะเบียนรับรองบุตรนอกกฎหมาย ฯลฯ ทั้งนี้หน้าที่ของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นมีความรัก ความห่วงใยและใส่ใจ ให้การเลี้ยงดูบุตรของตนด้วยความรักตามหน้าที่ศีลธรรมจรรยา แต่กฎหมายไม่ให้สิทธิทางกฎหมายแต่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการได้สิทธิเหมือน เช่น บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว ก่อเกิดสิทธิหลายประการตามกฎหมายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด ลักษณะมรดก ดังนั้นตามกฎหมายระหว่างบุคคลทั้งสองไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูกันตามกฎหมาย ตามมาตรา 1563 และมาตรา 1564 จึงไม่มีสิทธิฟ้องเรียกค่าอุปการะ และไม่มีสิทธิฟ้องเรียกค่าขาดไร้อุปการะตามมาตรา 443 วรรคท้าย และการรองรับสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะมรดก บรรพ 6 นั้น กฎหมายให้สิทธิแก่บุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการก่อให้เกิดสิทธิในการรับมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามมาตรา 1627 ประกอบมาตรา 1629 (1) ผู้สืบสันดาน ในการรับมรดกของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในฐานะทายาทโดยธรรม (สมชัย ทิมาอุตมาร, 2564) แต่กฎหมายไม่ได้กำหนดสิทธิของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1629 (2) บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ที่จะมีสิทธิรับมรดกของบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเมื่อบุตรถึงแก่ความตายในฐานะทายาทโดยธรรมตามกฎหมาย (บุญเพราะ แสงเทียน, 2563) ให้สิทธิเฉพาะบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัญหาที่เป็นสถานการณ์จริงในปัจจุบันและเป็นปัญหาการรองรับสิทธิ หน้าที่ ความเท่าเทียมของบุคคล กฎหมายบ้านเมืองก็ได้มีการปรับเปลี่ยน

พัฒนาการรองรับสิทธิหลาย ๆ ประการที่จะศึกษาสภาพการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อก่อให้เกิดสิทธิรองรับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายต่อไปเพื่อสิทธิเท่าเทียมของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามหลักสิทธิมนุษยชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการสิทธิและหน้าที่ของบิดาและบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์ของปัญหาการรองรับสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายของบิดาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว
3. เพื่อศึกษาการพัฒนากฎหมายครอบครัวและกฎหมายมรดกเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรองแล้ว

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษา จากเอกสารกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศ รวมทั้งตำรา ทางวิชาการ หนังสือ รายงาน วิจัย บทความทางกฎหมาย ตัวบทกฎหมาย วิทยานิพนธ์ เว็บไซต์ต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการวิเคราะห์การพัฒนากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาที่ได้รับรองบุตรโดยพฤตินัยและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรอง โดยผู้ศึกษาได้นำเครื่องมือ ของการวิจัยในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ประชากรผู้มีส่วนได้เสียมาใช้ประกอบ การวิจัยด้วย โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกประชากรผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย นักวิชาการด้านกฎหมาย เป็นต้น นอกจากนั้นวิจัยนี้ยังนำรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus group) การรับฟังความคิดเห็น (Hearing) มาใช้ประกอบการจัดทำวิจัยการพัฒนาครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาที่ได้รับรองบุตรโดยพฤตินัยและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรองด้วย เพื่อให้ผลการวิเคราะห์และยกร่างกฎหมายมีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการจัดทำวิจัยนี้มีการศึกษาการวิจัยมีขอบเขตครอบคลุมถึงประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ด้านหลักการ ทฤษฎี และแนวคิด และกฎหมายไทยหลักสิทธิมนุษยชนหลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน หลักความเสมอภาค หลักกฎหมายบ้านเมือง หลักความกตัญญู หลักศีลธรรม ทฤษฎีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทฤษฎีครอบครัวและกฎหมายไทย กฎหมายต่างประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายนิติปรัชญา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560

3. ขอบเขตประชากร ประชากรในการให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ประกอบด้วย นักวิชาการด้านกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรอง

แล้ว บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตรโดยพฤตินัย และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ในส่วนของประชากรที่ร่วมประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น (Hearing) ด้วยการ วิพากษ์และแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรองในการยืนยันความครบถ้วน เหมาะสมกับการพัฒนาเป็นกฎหมาย จำนวน 20 คน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา พื้นที่ศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

กรอบแนวคิด

การพัฒนากฎหมาย เพื่อการรองรับสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและบุตรนอกกฎหมายที่บิดาให้การรับรองแล้วในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร และบรรพ 6 มรดก หมวด 1 การตกทอดแห่งทรัพย์สินมรดก และหมวด 2 การแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาท โดยธรรมในลำดับชั้นต่าง ๆ สิทธิในการรับมรดกทายาทโดยธรรม

การรองรับสิทธิและหน้าที่ของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว

การพัฒนากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรอง

คำตอบที่ได้

1. การรองรับสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร บรรพ 5 ครอบครัว
2. การรองรับสิทธิตามกฎหมาย บรรพ 6 มรดก

หลักการ ทฤษฎี

- หลักสิทธิมนุษยชน หลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน หลักความเสมอภาค หลักกฎหมายบ้านเมือง ทฤษฎีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทฤษฎีครอบครัว

กฎหมายไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายนิติปรัชญา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560

กฎหมายต่างประเทศ

ประเทศอังกฤษ
ประเทศเยอรมัน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: รัฐการณ์ น้อยนาถ, 2566

ผลการวิจัย

จากสภาพปัญหาการไม่มีกฎหมายรองรับสิทธิและหน้าที่ของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตร (บิดาที่รับรองบุตรโดยพฤตินัย) ไม่ได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไว้ ตามบรรพ 5 ครอบครัว หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร และบรรพ 6 มรดก ทายาทโดยธรรมที่จะมีสิทธิรับมรดกตามมาตรา 1603 กองมรดกย่อมตกทอดแก่ทายาทโดยสิทธิตามกฎหมายหรือโดยพินัยกรรม ทายาทที่มีสิทธิตามกฎหมาย เรียกว่า “ทายาทโดยธรรม” ทายาทที่มีสิทธิตามพินัยกรรม เรียกว่า “ผู้รับพินัยกรรม” และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมวด 2 การแบ่งทรัพย์สิน มรดกระหว่างทายาทโดยธรรมในลำดับและชั้นต่าง ๆ มาตรา 1629 โดยนิยามคำว่า “บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตร” หมายความว่า บิดาที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูบุตรโดยกำเนิดของตน มีพฤติการณ์เลี้ยงดูบุตรตามฐานานุรูปของตน ส่วน คำว่า “บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว” หมายความว่า บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1627 จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามสภาพบริบทสังคมไทยในปัจจุบันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวและกฎหมายมรดกนั้น ศึกษาแล้วพบว่า

1. การรองรับสิทธิและหน้าที่ของบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว

จากการศึกษาค้นพบว่าบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว ไม่ได้มีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายครอบครัว และค้นพบว่าบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่มีสิทธิได้รับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรมของบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว การก่อให้เกิดสิทธิรับมรดกทายาทที่มีสิทธิตามกฎหมาย เรียกว่า ทายาทโดยธรรม ในกรณีของบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว กฎหมายรองรับสิทธิไว้ในตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 มรดกในการเป็นทายาทโดยธรรม ที่จะมียกสิทธิรับมรดกของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเมื่อบิดาที่ให้อำนาจถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 1599 เมื่อบุคคลใดตาย มรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท ประกอบกับมาตรา 1600 ภายใต้อำนาจของบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ กองมรดกของผู้ตายได้แก่ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้ว เป็นการเฉพาะตัวโดยแท้ ตามมาตรา 1603 กองมรดกย่อมตกทอดแก่ทายาทโดยสิทธิตามกฎหมายหรือโดยพินัยกรรม ทายาทที่มีสิทธิตามกฎหมาย เรียกว่า “ทายาทโดยธรรม” และมาตรา 1629 ทายาทโดยธรรมมีหลักลำดับเท่านั้นและภายใต้บังคับแห่งมาตรา 1630 วรรค 2 แต่ละลำดับมีสิทธิได้รับมรดกก่อนหลังดังต่อไปนี้ คือ (1) ผู้สืบสันดาน ได้แก่ บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว บุตรบุญธรรม จะเห็นได้ว่าเมื่อบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายถึงแก่ความตาย ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย รวมทั้ง สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบเป็นทรัพย์สินมรดกแก่ทายาททันทีเมื่อถึงแก่ความตาย เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้ โดยที่บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วเป็นทายาท

โดยธรรมที่มีสิทธิรับมรดกตามมาตรา 1629 (1) ผู้สืบสันดาน เป็นทายาทตามกฎหมายที่มีสิทธิได้รับมรดกก่อนทายาทลำดับถัดลงไป โดยพิจารณาพฤติการณ์การรับรองบุตร ตามมาตรา 1627 บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้วบุตรบุญธรรมนั้น ให้ถือว่าเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย เหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายด้วยตามความแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพฤติการณ์รับรองบุตรของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ต้องศึกษาเป็นกรณี ๆ ไป เช่น ให้การส่งเสียเลี้ยงดูบุตร ให้ใช้นามสกุล ฯลฯ เมื่อบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายถึงแก่ความตายมีสิทธิรับมรดกตามมาตรา 1629 (1) ผู้สืบสันดาน หากผู้ตาย มี บุตร 3 ประเภท คือ บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว บุตรบุญธรรม (ไพโรจน์ กัมพูสิริ, 2563) มีสิทธิรับมรดกตามกฎหมายทายาทโดยธรรม บุตร 3 ประเภทดังกล่าว มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเท่ากันทุกประการในฐานะทายาทผู้สืบสันดาน ลำดับที่ 1 ตามมาตรา 1629 (1) ผู้สืบสันดาน

ในประเด็นหากผู้สืบสันดาน ตามมาตรา 1629 (1) ถึงแก่ความตายก่อนเจ้ามรดกหมวด 4 การรับมรดกแทนที่ มาตรา 1639 เมื่อบุคคลใดซึ่งจะเป็นทายาทตามมาตรา 1629 (1) ถึงแก่ความตาย หรือถูกกำจัดมิให้รับมรดกแทนที่ ถ้าผู้สืบสันดานคนใดของบุคคลนั้นถึงแก่ความตายหรือถูกกำจัดมิให้รับมรดกเช่นเดียวกัน (บุญญา สีขมรังสี, 2562) ก็ให้ผู้สืบสันดานของผู้สืบสันดานนั้นรับมรดกแทนที่ และให้มีการรับมรดกแทนที่กันเฉพาะส่วนแบ่งของบุคคลเป็น ราย ๆ สืบต่อกันเช่นนี้ไปจนหมดสาย จะเห็นว่า เมื่อผู้สืบสันดาน (1) บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วถึงแก่ความตาย ให้สิทธิทายาทของตามมาตรา 1629 (1) ผู้สืบสันดาน ให้ผู้สืบสันดานของผู้สืบสันดานนั้นรับมรดกแทนที่ และให้มีการรับมรดกแทนที่กันเฉพาะส่วนแบ่งของบุคคลเป็น ราย ๆ สืบต่อกันเช่นนี้ไปจนหมดสาย

ประเด็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วใช้สิทธิทายาทโดยธรรมสละมรดก ภายหลังจากที่ตนเองมีสิทธิรับมรดกของผู้ตาย ให้สิทธิทายาทสืบลมรดก (เฉลิมชัย เกษมสันต์, 2565) ตามมาตรา 1615 การที่ทายาทสละมรดกนั้น มีผลย้อนหลังไปถึงเวลาที่เจ้ามรดกตาย เมื่อทายาทโดยธรรมคนใดสละมรดก ผู้สืบสันดานของทายาทคนนั้นสืบลมรดกได้ตามสิทธิของตน และชอบที่จะได้รับส่วนแบ่งเท่ากับส่วนแบ่งที่ผู้สละมรดกนั้นจะได้รับ สิทธิดังกล่าวก็ยังคงตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมของผู้สละมรดก

ประเด็นบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายถึงแก่ความตาย ในกรณีถูกกระทำละเมิดจนถึงแก่ความตาย สิทธิเรียกค่าปลงศพ ตกทอดแก่ทายาท ตามมาตรา 1629 (1) ผู้สืบสันดาน (เพริศ หุตางกูรและไพโรจน์ กัมพูสิริ, 2564) กฎหมายให้สิทธิบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วเรียกค่าปลงศพ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 ในกรณีทำให้เขาถึงตายนั่น ค่าสินไหมทดแทนได้แก่ ค่าปลงศพ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่นอีกด้วย ที่ทำให้บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายถึงแก่ความตาย ประกอบกับมาตรา 1600

ดังนั้นจากประเด็นตามที่กฎหมายรองรับสิทธิและหน้าที่ของบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วไว้ชัดเจนในหลายประการเหมือนเช่นสิทธิกับบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย

แต่ในทางกลับกันสถานะของบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร นั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายไทยไม่มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้แก่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว ให้มีสิทธิหน้าที่ต่อกันที่ต้องปฏิบัติต่อกัน ตามมาตรา 1563 บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา บุตรตามมาตรา 1563 หมายถึงบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น (ประสพสุข บุญเดช, 2564) ไม่ได้กำหนดให้สิทธิแก่บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้วต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะมาตรา 1563 ให้สิทธิและหน้าที่แก่บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้นที่มีหน้าที่จำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายไว้ จากกฎหมายที่บัญญัติไว้ไม่มีการรองรับสิทธิให้แก่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์เลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว ด้วยกฎหมายบ้านเมืองมีการพัฒนาในสังคมปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นเพื่อความเท่าเทียมในสิทธิสถานะทางกฎหมายให้เกิดสิทธิมนุษยชนในการรองรับสิทธิให้แก่บุคคลดังกล่าว ตามสภาพการณ์แห่งปัญหาจึงมีความจำเป็นที่รองรับสิทธิและหน้าที่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว และ บรรพ 6 มรดก การอุปการะเลี้ยงดูมีรากฐานมาจากความคิดในทางศีลธรรมและต้องการช่วยเหลือกันในระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิตและการสมรส

2. สภาพการณ์ของปัญหาการไม่มีกฎหมายรองรับสิทธิและหน้าที่ของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว

จากสภาพการณ์สังคมไทยในปัจจุบันการที่ไม่มีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์รองรับสิทธิและหน้าที่ของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายกับบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว ในบรรพ 5 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตรไว้ และสิทธิในการรับมรดกตามกฎหมาย ที่เรียกว่าทายาทโดยธรรม ตามมาตรา 1603 และมาตรา 1629 (2) บิดามารดา จากกรณีปัญหาด้วยสังคมไทยเป็นวิถีพุทธ ยึดหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ความกตัญญู โดยหน้าที่ของผู้ให้กำเนิดบุตรในฐานะที่เป็นบิดาผู้ให้กำเนิดบุตรของตนย่อมมีความรักใคร่ ความใส่ใจ อุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ตามฐานานุรูปของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้หลักของศีลธรรมจรรยา จิตสำนึกของผู้เป็นบิดาที่ให้กำเนิดแก่บุตร (ไพโรจน์ กัมพูสิริ, 2563) ไม่ทอดทิ้งบุตรของตนถึงแม้ว่ากฎหมายจะไม่มีสิทธิและหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร สำหรับบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่มีพฤติการณ์รับรองบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว มาตรา 1564 บิดามารดา จำต้องอุปการะเลี้ยงดู และให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เฉพาะทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองไม่ได้ กฎหมายบัญญัติสิทธิและหน้าที่ให้แก่บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายและมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีสิทธิและหน้าที่แก่บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายที่เป็นผู้เยาว์และบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เฉพาะทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองไม่ได้เท่านั้น ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิและหน้าที่แก่บิดาที่ไม่ชอบด้วย

กฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตรและบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องปฏิบัติต่อกัน แต่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายให้การอุปการะเลี้ยงดู และให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ (ติณณ์ ชัยสายัณห์, 2565) แต่เมื่อบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแก่ชราหรือหาเลี้ยงตนเองไม่ได้ ซึ่งเกิดจากสาเหตุการป่วย เป็นโรคเรื้อรัง และทุพพลภาพนั้น ปรากฏว่าบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว ทอดทิ้งบุพการีไม่ดูแล จากสาเหตุที่ไม่มีกฎหมายรองรับสิทธิหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1563 บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาทำให้บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่มีสิทธิเรียกร้องใด ๆ ตามกฎหมายครอบครัวได้ แต่ในทางกลับกัน มารดาถึงจะไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับบิดาก็ตาม แต่กฎหมายให้สิทธิและหน้าที่ของมารดาที่ชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามมาตรา 1563 และมาตรา 1564 ซึ่งเป็นตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา 1546 เด็กเกิดจากหญิงที่มีได้มีการสมรสกับชาย ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น ในกรณีของมารดาจะไม่เกิดปัญหาเนื่องจากบิดามารดาจะจดทะเบียนสมรสกับบิดาหรือไม่ก็ตาม กฎหมายรองรับสิทธิและหน้าที่ของมารดาไว้ชัดเจน

กฎหมายรองรับสิทธิและหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้แก่บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองบุตรแล้ว มีสิทธิได้รับมรดกของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตร (กฤษรัตน์ ศรีสว่าง, 2564) ตามมาตรา 1627 ประกอบกับมาตรา 1629 (1) ผู้สืบสันดาน ประกอบมาตรา 1603 กองมรดกย่อมตกทอดแก่ทายาทโดยสิทธิตามกฎหมาย เรียกว่า “ทายาทโดยธรรม” อย่างไรก็ตามมาตรา 1627 บัญญัติให้บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับมรดกของบิดาเท่านั้น แต่ในทางกลับกันกฎหมายไม่ได้รองรับสิทธิตามกฎหมายให้สิทธิแก่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้วถึงแก่ความตายมีสิทธิในการรับมรดกตาม มาตรา 1629 (2) บิดามารดา เพราะทายาทโดยธรรมที่เป็นบิดานั้นที่มีสิทธิได้รับมรดกของบุตร หมายถึง บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น (กิริติ กาญจนรินทร์, 2565)

ตามประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมันกฎหมายลักษณะมรดกที่บัญญัติไว้ในบรรพ 5 (Book5) ตั้งแต่ §1922–2385 จึงปรับใช้กับบุตรที่เกิดนอกสมรสด้วย โดย §1924 (1) (4) กำหนดให้ผู้สืบสันดาน เป็นทายาทโดยธรรมลำดับแรกโดยมีสิทธิได้รับมรดกในส่วนแบ่งที่เท่ากัน ซึ่งทั้งบุตรนอกสมรสและบุตรในสมรสก็มีฐานะเป็นผู้สืบสันดานของบิดามีสิทธิได้รับมรดกอย่างเท่าเทียมกันบุตรนอกกฎหมายย่อมมีสิทธิ ได้รับมรดกของบิดาเช่นเดียวกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย (เฉลิมวุฒิ ศรีพรหม, 2557) เพียงแต่กฎหมายของแต่ละประเทศ จะกำหนดเงื่อนไขในการก่อให้เกิดสิทธิที่แตกต่างกัน เช่น ต้องมีพฤติกรรมของบิดาที่ถือได้ว่ารับรอง เด็กนั้นว่าเป็นบุตรของตนดังเช่นในกฎหมายของไทย กฎหมายญี่ปุ่นหรือกฎหมายของมลรัฐ

แคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นต้องพิจารณาจากพฤติกรรมของบิดาที่ถือได้ว่ารับรอง

ส่วนมารดาถึงแม้ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับบิดา ก็ย่อมได้สิทธิเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของบุตรเสมอ ด้วยสิทธิสถานะทางกฎหมายไม่รองรับสิทธิให้แก่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตร ทำให้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเป็นทายาทตามกฎหมายที่เป็น ที่เรียกว่า “ทายาทโดยธรรม”ที่จะมีสิทธิรับมรดกของบุตรนอกกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตรได้ ซึ่งมาตรา 1629 ทายาทโดยธรรมมีหลักลำดับเท่านั้น และภายใต้บังคับแห่ง มาตรา 1630 วรรค 2 แต่ละลำดับมีสิทธิได้รับมรดกก่อนหลังดังต่อไปนี้ คือ (1) ผู้สืบสันดาน (2) บิดามารดา (3) พี่น้องร่วมบิดามารดา (4) พี่น้องรวมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน (5) ปู่ ย่า ตา ยาย (6) ลุง ป้า น้า อา คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นก็เป็นทายาทโดยธรรม ภายใต้บังคับของบทบัญญัติพิเศษแห่งมาตรา 1635 ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเมื่อบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว ถึงแก่ความตาย ทรัพย์มรดกของผู้ตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599 ประกอบมาตรา 1600 จะไม่เป็นทรัพย์มรดกตกทอดแก่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่มีพฤติการณ์รับรองบุตรเพราะไม่ใช่ทายาทตามกฎหมายที่เรียกว่า ทายาทโดยธรรม ตามมาตรา 1629 (2) บิดามารดา แต่ในกรณีทายาทที่มีสิทธิตามพินัยกรรม เรียกว่า “ผู้รับพินัยกรรม” ตามมาตรา 1603 ประกอบกับมาตรา 1646 บุคคลใดจะแสดงเจตนาโดยพินัยกรรม กำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินของตนเอง หรือในการต่าง ๆ อันจะให้เกิดผลบังคับตามกฎหมายเมื่อตนตายก็ได้ ในกรณีนี้จะไม่เกิดปัญหาเพราะการทำพินัยกรรมขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ของผู้ทำพินัยกรรมจะยกทรัพย์สินที่ตนเองมีกรรมสิทธิ์ให้บุคคลใดก็ได้ในขณะที่ผู้ทำมีชีวิตอยู่ ในกรณีหากบุตรนอกกฎหมายที่บิดาให้การรับรองแล้วทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้แก่บิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตรก็จะเป็นไปตามพินัยกรรม เพราะพินัยกรรมจะมีผลบังคับตามกฎหมายเมื่อผู้ทำพินัยกรรมถึงแก่ความตาย ให้ไปพิจารณาความสามารถของผู้รับพินัยกรรมว่ามีความสามารถอยู่ในขณะที่ผู้ทำพินัยกรรมตายเท่านั้น (พรชัย สุนทรพันธุ์, 2565) ตามมาตรา 1564 ความสามารถของผู้ทำพินัยกรรมนั้นให้พิจารณาแต่ในเวลาที่ทำพินัยกรรมเท่านั้น ความสามารถของผู้รับพินัยกรรมนั้น ให้พิจารณาแต่ในเวลาและผู้ทำพินัยกรรมตายเท่านั้น จะเห็นได้ว่า ทายาทที่มีสิทธิตามพินัยกรรม เรียกว่า “ผู้รับพินัยกรรม”เป็นไปตามการแสดงเจตนาครั้งสุดท้ายที่กำหนดด้วยพินัยกรรม จากสิทธิและหน้าที่ที่ตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมตามมาตรา 1600 ยังพบว่ากฎหมายให้สิทธิในกฎหมายลักษณะละเมิด หมวด 2 ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา 443 ในกรณีที่ทำให้เขาถึงตายนั้น ค่าสินไหมทดแทน ได้แก่ ค่าปลงศพ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ๆ อีกด้วย ให้สิทธิแก่บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วเรียกค่าปลงศพผู้ทำให้บิดาไม่ชอบด้วยกฎหมายถึงแก่ความตาย ซึ่งความเป็นจริงแล้วบิดาและบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่างมีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิต อีกทั้งได้มีการดูแลอุปการะซึ่งกันและกัน การที่กฎหมายกำหนดให้สิทธิการรับมรดกของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแก่บุตรนอกกฎหมายที่ได้รับรองแล้วเท่านั้นจึงเป็นการ

ทำให้เกิดความเป็นธรรมแก่บุตรฝ่ายเดียว จึงสะท้อนบริบทของสังคมไทยที่ไม่มีความเท่าเทียม ให้สิทธิสถานะของบุคคล ด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 ให้สิทธิความเท่าเทียม แก่ปวงชนชาวไทยไว้ในมาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

อภิปรายผล

หลักความเสมอภาค เป็นสิทธิอันเป็นพื้นฐานของหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งถือเป็นสิทธิที่มนุษย์มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ หลักความเสมอภาคจึงได้รับการรับรองให้มีสถานะเป็นสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่งซึ่งมีผลผูกพัน ทั้งรัฐและประชาชน ความเสมอภาคนั้นทำให้การใช้เสรีภาพที่มีความเท่าเทียม ส่วนทฤษฎีครอบครัวนั้นเป็นกรณีกลุ่มสังคมที่อาศัยอยู่ร่วมกัน เป็นจุดเริ่มต้น ของการการกำเนิดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ครอบครัวเป็นจุดกำเนิดความรักความผูกพัน การช่วยเหลือเกื้อกูล การอบรมเลี้ยงดู การแก้ไขปัญหา จนรวมถึงการดูแลความเอาใจใส่กันและกัน และการกตัญญูต่อบิดาที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูและหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึง การยืนยันถึงความเท่าเทียมกัน ในฐานะความเป็นมนุษย์สิทธิในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงเป็นมูลฐานหนึ่งของหลักสิทธิมนุษยชนสากลโดยมีปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 เป็นหลักพื้นฐานของความเท่าเทียมและเสมอภาคของมนุษย์

จากสภาพปัญหาการไม่มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายในการรองรับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 หมวด 2 สิทธิหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันที่สามเริ่รียาไม่จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย ด้วยสาเหตุหลายประการ จึงทำให้สิทธิและสถานะของบุคคลไม่มีกฎหมายรองรับสิทธิและหน้าที่ในหมวดดังกล่าว ระหว่างบุตรนอกกฎหมายที่บิดาให้การรับรองและบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีพฤติการณ์รับรองบุตร จึงมีความจำเป็นที่ต้องรองรับสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ให้บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติต่อกัน ดังนั้นจึงแก้ไขเพิ่มเติมการรองรับสิทธิและหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ตามมาตรา 1564/1 บิดาตามมาตรา 1563 และมาตรา 1564 ให้หมายถึงบิดาที่ได้รับรองบุตรโดยพฤตินัยด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1563 บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา และมาตรา 1564 บิดามารดา จำต้องอุปการะเลี้ยงดู และให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เฉพาะทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองไม่ได้ เพื่อให้มีการรองรับสถานะของบุคคลตามกฎหมาย

การรับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 มรดก หมวด 1 การตกทอดแห่งทรัพย์สินมรดก และหมวด 2 ให้เพิ่มเติมการแบ่งทรัพย์สินมรดก ระหว่างทายาทโดยธรรมในลำดับชั้นต่าง ๆ สิทธิในการรับมรดกทายาทโดยธรรม ตามมาตรา

1629 (2) บิดามารดาและให้หมายความรวมถึงบิดาที่ได้รับรองบุตรโดยพฤตินัยด้วย เพื่อจะได้ครอบคลุมการรองรับสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายลักษณะมรดก ทายาทที่มีสิทธิตามกฎหมายเรียกว่า “ทายาทโดยธรรม” ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 มรดก หมวด 2 การแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาทโดยธรรมในลำดับและชั้นต่าง ๆ มาตรา 1629 ทายาทโดยธรรมมีหกลำดับเท่านั้น และภายใต้บังคับแห่งมาตรา 1630 วรรค 2 แต่ละลำดับมีสิทธิได้รับมรดกก่อนหลังดังต่อไปนี้ คือ (1) ผู้สืบสันดาน (2) บิดามารดา (3) พี่น้องร่วมบิดามารดา (4) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน (5) ปู่ ย่า ตา ยาย (6) หลง ป้า น้า อา คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นก็เป็นทายาทโดยธรรม ภายใต้บังคับของบทบัญญัติพิเศษแห่งมาตรา 1635 เพื่อครอบคลุมบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่มีพฤติการณ์รับรองบุตรให้เกิดสิทธิตามกฎหมายในการรับมรดกทายาทโดยธรรม

การวิจัยได้ข้อสรุปให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมการรองรับสิทธิและหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ตามมาตรา 1564/1 บิดาตามมาตรา 1563 และมาตรา 1564 ให้หมายถึงบิดาที่ได้รับรองบุตรโดยพฤตินัยด้วย และบรรพ 6 มรดก หมวด 1 การตกทอดแห่งทรัพย์สินมรดก และหมวด 2 การแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาทโดยธรรมในลำดับชั้นต่าง ๆ สิทธิในการรับมรดกทายาทโดยธรรม ตามมาตรา 1629 (2) บิดามารดาและให้หมายความรวมถึงบิดาที่ได้รับรองบุตรโดยพฤตินัยด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องผลักดันเป็นกฎหมายการพัฒนากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดาและบุตรนอกสมรสที่บิดาให้การรับรองเพื่อให้เกิดสิทธิสถานะของบุคคลที่เท่าเทียมในสังคมไทย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ศึกษาการพัฒนากฎหมายรองรับสิทธิในการรับมรดกของผู้รับบุตรบุญธรรมในฐานะทายาทโดยธรรมของบุตรบุญธรรม เป็นประเด็นปัญหาที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 มรดก ยังไม่มีการรองรับสิทธิและหน้าที่ของผู้รับบุตรบุญธรรมไว้

เอกสารอ้างอิง

- กฤษรัตน์ ศรีสว่าง. (2564). คำอธิบายกฎหมายมรดก. (พิมพ์ครั้งที่ 4). วิญญูชน
กิริติ กาญจนรินทร์. (2565). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6. (พิมพ์ครั้งที่ 17). สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
เฉลิมชัย เกษมสันต์, ม.ล. (2565). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก. (พิมพ์ครั้งที่ 11). สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

- เฉลิมวุฒิ ศรีพรหม. (2557). สิทธิรับมรดกของบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองโดย
พินัยกรรม. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 7(1), 1-19.
- ติณณ์ ชัยสายัณห์. (2565). ปัญหาสถานะในทางกฎหมายของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของ
บุตรนอกสมรส. *วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 33(2), 10-20.
- นัตตาภา จิตต์แจ้ง. (2565). อำนาจปกครองทางพฤตินัย : ศึกษากฎหมายไทยกับกฎหมาย
อังกฤษ. *วารสารคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*, 12(1), 4-19.
- บุญเพราะ แสงเทียน. (2563). *กฎหมายลักษณะมรดก*. วิทย์พัฒน์.
- บุญญา สิชฌรังษี. (2562). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการสืบมรดก ตามมาตรา 1607.
วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์, 12(1), 101-111.
- ประสพสุข บุญเดช. (2563). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วย
ครอบครัว. สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- พรชัย สุนทรพันธุ์. (2565). คำอธิบายกฎหมายลักษณะมรดก. สำนักอบรมศึกษา
แห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- เพริบ หุตางกูร, และไพโรจน์ กัมพูสิริ. (2564). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ว่าด้วยมรดก. (พิมพ์ครั้งที่ 17). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพโรจน์ กัมพูสิริ. (2563ก). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วย
ครอบครัว. (พิมพ์ครั้งที่ 17). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพโรจน์ กัมพูสิริ. (2563ข). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก.
(พิมพ์ครั้งที่ 17). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมชัย ฑีฆาอุตมากร. (2564). *ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 มรดก*. พลสยาม.
- สมชัย ฑีฆาอุตมากร. (2564). *ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว*
ฉบับสมบูรณ์: ศึกษาเชิงวิเคราะห์จากบทกฎหมาย. พลสยาม.

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียง /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ
ของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ
The Effect of Using a Phonetics Learning Package to
Enhance EFL Students' Pronunciation of
the English Final Consonants /f/, /ʒ/, and /tʃ/

ถิรวิทย์ ไพรมหานิยม¹ อนุสิษฐ์ พันธกล้า² และชลชลิตา กมุธธิไชย³
Thirawit Praimahaniyom¹, Anusit Panklam² and Chonchalita Kamutthapichai³

วันที่ส่งบทความ: 27 มีนาคม 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 22 มิถุนายน 2566,
วันที่ตอบรับบทความ: 22 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 จำนวน 42 คน โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง จังหวัดกำแพงเพชร ในภาคเรียนที่ 2/2565 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อการออกเสียง /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อีเมล: thirawit_p@kpru.ac.th

Assistant Professor, Dr, English Program, Education Faculty, Kamphaeng Phet Rajabhat University, e-mail : thirawit_p@kpru.ac.th

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อีเมล: anusit_p@kpru.ac.th

Assistant Professor, English Program, Education Faculty, Kamphaeng Phet Rajabhat University, e-mail : anusit_p@kpru.ac.th

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อีเมล: chonchalita@hotmail.com

Assistant Professor, English Program, Education Faculty, Kamphaeng Phet Rajabhat University, e-mail : chonchalita@hotmail.com

2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การออกเสียง /f/, /z/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ เท่ากับ 80.19(E1)/80.95(E2) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ พบว่า คะแนนสอบก่อนเรียนเท่ากับ 8.17 คะแนน และหลังเรียนเท่ากับ 24.29 คะแนน ในทำนองเดียวกัน คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ 3) ภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.91)

คำสำคัญ: ชุดการเรียนรู้ การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ สัทอักษร

Abstract

The goals of this research article were: 1) to develop a phonetics learning package for enhancing EFL students' pronunciation of the English final consonants /f/, /z/, and /tʃ/ to meets the 80/80 criteria; 2) to investigate the effectiveness of the phonetics learning package for enhancing EFL students' pronunciation of the English final consonants /f/, /z/, and /tʃ/; and 3) to explore students' satisfaction with the phonetics learning package. The sample group was composed of 42 eighth- grade students, class 2, at a public school in Kamphaeng Phet Province during the 2nd semester of the academic year 2022 and selected by simple random sampling. The research instruments were: 1) a phonetics learning package to enhance EFL students' pronunciation of the English final consonants /f/, /z/, and /tʃ/; 2) an achievement test of the English final consonants /f/, /z/, and /tʃ/; and 3) students' satisfaction questionnaire toward the use of a phonetics learning package. The data was analyzed using statistical methods, including the mean, standard deviation, efficiency (E1/E2), and t-test (dependent sample). The findings showed that: 1) the efficiency of a phonetics learning package is 80.19 (E1)/80.95 (E2), which is higher than the specified criteria; 2) the achievement of enhancing English final consonant pronunciation showed that the pre-test score was 8.17 and the post-test score was 24.29. In the same way, the post-test score was significantly higher than the pre-test score at the .05 level; and 3) the students' overall satisfaction with the phonetics learning package was at a high level ($\bar{X}$ = 3.91).

Keywords: Learning package, English final consonant pronunciation, Phonetic

บทนำ

ภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษาสากลเนื่องจากผู้คนทั่วโลกให้การยอมรับและใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้คนทั่วโลก สำหรับประเทศไทยการเรียนภาษาอังกฤษถูกจำแนกเป็นการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language : EFL) และภาษาอังกฤษถูกใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ การท่องเที่ยว และเพื่อความบันเทิงต่างๆ เป็นต้น อีกทั้งความสามารถในสื่อสารภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างมากต่อผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่จะต้องใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้ที่มาจากต่างภาษาและต่างวัฒนธรรม (รังสรรค์ หล้าคำจา และคมกฤษ ตาชม, 2562)

ดังนั้นการออกเสียงที่ถูกต้องจึงสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (EFL) ที่ต้องเข้าใจในระบบเสียง (Phonological system) ของภาษาที่ดี จึงจะทำให้เกิดการสื่อสารได้อย่างมีความหมาย และมีความมั่นใจได้ว่าสิ่งที่พูดออกไปนั้นผู้ฟังเข้าใจ (Derwing and Rossiter, 2002) ดังนั้น ผู้พูดจำเป็นต้องออกเสียงให้ชัดเจนและถูกต้องเพื่อให้ผู้ฟังสามารถวิเคราะห์คำพูดที่ได้ยินตามหน่วยเสียงเพื่อตีความตามความหมายได้อย่างถูกต้อง (Hewings, 2004) อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า คนไทยยังประสบกับปัญหาในการออกเสียง (Pronunciation) ภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก มีพยัญชนะและสระในภาษาอังกฤษหลายตัวที่ไม่สามารถเทียบเสียงในภาษาไทยได้ และเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษยังคงมีความผิดปกติกว่าเสียงสระตามที่ พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2544) ได้แบ่งพยัญชนะที่มีปัญหาสำหรับคนไทยออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเสียงเสียดแทรก (Fricatives Consonants) ได้แก่ /f/, /v/, /θ/, /ð/, /s/, /z/, /ʃ/, /ʒ/, /h/ 2) กลุ่มเสียงกักเสียดแทรก (Affricates Consonants) ได้แก่ /tʃ/ และ /dʒ/ และ 3) กลุ่มเสียงข้างลิ้น (Liquid Lateral Consonants) ได้แก่ /l/ เช่นเดียวกับ ถิรวัฒน์ ดันทนทิท (2555) ได้ศึกษาพบว่า คนไทยมีปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะและสระภาษาอังกฤษ ดังนี้ ตำแหน่งพยัญชนะต้น ได้แก่ /θ/, /ð/, /v/, /r/, /z/, /ʃ/, /ʒ/, /ʒ/ ตำแหน่งพยัญชนะท้าย ได้แก่ /ʒ/, /dʒ/, /ʃ/, /θ/, /ð/, /z/, /ʒ/, /g/, /l/ และเสียงสระ ได้แก่ /ə/, /ɒ/, /ɑ/, /ɒ/, /ʊə/ และจากการศึกษาของ รุ่งรัชนี พร้อมเพ็ญ (2561) พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษยังไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ (Final consonants) อันเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาแม่และปัจจัยอื่น ๆ แต่ผู้เรียนมักไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรให้สามารถออกเสียงดังกล่าวให้ถูกต้องเพราะเสียงเหล่านี้ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย (ชลลิตา กุมทลธิชย, 2562) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าคนยังคงต้องฝึกฝนการออกเสียงท้ายคำภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก เพื่อให้สามารถใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามจากการศึกษารูปแบบและวิธีการในการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาอังกฤษ มีนักวิชาการด้านการศึกษเสนอแนะไว้หลากหลายแนวทาง ซึ่งรูปแบบหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ นั่นคือการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เรียกว่าชุด

การสอน (Instructional kits) หรือ ชุดการเรียนรู้ (Learning package) เนื่องจากเป็นการนำสื่อการเรียนที่หลากหลายมาจัดเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด ๆ ซึ่งผู้สอนสามารถออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ได้หลากหลายตามบริบทของผู้เรียน (กฤตภูมิ ชมภูวิเศษ และพัชรินทร์ ชมภูวิเศษ, 2563) และจัดว่าเป็นสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูปหรือหน่วยการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ผู้สอนนิยมพัฒนาขึ้นเพื่อใช้แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสอนได้เป็นอย่างดี และจากการศึกษาของ ดมณกนกพงศ์ บรรจโรจน์ และวิภาดา ประสารทรัพย์ (2565) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมเสียงอักษร (Letter Sound) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำของนักเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ Lee and Kim (2020) ได้ศึกษาพัฒนาชุดการเรียนรู้ศาสตร์การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำ พบว่า ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ดังกล่าวกับนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ มีผลต่อการพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการใช้ชุดการเรียนรู้ในการสอนการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษสามารถช่วยเสริมทักษะการออกเสียงของผู้เรียนได้

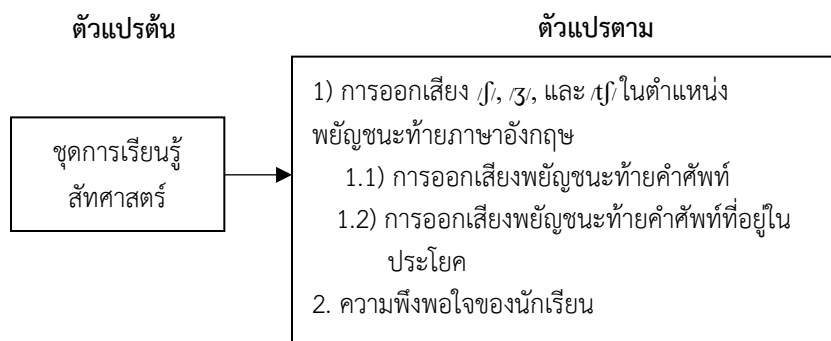
ทั้งนี้จากการออกนิเทศติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ฝึกสอน) ในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน พบว่า ผู้เรียนส่วนมากยังประสบกับปัญหาด้านการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงได้ทำการอภิปรายกลุ่ม (focus group) กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อทดสอบการออกเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษในกลุ่มเสียงเสียดแทรก (fricative consonant) จำนวน 9 เสียง และกลุ่มเสียงกักเสียดแทรก (Affricates Consonants) จำนวน 2 เสียง (พิณทิพย์ ทวยเจริญ, 2544) กับกลุ่มผู้เรียนโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร โดยคัดเลือกคำศัพท์ตามระดับช่วงชั้นของนักเรียนเสียงละ 5 คำ พบว่า เสียงท้ายคำภาษาอังกฤษ /ʃ/, /ʒ/, และ /tʃ/ ผู้เรียนประสบกับปัญหาในการออกเสียง 3 เสียงนี้มากที่สุด และจากการวิเคราะห์การอภิปรายกลุ่มย่อยเกี่ยวกับปัญหาในการออกเสียงแต่ละเสียง ไม่มีในภาษาไทย พบว่า เสียง /ʃ/ นักเรียนจึงใช้เสียงที่ใกล้เคียงคือ “ฉ” หรือ “ช” แทน และเมื่อเปรียบเทียบกับเสียง /tʃ/ มีการออกเสียงคล้าย “ช” แทน ทำให้นักเรียนสับสนไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นเสียงใด และเสียง /ʒ/ เป็นเสียงที่ต้องออกแบบเสียงต่ำ เนื่องจากเป็นเสียงก้องและไม่ปรากฏในตำแหน่งต้นคำ เช่น คำว่า measure, television, vision, และ mission เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยความแตกต่างของระบบเสียงในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ซึ่งเป็นเพียงบางเสียงเท่านั้น อาจเกิดจากปัจจัยอื่นๆ เช่น อิทธิพลของภาษาแม่ ความเขินอายที่จะออกเสียง ความรู้เรื่องอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงหรือแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษ เหตุนี้ทางสถานศึกษาดังกล่าวมีความประสงค์ให้คณะผู้วิจัยหาแนวทางแก้ไขปัญหาคือการออกเสียงดังกล่าวให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาและพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /ʃ/, /ʒ/, และ /tʃ/ สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน และเพื่อให้ครูผู้สอนมีแนวทางในการใช้ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียง /f/, /z/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียง /f/, /z/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์

กรอบแนวคิด การวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิด รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ธีรวิทย์ ไพรมทานิยม และคณะ, 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ โดยกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดของการผลิตเสียง วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และแบบประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ โดยคัดเลือกคำศัพท์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แบ่งเป็น 1) การออกเสียง

พยัญชนะท้ายคำศัพท์ และ 2) การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำศัพท์ที่อยู่ในประโยค และแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วย ๆ ละ 2 ชั่วโมง ได้แก่ 1) เรื่องการเทียบเสียงโฟนิกส์ (Phonics) 2) เรื่องเสียงควบพยัญชนะต้น 3) เรื่อง Vowel digraphs 4) เรื่อง Consonant digraphs และ 5) เรื่องการออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาอังกฤษ คำศัพท์ที่ใช้ เช่น beverage, bridge, cage, damage, college, encourage, enclosure, leisure, pressure, stage, usually, unusual เป็นต้น

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 296 คน จำนวน 7 ห้องเรียน โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2/2565

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 จำนวน 42 คน โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร ในภาคเรียนที่ 2/2565 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

1.3 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวน 7 สัปดาห์

1.4 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น : ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์

ตัวแปรตาม : 1) การออกเสียง /f/, /z/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งท้ายคำภาษาอังกฤษ

1.1) การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำศัพท์ และ

1.2) การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำศัพท์ที่อยู่ในประโยค

2) ความพึงพอใจของนักเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อการออกเสียง /f/, /z/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ

2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การออกเสียง /f/, /z/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อการออกเสียง /f/, /z/, และ /tʃ/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนในการสร้างและคุณภาพ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยยึดเนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และคู่มือจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของสถานศึกษา จากนั้นได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบชุดการเรียนรู้

ศาสตร์เพื่อการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ โดยศึกษาคำอธิบายรายวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวนคำศัพท์ รูปประโยค บทสนทนา และองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

3.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาากลุ่มเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาของนักเรียนให้เหมาะสมกับเวลาในการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษ ได้แก่ 1) กลุ่มเสียงเสียดแทรก ได้แก่ /f/, /v/, /θ/, /ð/, /s/, /z/, /ʃ/, /ʒ/, /h/ 2) กลุ่มเสียงกักเสียดแทรก ได้แก่ /tʃ/ และ /dʒ/ (พินทิพย์ ทวยเจริญ, 2544) โดยคัดเลือกเสียงที่นักเรียนยังไม่สามารถออกเสียงได้ คือ /f/, /z/, และ /tʃ/ เพื่อนำมาใช้เป็นเนื้อหาประกอบการออกแบบชุดการเรียนรู้

3.1.3 ดำเนินการออกแบบและสร้างชุดการเรียนรู้ศาสตร์เพื่อการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยครอบคลุมนิยามชุดการเรียนรู้ จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 5 หน่วยๆ ละ 2 ชั่วโมง ประกอบด้วย 1) เรื่อง การเทียบเสียงโฟนิกส์ (Phonics) 2) เรื่อง เสียงควบพยัญชนะต้น 3) เรื่อง Vowel digraphs 4) เรื่อง Consonant digraphs และ 5) เรื่อง การออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาอังกฤษ โดยมีแบบทดสอบท้ายบท จำนวน 10 ข้อต่อหน่วย และได้สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ศาสตร์เพื่อการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำชุดการเรียนรู้ศาสตร์ ที่ได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาประเมินคุณภาพและความเหมาะสมโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับ 4.73 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด และได้จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนการสอนของชุดการเรียนรู้นี้ด้วย

3.1.4 จากนั้นนำชุดการเรียนรู้ศาสตร์เพื่อการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ ไปปรับปรุงแล้วทดลองสอน (try-out) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร ในภาคเรียนที่ 1/2565 จำนวน 1 ครั้ง แบบ 1 : 3 คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาด้วยการสุ่มจากผลคะแนนในแบบกรอกคะแนนการประเมินวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง 3 คน ปานกลาง 3 คน และต่ำ 3 คน พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ศาสตร์ เท่ากับ 77.50/78.10 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เท่ากับ 80/80 ที่ความคลาดเคลื่อน ± 2.5 แสดงว่าประสิทธิภาพของแผนอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ แล้วจัดทำชุดการเรียนรู้ศาสตร์ เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และในการนี้ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการชุดการเรียนรู้ศาสตร์ฯ เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคนต่อไป

3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หลักสูตรสถานศึกษาและคู่มือการจัดการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร และศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ฯ จากนั้นดำเนินการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ ให้ครอบคลุมนิยามและเนื้อหาสาระการเรียนรู้จำนวน 1 ชุด โดยใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) เป็นข้อสอบแบบอัตนัย 40 ข้อ โดยแบ่งเป็น 1) การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำศัพท์ จำนวน 20 ข้อ (อ่านออกเสียง) และ 2) การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำศัพท์ที่อยู่ในประโยค จำนวน 20 ข้อ (ฟังแล้วออกเสียงตอบโต้)

3.2.2 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาค่าความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.5 เป็นข้อสอบที่ใช้ได้จากข้อสอบทั้งหมด 40 ข้อ คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเหมาะสมจำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งเป็น 1) การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำศัพท์ จำนวน 15 ข้อ และ 2) การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำศัพท์ที่อยู่ในประโยค จำนวน 15 ข้อ ซึ่งข้อสอบที่คัดเลือกไว้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.65-1.00 โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 จากนั้นนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ไปทดลอง (try-out) ใช้กับนักเรียนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร ในภาคเรียนที่ 1/2565 หลังจากนั้นนำแบบทดสอบที่ได้ทดลองใช้แล้วนำมาหาค่าความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนัม (Brannam) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.59-0.94 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.05-0.80 จำนวน 30 ข้อ จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสูตร KR20 ตามแบบของคูเลอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.65 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นปานกลาง จากนั้นได้จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อไปใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

3.3.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจ และศึกษาแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ จากนั้นดำเนินการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ โดยครอบคลุมนิยามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) และนำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้

สัทศาสตร์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3.3.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร ในภาคเรียนที่ 1/2565 และนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Pre-experimental research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One group (Pre-test - Post-test) Design

Pre-test	Experimental	Post-test
T ₁	X	T ₂

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

X แทน การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน (Post-test)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและหาคุณภาพ จากนั้นผู้วิจัยเตรียมนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลอง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและอธิบายวิธีการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน จากนั้นได้ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ในสัปดาห์ที่ 1 โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ ก่อนเรียน เพื่อเปรียบเทียบกับหลังเรียน

5.2 ขั้นทดลอง ภาคเรียนที่ 2/2565 โดยทำการทดลองฝึกปฏิบัติการในชั้นเรียนจำนวน 5 สัปดาห์ เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ ในระหว่างทดลองจึงเก็บข้อมูลหลังเรียนในแต่ละคาบเรียนโดยใช้ใบงานและแบบทดสอบท้ายบทเรียน

5.3 ขั้นหลังการทดลอง หลังจัดการเรียนรู้ครบตามระยะเวลาที่กำหนดทั้ง 5 สัปดาห์แล้ว ในสัปดาห์ที่ 7 ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ เพื่อเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ จากนั้นได้รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือทั้งหมดนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 แบบทดสอบท้ายบทเรียนของชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์โดยการหาค่า E1/E2

6.2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที (T-test Dependent)

6.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ ใช้การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติ หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การพัฒนาชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 แสดงผลสรุปและวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพได้ดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 : แสดงประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การทดสอบ	N	คะแนน	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	เฉลี่ยร้อยละ (E1/E2)
ระหว่างเรียน	42	50	1684	40.10	1.37	80.19
หลังเรียน	42	30	1020	24.29	2.06	80.95

จากตารางที่ 1 พบว่า การพัฒนาชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ภาพรวมประสิทธิภาพของแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.10 จากคะแนนเต็ม 1684 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.19 (E1) และประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 จากคะแนนเต็ม 1020 คิดเป็นร้อยละ 80.95 (E2) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ สรุปและวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ได้ดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 : แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการศึกษาผลสัมฤทธิ์การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ ก่อนและหลังการเรียน (N=42)

การทดสอบ	คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S. D. _D	t	Sig
ก่อนเรียน	30	343	8.17	1.40				
หลังเรียน	30	1020	24.29	2.06	16.12	2.32	45.06	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การศึกษาผลสัมฤทธิ์การออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.17 คะแนน และ 24.29 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ สรุปวิเคราะห์ผลตามตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 : แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน	4.02	0.63	มาก
2. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	3.76	0.64	มาก
3. ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	3.71	0.71	มาก
4. เนื้อหา ภาษา รูปแบบตรงกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน	3.64	0.60	มาก
5. เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	3.98	0.48	มาก

6. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน	4.14	0.55	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการออกเสียงได้อย่างถูกต้อง	4.05	0.40	มาก
8. การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหา	4.10	0.55	มาก
9. มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	3.83	0.62	มาก
10. เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม	3.90	0.58	มาก
ภาพรวมเฉลี่ย (N=42)	3.91	0.58	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 3.91) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 6 นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.14) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D. = 0.55) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 เนื้อหา ภาษา รูปแบบตรงกับ ความสนใจและความต้องการของนักเรียนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 3.64) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D. = 0.60) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ภาพรวมประสิทธิภาพของแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.10 จากคะแนนเต็ม 1684 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.19 (E1) และประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 จากคะแนนเต็ม 1020 คิดเป็นร้อยละ 80.95 (E2) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /z/, และ /tʃ/ สามารถช่วยพัฒนาทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษทั้ง 3 เสียงดังกล่าวได้นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่าชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์มีการลำดับขั้นตอนการเรียนรู้เข้าใจง่าย นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการออกเสียงจริง และประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เช่น การลงมือปฏิบัติการออกเสียง, กิจกรรมสนทนาโต้ตอบ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ดมย์ณกนกพงศ์ บรรจงโรจน์ และวิภาดา ประสารทรัพย์ (2565) ได้ศึกษาการใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมเสียงอักษร (Letter Sound) ผ่านครูผู้เด็กเพื่อส่งเสริมทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.20 และร้อยละความก้าวหน้าของทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ หลังการใช้ชุดการเรียนรู้เท่ากับ 80.95 และ รุ่งรชนี พร้อมเพรียง (2558) ได้ศึกษาการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาอังกฤษตามหลักสัทศาสตร์โดยใช้ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์หลังเรียน พบว่า 1) กลุ่มเสียงเสียดแทรก

(Fricatives) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.37 สูงกว่าก่อนเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.37 2) กลุ่มเสียงกระดก ล้น (Tap or Flap) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.80 สูงกว่าก่อนเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.70 และ 3) กลุ่มเสียงข้างล้น (Lateral) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.60 สูงกว่าก่อนเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 โดยทั้งสามกลุ่มเสียงผู้เรียนมีการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ อีราภรณ์ พลายเล็ก (2555) ได้ศึกษาทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา หลังเรียน พบว่า ความถี่ในการออกเสียง [s] และ [iz] มีมากขึ้นถึงร้อยละ 8 หลังจากที่ได้เรียนรู้วิธีการออกเสียง /-s/ ท้ายคำภาษาอังกฤษ โดยเมื่อพิจารณาความถี่ในการออกเสียงรูปแปรเสียง /-s/ ทั้งสองเสียงพบว่า ก่อนเรียนผู้เรียนออกเสียง [s] คิดเป็นร้อยละ 5.7 และออกเสียง [iz] ร้อยละ 2.55 และหลังเรียนผู้เรียนออกเสียง [s] คิดเป็นร้อยละ 9.45 และออกเสียง [iz] ร้อยละ 7.35

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการใช้ชุดการเรียนรู้ในการสอนภาษาอังกฤษ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการอ่านออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการออกเสียงเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนซึ่งช่วยเสริมทักษะการออกเสียงอังกฤษพยัญชนะท้ายคำของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผลการศึกษาลักษณะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ /f/, /ʒ/, และ /tʃ/ การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.17 คะแนน และ 24.29 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การใช้ชุดการเรียนรู้ศาสตร์สามารถทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการออกเสียงคำศัพท์ท้ายคำภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น และได้ฝึกฝนปฏิบัติการออกเสียงพยัญชนะท้ายที่หลากหลาย ส่งผลให้สามารถเกิดความมั่นใจและออกเสียงพยัญชนะท้ายได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ รุ่งรัชนี้ พร้อมเพรียง (2561) ได้ศึกษาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษตามหลักสัทศาสตร์ พบว่า ผู้เรียนสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายคำได้ถูกต้องหลังจากการใช้ชุดการเรียนรู้ จากการเปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบโดยรวมก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 44.77 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ อัมพวรรณ อัมเอนทรัพย์ (2561) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดฝึกการออกเสียงภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงสะกอ พบว่า การอ่านออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษของผู้เรียนมีระดับสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 14.41 และค่าเฉลี่ยก่อนเรียน 4.46 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาวุฒิพงษ์ วุฑฒิวโส (2560) ได้ศึกษาทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษตามหลักสัทศาสตร์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนร้อยละ 76.50 ไม่มีปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ มีเพียงร้อยละ 23.76 ที่มีปัญหาในการออกเสียง นอกจากนี้ ณัฐธยาน์ เพ็งสุวรรณ (2558) ได้ศึกษาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษ

เพื่อความเข้าใจเรื่อง My Home ร่วมกับแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.47 และค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 12.32 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ Smith (2019) ที่ได้ศึกษาผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ในการออกเสียงคำศัพท์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการใช้ชุดการเรียนรู้ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคย และมีความมั่นใจกับการทำกิจกรรมที่เน้นลงมือปฏิบัติการฝึกอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ชุดการเรียนรู้ มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนอย่างเป็นกันเอง มีการลำดับเนื้อหาแต่ละบทเรียนได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงด้วยวิธีการที่หลากหลายด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีการวัดและประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับ ดนัยกนกพงศ์ บรรจโรจน์ และวิภาดา ประสารทรัพย์ (2565) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมเสียงอักษร (Letter Sound) ผ่านครูผู้เด็ก เพื่อส่งเสริมทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้กิจกรรมเสียงอักษร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ ศิริพร พรหมนา (2560) ได้ศึกษาพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ คณินิจ รุ่งโรจน์ (2556) ได้ศึกษาพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษโดยเทคนิคการใช้คำถาม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด เช่นกัน นอกจากนี้ วรรณพรรณ เลิศวัตรกานต์ (2556) ได้ศึกษาพัฒนาชุดกิจกรรมโดยเน้นงานปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ Smith (2019) ที่ได้ศึกษาพัฒนาชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ พบว่า กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบและมีความมั่นใจมากขึ้นในการออกเสียงโดยใช้ชุดการเรียนรู้สัทศาสตร์

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนั้นสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนและสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงท้ายคำภาษาอังกฤษได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1) ครูผู้สอนควรควหาโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการออกเสียงกับเจ้าของภาษาโดยอาจใช้สื่อออนไลน์

1.2) ควรใช้วิธีการเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนลดความประหม่าและความเขินอายในการฝึกปฏิบัติการออกเสียงร่วมกันภายในห้องเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบการใช้ชุดการเรียนรู้ศาสตร์เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษกับนวัตกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กฤตภูมิ ขมพูวิเศษ และพัชรินทร์ ขมพูวิเศษ. (2563). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*. 15 (2), 29-42.

คณินิจ รุ่งโรจน์. (2556). *การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษโดยเทคนิคการใช้คำถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ชลลลิตา กมฺุทธรวิไชย. (2562). *เอกสารประกอบการเรียน : Introduction to Linguistics. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*.

ณัฐธยาน์ เพ็งสุวรรณ. (2558). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เรื่อง My Home ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1*. [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ดณย์กณกพงศ์ บรรจโรจน์ และวิภาดา ประสารทรัพย์. (2565). ผลของการใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมเสียงอักษร (Letter Sound) ผ่านครูผู้ฝึกเพื่อส่งเสริมทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ. *วารสารวิชาการครุศาสตร์สวนสุนันทา*. 6(2), 25-38.

ธีรวัฒน์ ตันทนิท. (2555). การศึกษาปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษและกลวิธีการเรียนการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักศึกษาสหวิทยาการ ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*. 31, 81-101.

ธีราภรณ์ พลายเล็ก. (2555). *การพัฒนาทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- พระมหาวิมลพิษ ฐิตะวิโส. (2560). การศึกษาทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษ ตามหลักสัทศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตเทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารมจรมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 3(2), 1-9.
- พินทิพย์ ทวยเจริญ. (2544). *การพูดภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รุ่งรัชนี พร้อมเพรียง. (2561). การพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาอังกฤษตามหลักสัทศาสตร์. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*. 36(ฉบับพิเศษ), 81-100.
- รังสรรค์ หล้าคำจา และคมกฤช ตาชม. (2562). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการสอนแบบสัมพันธ์ภาพรูปสามเหลี่ยมของนักศึกษาปริญญาตรีที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ: รายงานผลการทดลองกลุ่มนรื่อง. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 6(2), 39-60.
- วรรณพรรณ เลิศวัตรกานต์. (2556). *การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยเน้นงานปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริพร พรหมนา. (2561). *การพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัมพวรรณ อิมเอมทรัพย์. (2563). *การพัฒนาชุดฝึกการออกเสียงภาษาอังกฤษของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงสะกอจังหวัดแม่ฮ่องสอน*. แม่ฮ่องสอน : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน.
- Derwing, T.M., and Rossitier M.J. (2002). ESL Learners' Perceptions of Their Pronunciation Needs and Strategies. *System* 30(2), 155-166.
- Hewings, M. (2004). *Pronunciation Practice Activities*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lee, H., & Kim, S. (2020). Using Phonetics Kits to Enhance EFL Students' Pronunciation of Final Consonants. *Journal of Language Teaching and Research*, 11(1), 9-12.
- Smith, J. (2019). Practical Considerations for Using Phonetics Learning Kits in EFL Instruction. *English Language Teaching*, 12(3), 112-125.

การพัฒนาความสามารถอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา
โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
The Development of Reading Ability in Different Spelling
Consonant Rules Using CIRC Technique of Grade 3 Students

ศิริวรรณ โตเขียว¹และชิตชไม วิสุตกุล²

Siriwan Tokhiaw and Chidchamai Visuttakul

วันที่ส่งบทความ:15 เมษายน 2566,วันที่แก้ไขบทความ:23 มิถุนายน 2566,

วันที่ตอบรับบทความ:23 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กดและแม่กบ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC เพื่อพัฒนาความสามารถอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลไพศาลี (โคกเคี้ยวประชาสรรค์) จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จำนวน 4 แผน 2) แบบทดสอบความสามารถอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และ3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test for dependent samples ผลการวิจัยพบว่า 1)นักเรียนมีความสามารถอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต อีเมล kiksiriwan01@gmail.com

Graduate student in Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Suryadhep Teachers College, Rangsit University. E-mail kiksiriwan01@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต อีเมล chidchamai.v@rsu.ac.th

Lecturer in Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Suryadhep Teachers College, Rangsit University. E-mail chidchamai.v@rsu.ac.th

โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.48)

คำสำคัญ: ความสามารถการอ่าน ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ เทคนิค CIRC

Abstract

This research article aims to 1) compare grade 3 primary students' reading skill on two Thai word-ending protocols "Mae Kot" and "Mae Kop" before and after the implementation of CIRC technique, and 2) study the students' satisfaction towards learning through CIRC technique. The sample group consisted of 40 grade 3 primary students who were studying in the first semester of the academic year 2022 at a public school in Nakhon Sawan Province. These samples were selected using a cluster random sampling method. The instruments used in the study included 1) four lesson plans for the selected Thai language subject, 2) a 4-choice reading test with 40 questions, and 3) a satisfaction survey form. The statistics used in the analysis included mean, standard deviation, and t-test for dependent samples. The results showed that the students' reading ability on two word-ending protocols was higher after the implementation of CIRC technique with the statistical significance level at .01 and the students were satisfied with the use of CIRC technique in the highest level ($\bar{x}=4.76$, S.D. 0.48)

Keywords: Reading skill, word-ending protocols, Mae Kot and Mae Kop, CIRC technique

บทนำ

การอ่านคือการสื่อสารผ่านตัวอักษรภาษาต่างๆ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ที่สร้างขึ้นโดยมนุษย์ในแต่ละเชื้อชาติหรือรับรู้ด้วยคำ วลี และประโยค การอ่านเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการจดจำทักษะทางภาษาซึ่งการฝึกฝนเป็นสิ่งสำคัญ และไม่มีจุดจบ สามารถเริ่มได้อย่างต่อเนื่องตามอายุและประสบการณ์ของแต่ละคน การอ่านเป็นวิธีการศึกษาและกิจกรรมที่จำเป็น การฝึกอ่านประจำจะช่วยให้อ่านได้ดีขึ้น มีความเชี่ยวชาญและความรู้ที่หลากหลาย สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554) สอดคล้องกับ ปิยธิดา ทรัพย์มาก (2553)

ได้กล่าวว่า คนที่สามารถอ่านเก่งจะได้เปรียบและสามารถมีชีวิตที่ดีและสมบูรณ์ได้ ดังนั้น ทักษะการอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียนที่จะเริ่มเรียนรู้ควมมีการฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอและถูกต้อง ซึ่งการสะกดคำเป็นหนึ่งในหัวข้อการเรียนรู้ภาษาไทย เนื่องจากคำในภาษาไทยเป็นคำสะกดเกือบทั้งหมด บางคำสะกดผิด จึงทำให้การอ่านนั้นยาก วรางคณา ชีรวรณ (2561) อนึ่ง การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยโดยเฉพาะเรื่องมาตราตัวสะกดที่ถูกต้อง จะเป็นการส่งเสริมการอ่านและการเขียนที่แท้จริง โดย รุ่งนภา นวลแบ่ง (2559) กล่าวว่า การสะกดคำได้ถูกต้องเป็นข้อสำคัญกับผู้เรียนชั้นประถมศึกษา เนื่องจากการศึกษาหัวข้อต่าง ๆ ในแต่ละระดับต้องใช้ทักษะในการเขียนและอ่านตัวสะกดเกือบทั้งหมด เมื่อนักเรียนมีทักษะที่ดี ก็จะมีแนวโน้มที่จะสามารถฟังและพูดได้ดีมากขึ้น ความสำเร็จของนักเรียนในวิชาอื่น ๆ ดีเช่นกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบหมายให้โรงเรียนทั่วประเทศ ทำการคัดกรองนักเรียนที่อ่านไม่ออกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปี 2556 พบว่านักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อ่านหนังสือไม่ได้ประมาณ ร้อยละ 8 หรือคิดเป็น 64,000 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 800,000 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนประถมศึกษาอ่านไม่ออกก็คือการที่นักเรียนขาดทักษะในการสะกดคำ ทั้งการสะกดอ่านและการสะกด ดังนั้น ปัญหานักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ถูกจัดให้เป็นปัญหาเร่งด่วนในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น เนื่องจากการเรียนรู้ในช่วงวัยนี้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ความรอบรู้ในด้านภาษา เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เด็กเหล่านี้ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาองค์ความรู้ พัฒนาทักษะ และเพิ่มพูนสติปัญญา การอ่านออกเขียนได้จำเป็นที่จะต้องได้รับการเติมเต็มมาจนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559)

การทดสอบอ่านเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลไพศาล (โคกเคี้ยวประชาสรรค์) มีผลการประเมินที่ต่ำกว่าระดับที่เขตพื้นที่กำหนดโดยเฉพาะการอ่าน ที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา อ้างอิงแหล่งที่มาจาก คะแนนทดสอบอ่านเขียน ได้คะแนนเฉลี่ย 43.56 ซึ่งต่ำกว่า 50% ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน พบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งของวิธีสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning Method) เพื่อใช้พัฒนาทักษะการอ่าน โดยมีวิธีการสำคัญ คือ การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน ให้ร่วมมือกัน เรียนรู้ฝึกปฏิบัติกิจกรรม ช่วยเหลือซึ่งกันและกันผลัดกันเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และรับผิดชอบผลงานของกลุ่มร่วมกัน (ขวัญเกล้า ศรีโสภา, 2562) สอดคล้องกับ ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน (2551, น. 165) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ CIRC ว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่มที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาและ

มัธยมศึกษา มีความสามารถในการใช้ภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านและการเขียน โดยร่วมกันสรุปข้อความที่อ่าน ถามคำถาม ชี้แจงความเข้าใจ หรือความถูกต้องให้แก่เพื่อน ร่วมกลุ่ม

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นพบว่านักเรียนไม่ให้ความสนใจต่อการเรียนภาษาไทย เท่าที่ควร ซึ่งมาจากตัวผู้เรียนเองและครูผู้สอนที่ขาดเทคนิคที่ดึงดูดนักเรียนให้เกิดความสนใจ โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่านมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนา นักเรียนในด้านความสามารถการอ่านมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตราโดยเฉพาะ มาตรา แม่กด และ แม่กบ เนื่องจาก 2 มาตรานี้ในการทดสอบอ่านเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลไพศาลี (โคกเคี้ยวประชาสรรค์) มีผลการประเมินที่ต่ำกว่ามาตราอื่น อ้างอิง แหล่งที่มาจาก คะแนนทดสอบอ่านเขียน ได้คะแนนเฉลี่ย 43.56 ซึ่งต่ำกว่า 50 ซึ่งใช้วิธีการ จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและ แม่กบ

กรอบแนวคิด

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC คือการ เรียนรู้ผ่าน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเสนอบทเรียนแก่นักเรียน 2) ขั้นฝึกทำงานเป็นทีม 3) ขั้นทดสอบ 4) ขั้น ตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม การจัดการเรียนรู้ เทคนิค CIRC เป็นเทคนิคที่มีกระบวนการช่วยส่งเสริม ทักษะการอ่านและการเขียนโดยเฉพาะมีวิธีการจัดการ กิจกรรมคือให้นักเรียนรวมกลุ่มกันซึ่งสมาชิกในกลุ่ม จะต้องเป็นผู้เรียนคละความสามารถทางการเรียน อยู่ใน สมาชิกของกลุ่มและให้สมาชิกทุกคนช่วยกันทำ กิจกรรมตามที่ครูเป็นผู้กำหนด และช่วยกระตุ้นให้ ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มตระหนักถึงเป้าหมาย และ ความสำเร็จของกลุ่ม

- ความสามารถในการอ่าน ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด และแม่กบ
- ความพึงพอใจของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

(ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองตามแบบแผนวิจัย One Group PreTest-PostTest Design โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลไพศาลี (โคกเตี๋ยประชาสรรค์) จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 119 คน โดยนักเรียนมีความสามารถต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลไพศาลี (โคกเตี๋ยประชาสรรค์) จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 40 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เนื้อหาในเรื่องมาตราตัวสะกด แม่กด และ แม่กบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากแบบเรียนภาษาไทย ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (กรมวิชาการ, 2559) และหลักภาษาไทย (สุชาติ พงษ์พานิช, 2558) ผู้วิจัยนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 1 ชั่วโมง ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 คาบเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านมาตราตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา แม่กด และ แม่กบ โดยใช้เทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 คาบ ได้แก่ แผนที่ 1 : ตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กด (จ ช ซ ฎ ฐ ฑ ฒ), แผนที่ 2 : ตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กด (ต ถ ท ธ ศ ษ), แผนที่ 3: ตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กบ (ป พ) และแผนที่ 4 : การอ่านมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กบ (ฟ ภ)

3.2 แบบทดสอบความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด และ แม่กบ จำนวน 40 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยการออกแบบข้อคำถามในแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหา วัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อที่ใช้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

เครื่องมือวิจัยที่ 3.1-3.3 ได้ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและภาษาไทย จำนวน 3 คน โดยใช้การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าสอดคล้องของแต่ละรายข้ออยู่ที่ 0.67-1.00 สำหรับเครื่องมือวิจัยที่ 3.2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด และแม่กบ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.55-0.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.55-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.81 สำหรับเครื่องมือวิจัยที่ 3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.69 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ เนื้อหารายละเอียดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในการวิจัยครั้งนี้กับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด และแม่กบ (ฉบับก่อนเรียน)

4.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่แบ่งผู้เรียนตามระดับความสามารถในการอ่านต่างกัน คือ ความสามารถในการอ่านระดับสูงและความสามารถในการอ่านระดับต่ำ โดยแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านระดับสูง 2 คนและนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านระดับต่ำ 2 คน เพื่อช่วยเหลือกันให้เกิดการเรียนรู้ผ่านขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นเสนอบทเรียน ครูเป็นผู้นำเสนอบทเรียนโดยการทบทวนคำศัพท์เก่า สอนคำศัพท์ใหม่ โดยมีความตั้งใจเพื่อที่จะให้นักเรียนอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ ได้ถูกต้อง (2) ขั้นฝึกทำงานเป็นทีม นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมในทีมของตนโดยมีครูเป็นคนคอยควบคุม ได้ฝึกกันอ่านออกเสียงและฝึกสะกดคำศัพท์ที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ จากรายการคำศัพท์ที่ครูให้เพื่อนในทีมหรือคู่ของตัวเองและช่วยแก้ไขเมื่ออ่านออกเสียงผิด (3) ขั้นทดสอบ ครูจะทดสอบนักเรียนเรื่องการอ่านออกเสียงและสะกดคำศัพท์ที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด และแม่กบ โดยทดสอบเป็นรายบุคคล ซึ่งคะแนนของทีมขึ้นอยู่กับความสามารถของสมาชิกในทีมทุกคน และ (4) ขั้นตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม ทันทีที่ผู้สอนคำนวณคะแนนของแต่ละคนและแต่ละทีมทำสำเร็จ จะมอบรางวัลหรือคำชมเชยให้กับทีมที่ได้คะแนนตามที่กำหนด เพื่อแสดงให้เห็นคุณค่าของการทำงานเป็นทีมและความสำเร็จ

4.3 ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด และแม่กบ (ฉบับหลังเรียน) และแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.4 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เปรียบเทียบผลด้วยวิธีการทางสถิติ อภิปรายและสรุปผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านไม่ตรงมาตราตัวสะกด แม่กตและแม่กบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยการคำนวณค่ามัชฌิมาเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และวิเคราะห์ผลต่างคะแนนและเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถการอ่านไม่ตรงมาตราตัวสะกดแม่กตและแม่กบ โดยการทดสอบ t-test for dependent samples

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โดยการคำนวณค่ามัชฌิมาเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ตามเกณฑ์การประเมินของ มนตรี วงษ์สะพาน (2563, น. 220) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยการพัฒนาความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตราโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสรุปเป็นรายข้อ ดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กตและแม่กบ หลังเรียนเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CIRC สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กตและแม่กบ ก่อนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (n=40)

กลุ่มทดลอง	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	40	20.55	5.09	23.100	.000
หลังเรียน	40	29.38	5.92		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กตและแม่กบ หลังการทดลองโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CIRC ($\bar{X}$ = 29.38 , S.D.= 5.92) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 20.55 , S.D.= 5.09) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.= 0.48) แสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหามีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.62	0.62	มากที่สุด
2. เนื้อหามีความชัดเจน กระชับ และง่ายต่อการทำกิจกรรม	4.75	0.49	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
3. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.73	0.45	มากที่สุด
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ	4.68	0.65	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถ	4.68	0.73	มากที่สุด
6. การทำงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น	4.78	0.42	มากที่สุด
ด้านสื่อที่ใช้			
7. ใบความรู้มีการสรุปเข้าใจง่าย	4.83	0.38	มากที่สุด
8. ใบงานทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น	4.85	0.36	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
9. นักเรียนอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กดและแม่กบได้	4.83	0.38	มากที่สุด
10. นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง	4.88	0.33	มากที่สุด
รวม	4.76	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.=0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด 4 อันดับแรกคือ ข้อที่ 10. นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.88, S.D.=0.33) รองลงมาคือ ข้อที่ 8 ใบงานทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น ($\bar{X}$ = 4.85, S.D.=0.36) ข้อที่ 7 ใบความรู้มีการสรุปเข้าใจง่าย ($\bar{X}$ = 4.83, S.D.=0.38) และข้อที่ 9 นักเรียนอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กดและแม่กบได้ง่าย ($\bar{X}$ = 4.83, S.D.=0.38) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด

จากรายการประเมิน 10 ข้อ คือ ข้อที่ 1 เนื้อหาเหมาะสมกับนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.62, S.D.=0.62)

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นรายข้อ ดังนี้

1. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กับ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้พบได้จากการเพิ่มขึ้นของคะแนนความสามารถในการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กับ เป็นรายบุคคลในทางที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 อภิปรายผลได้ว่าอาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC เป็นเทคนิคที่ออกแบบขึ้นเพื่อใช้สอนในด้านการอ่านและการเขียนโดยเฉพาะที่สามารถพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้ทั้ง เด็กเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC มาใช้ กล่าวคือ ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างจริงจัง ทุกคนมีการยอมรับซึ่งกันและกันและสมาชิกทุกคนมีเป้าหมายเดียวกันคือความสำเร็จของงาน โดยผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ตามลำดับขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเสนอบทเรียน ครูเป็นผู้นำเสนอบทเรียนโดยการทบทวนคำศัพท์เก่า สอนคำศัพท์ใหม่โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้นักเรียนอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด และแม่กับได้ถูกต้อง 2) ขั้นฝึกทำงานเป็นทีม นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมในกลุ่มของตนโดยมีครูคอยควบคุมอยู่ ได้ผลัดกันอ่านออกเสียงและฝึกสะกดคำศัพท์ที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด และแม่กับ จากรายการคำศัพท์ที่ครูให้กับคู่ของตนหรือกับเพื่อนในทีมและช่วยแก้ไขเมื่ออ่านผิด 3) ขั้นทดสอบ ครูจะทดสอบนักเรียนเรื่องการอ่านออกเสียงและสะกดคำศัพท์ที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด และแม่กับ โดยทดสอบเป็นรายบุคคล ซึ่งคะแนนของทีมขึ้นอยู่กับความสามารถของสมาชิกในทีมทุกคน และ 4) ขั้นตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่มทันทีที่ผู้สอนคิดคะแนนของแต่ละคนและแต่ละทีมเสร็จจะมอบรางวัลหรือคำชมแก่ทีมที่ทำคะแนนได้ดีถึงเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อเป็นการชี้ให้เห็นคุณค่าของความร่วมมือและความสำเร็จในทีม ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งนภา นวลแปง (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการอ่านและการเขียนตัวสะกดไม่ตรงมาตราโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ของการอ่านและการเขียนตัวสะกดไม่ตรงมาตราโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CIRC หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์โดยมีค่าเฉลี่ย 92.75 และสอดคล้องกับ นิชาภา พราวศรี (2559) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านและการเขียนคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งการเรียนแบบ CIRC มีการทดสอบบ่อยครั้งทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และพยายามตั้งใจเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านสูงขึ้น

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กดและแม่กบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.=0.48) และสำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุดจากรายการประเมิน คือ เนื้อหามีความเหมาะสมกับนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.62, S.D.=0.62) สามารถอธิบายได้ว่า อาจเป็นเพราะการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มและให้สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการสอนอ่านและสลับกันตรวจสอบความถูกต้องเลยทำให้บรรยากาศในการเรียนดูสบายและสนุกสนานถ้าครูปรับเนื้อหาให้เหมาะสมเข้าใจง่ายขึ้นน่าสนใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนจะทำให้เกิดการกระตือรือร้นในการสนใจ มีการฝึกอ่านที่บ่อยจะทำให้มีนิสัยรักการอ่านมากขึ้นในชีวิตประจำวันในการอ่านหนังสือหรือข้อความเราต้องพบเจอ คำ พยางค์ หรือประโยคที่มีตัวสะกดไม่ตรงมাত্রา นักเรียนยังสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วยและการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักเรียนก็ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิชาภา พราวศรี (2559) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านและการเขียนคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกทักษะคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกทักษะเรื่องคำไม่ตรงมาตราตัวสะกด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.89, S.D.=0.30) และสอดคล้องกับบุญปารณา มาลาทอง, วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และสิริวรรณ จรัสวีวัฒน์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการอ่านและการเขียนภาษาไทย พบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนในกลุ่มและกับครูผู้สอน เพราะนักเรียนได้ปรึกษากับเพื่อนที่มีความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาไทยเก่ง โดยมีครูคอยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ นักเรียนจึงไม่รู้สึกโดดเดี่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ครูผู้สอนควรใช้การเสริมแรงทางบวกโดยการพูดให้กำลังใจจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถในการรับรู้ที่แตกต่างกันจะทำให้เกิดความรักและช่วยเหลือซึ่งกันและกันและมีกำลังใจในการทำงาน และ

ครูผู้สอนควรลำดับการสอนจากง่ายไปยากเพื่อให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มค่อยๆ เรียนรู้และฝึกอ่านจากคำง่ายไปยากให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเรื่องคำไม่ตรงมาตราตัวสะกด ที่มีผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาไทยด้านอื่นๆ เช่น การฟัง การพูด และการเขียน เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน จึงควรมีงานวิจัยที่ศึกษาและเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาไทยด้านอื่น ๆ ควรมีการจัดทำเนื้อหาให้เหมาะสมแก่นักเรียนมีการสรุปเนื้อหาให้กระชับและน่าดึงดูด เพื่อง่ายต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อเนื้อหามีความเหมาะสมนักเรียนจะเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายมีความสนใจและตื่นตัวกับกิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2559). *เทคนิคการอ่าน*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- ขวัญเกล้า ศรีไธษา. (2560). *การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- นิชาภา พราวศรี. (2559). *การพัฒนาความสามารถการอ่านและการเขียนคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกทักษะคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ศรีสะเกษ: องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ.
- บุญปารณา มาลาทอง, วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และสิรารรรณ จรัสวีวัฒน์. (2562). *ความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการอ่านและการเขียนภาษาไทย*. *e-Journal of Education Studies*, มหาวิทยาลัยบูรพา1(1), 25-38.
- ปิยธิดา ทรัพย์มาก. (2553). *การส่งเสริมการอ่านการเขียนในวัยเด็ก*. กรุงเทพฯ: บริษัทเมธีทิปส์จำกัด.
- มนตรี วงศ์สะพาน. (2563). *พื้นฐานการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาสารคาม: บริษัท สารคามการพิมพ์ จำกัด.
- ระวีวรรณ ศรีครามครัน. (2551). *เทคนิคการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งนภา นวลแบ่ง. (2559). *การพัฒนาการอ่านและการเขียนตัวสะกดไม่ตรงมาตราโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). อยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอยุธยา.

วรางคณา ชिरาวัณ. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านออกเสียงคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).

พิษณุโลก:มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2556.

กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติพยากรณ์.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). สรุปรายงานการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (ระหว่างวันที่ 12 กันยายน 2557-31 มกราคม 2559). กรุงเทพฯ:

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. <https://www.thaigov.go.th/>

สุชาติ พงษ์พานิช. (2558). *หลักภาษาไทย*. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2554). *กลวิธีการสอนการอ่านในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

การศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย : กรณีศึกษานักศึกษา
ชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Perception of Thai Tone: A Case Study of Cambodia
Students in Rambhai Barni Rajabhat University

สุวิชา ถาวร¹ ปิยะพรรณ มีสุข² และณรงค์ฤทธิ์ สุขสวัสดิ์³
Suwicha Thaworn, Piyapan Meesuk and Narongrit Suksawat

วันที่ส่งบทความ: 13 มีนาคม 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 16 มิถุนายน 2566,
วันที่ตอบรับบทความ: 20 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการทำแบบสอบถามประสบการณ์ทางการใช้ภาษาไทย และทดสอบการฟังเสียงคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย 5 เสียง จำนวน 86 คำ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชาวกัมพูชาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ชั้นปีที่ 2 - 4 จำนวนทั้งสิ้น 10 คน ในปีการศึกษา 2563

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีระดับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับดีกว่าเสียงวรรณยุกต์ระดับ โดยรับรู้เสียงวรรณยุกต์จัตวามากที่สุดร้อยละ 61.67 อันดับที่สองเสียงวรรณยุกต์โทมีระดับการรับรู้

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อีเมล suwicha.t@rbru.ac.th

Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat E-mail: suwicha.t@rbru.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อีเมล tip_meesuk@hotmail.com

Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat E-mail: tip_meesuk@hotmail.com

³ ดร.อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อีเมล narongrit.s@rbru.ac.th

Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat E-mail: narongrit.s@rbru.ac.th

ร้อยละ 50.38 เสียงวรรณยุกต์สามัญร้อยละ 48.89 เสียงวรรณยุกต์เอกร้อยละ 35.26 ตามลำดับและเสียงวรรณยุกต์ตรีมีการรับรู้ที่น้อยที่สุดร้อยละ 31.50 นอกจากนี้ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าระดับประสบการณ์ทางภาษาไทยมีผลต่อการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย นักศึกษาชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยสูงจะมีระดับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์สูงกว่านักศึกษชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยต่ำ

คำสำคัญ : ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ เสียงวรรณยุกต์ การรับรู้ นักศึกษาชาวกัมพูชา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Abstract

This objective of this research was to study the perception of Thai tones in Cambodian students at Rambhai Barni Rajabhat University. This research was the qualitative research. The research instruments were an interview form asking their experiences in using Thai and a listening test assessing Thai 5 different tones in 86 words. The samples were 10 Cambodia students from sophomore to senior years in Academic Year 2020.

The result revealed that Cambodian students at Rambhai Barni Rajabhat University had a greater level of perception in the contour tone than the static tone. In details, they highly perceived rising tone at 61.67%, falling tone at 50.38%, mid tone at 48.89%, low tone at 33.68%, and high tone at 31.50% respectively. Furthermore, the finding also indicated that experiences in using Thai played a significant role in perceiving Thai different tones. The samples with more experiences in using Thai had a greater level of perceiving Thai different tones than those with less experiences in using Thai.

Keywords: Thai as a foreign language, Thai tones, perception, Cambodian students in Rambhai Barni Rajabhat University

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ (tonal language) วรรณยุกต์จึงเป็นเสียงที่มีความสำคัญในภาษาไทยเพราะเสียงวรรณยุกต์จะทำให้คำมีระดับเสียงและความหมายต่างกัน กล่าวคือเสียงวรรณยุกต์จะแยกความหมายของคำออกจากกัน เสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกันจะทำให้ความหมายของคำแตกต่างกันออกไป

ปา หมายถึง ชัดไปด้วยอาการยกแขนขึ้นสูงแล้วเอี้ยวตัว

ป้า หมายถึง ที่ที่มีต้นไม้ต่าง ๆ ขึ้นมา

ป้า หมายถึง พี่สาวของพ่อหรือแม่ หรือหญิงที่มีวัยไล่เลี่ยแต่แก่กว่าพ่อหรือแม่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556)

ภาษาไทยมาตรฐานมีเสียงวรรณยุกต์ทั้งหมด 5 เสียง แบ่งเป็นวรรณยุกต์ระดับ 2 เสียง ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์กลางระดับหรือเสียงสามัญ เสียงวรรณยุกต์ต่ำระดับหรือเสียงเอก และเสียงวรรณยุกต์แบบเปลี่ยนระดับ (contour tone) 3 เสียง ได้แก่ วรรณยุกต์กลางตกหรือเสียงโท วรรณยุกต์กลางขึ้นหรือเสียงตรี วรรณยุกต์ต่ำขึ้นหรือเสียงจัตวา (นันทนา รณเกียรติ, 2554)

ภาษาไทยมีการไล่เสียงวรรณยุกต์หรือผันวรรณยุกต์ได้ 5 เสียง ได้แก่ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา การที่ภาษาไทยมีวรรณยุกต์นี้ ทำให้สามารถออกเสียงเลียนแบบเสียงธรรมชาติต่าง ๆ ให้เกิดมโนภาพที่ชัดเจน สามารถเข้าใจภาษาต่างประเทศที่มีเสียงวรรณยุกต์ได้ง่าย และที่สำคัญที่สุดคือทำให้มีคำใช้มากขึ้นในภาษา การไล่เสียงสูง ต่ำ ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป เช่น ม้า หมา มีความหมายแตกต่างกัน ถ้าออกเสียง คำว่า ม้า เป็น หมา ความหมายก็จะเปลี่ยนไปด้วย หากแยกแยะเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้จะทำให้เกิดความสับสนโดยเฉพาะผู้เรียนที่เป็นชาวต่างประเทศ

ภาษาเขมรหรือภาษากัมพูชาเป็นภาษาประจำชาติของประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา ชาวกัมพูชามีภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ และใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารกันภายในประเทศ นักภาษาศาสตร์จัดให้ภาษาเขมรอยู่ในกลุ่มภาษาไม่มีวรรณยุกต์ (non-tonel language) กล่าวคือ วรรณยุกต์ไม่มีผลในการแยกความหมายของคำซึ่งแตกต่างกับภาษาไทยที่วรรณยุกต์ส่งผลต่อความหมายของคำ ด้วยความแตกต่างนี้ทำให้ชาวกัมพูชาที่ใช้ภาษาไทยออกเสียงคำไม่ชัดเจน รวมถึงเขียนสะกดคำที่มีวรรณยุกต์ผิดบ่อยครั้ง

การรับรู้ (perception) เป็นกระบวนการรับและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ผ่านประสาทสัมผัส เช่น การดู การฟัง การสัมผัส แบ่งเป็นการรับรู้ทางสายตา (visual perception) และการรับรู้ทางโสต (auditory perception) การรับรู้ทางสายตาเป็นการรับรู้ข้อมูลทางสายตา ส่วนการรับรู้ทางโสตเป็นการรับรู้ข้อมูลทางหู การรับรู้ภาษาพูด (speech perception) จัดเป็นการรับรู้ทางโสต ผู้ฟังต้องรับรู้สัญญาณเสียงพูดลักษณะต่าง ๆ และ

ตัดสินความแตกต่างระหว่างสัญญาณเสียงเหล่านั้นตามความแตกต่างในลักษณะทางเสียง (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2560)

การเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองมีกระบวนการเรียนรู้แตกต่างกัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจะมีความยากลำบากในการเรียนรู้กว่าภาษาแม่ โดยเฉพาะการเรียนรู้เรื่องเสียง ผู้เรียนต้องสามารถแยกแยะความแตกต่างของแต่ละหน่วยเสียงได้ เช่น ความแตกต่างระหว่างเสียง /p/ และ /b/ การศึกษาเรื่องการออกเสียงมักจะทำควบคู่ไปกับการรับรู้หน่วยเสียง เพื่อพิจารณาว่าเมื่อได้ฝึกฝนการรับรู้หน่วยเสียงแล้ว ผู้เรียนรับรู้ได้ถูกต้องหรือไม่ เสียงที่เปล่งออกมาถูกต้องหรือแตกต่างจากที่รับรู้อย่างไร เสียงที่ผู้เรียนระบุว่าได้ยินมีความสัมพันธ์กับการออกเสียงลักษณะใด (นกพร พิทักษ์โสภณ, 2557)

ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาชาวกัมพูชาที่เรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ต้องใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารรวมทั้งใช้ในการศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ร่วมกับนักศึกษาชาวไทย มีปัญหาในการเขียนสะกดคำโดยข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับการเขียนวรรณยุกต์ เช่น “พรงนี้” เป็น “พรงนี้” “ร้องเพลง” เป็น “รองเพลง” นอกจากนี้ นักศึกษาชาวกัมพูชายังออกเสียงวรรณยุกต์แตกต่างจากเสียงภาษาไทยมาตรฐาน สาเหตุอาจมาจากความแตกต่างกันของภาษาไทยกับภาษาเขมร เพราะภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์แต่ภาษาเขมรไม่มีเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสื่อสาร รวมถึงประสบการณ์ทางภาษาไทยก็อาจมีผลต่อการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกัมพูชาด้วย กล่าวคือประสบการณ์ทางภาษาไทยเป็นวิธีการเรียนรู้ภาษาไทย การใช้ภาษาไทย การสัมผัสภาษาไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย หากประสบการณ์ทางภาษาไทยน้อยอาจจะทำให้สื่อสารภาษาไทยได้ไม่ดีนัก

ผู้วิจัยสนใจศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ของนักศึกษาชาวกัมพูชาว่าการเขียนผิดหรือออกเสียงผิดนั้นมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เสียงอย่างไร นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เสียงวรรณยุกต์กับประสบการณ์ทางภาษาไทยว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร เพื่อหาทางแก้ไขและเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างประเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประกอบกับกัมพูชาเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกับจังหวัดจันทบุรี มีแรงงานชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานในจังหวัดจันทบุรีเป็นจำนวนมาก การติดต่อสื่อสารระหว่างกันจึงไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องพยายามทำความเข้าใจภาษาซึ่งกันและกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิด

งานวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิดเรื่องวรรณยุกต์ภาษาไทยและการรับรู้เสียงพูด ดังนี้

1. เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย (Thai tone) ภาษาไทยมาตรฐานมีเสียงวรรณยุกต์ทั้งหมด 5 เสียง แบ่งเป็นวรรณยุกต์ระดับ (static tone) คือ ระดับเสียงจะคงที่จากจุดเริ่มต้นจนจบ มี 2 เสียง ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์กลางระดับหรือเสียงสามัญ เสียงวรรณยุกต์ต่ำระดับหรือเสียงเอก และเสียงวรรณยุกต์แบบเปลี่ยนระดับ (contour tone) ระดับเสียงจะเปลี่ยนแปลงไปจากจุดเริ่มต้นมีการขึ้นลงของระดับเสียง มี 3 เสียง ได้แก่ วรรณยุกต์กลางตกหรือเสียงโท วรรณยุกต์กลางขึ้นหรือเสียงตรี วรรณยุกต์ต่ำขึ้นหรือเสียงจัตวา (นันทนา รณเกียรติ, 2554)

2. การรับรู้ภาษา (perception) เป็นการรับรู้เสียง ความหมาย และวากยสัมพันธ์ที่ผู้ฟังรู้จักและเข้าใจ (Chomsky, 2006) กล่าวคือ เมื่อผู้ฟังได้รับสัญญาณหรือถ้อยคำ ผู้ฟังจะตีความถ้อยคำที่ได้ยินตามเสียง ความหมายและวากยสัมพันธ์ที่ผู้ฟังจับสัญญาณได้

ในงานวิจัยนี้นำคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยมาให้กลุ่มตัวอย่างจำแนกความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์เพื่อแสดงระดับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างที่สามารถตีความเสียงวรรณยุกต์ที่ได้ยินถูกต้องแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นสามารถรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกัมพูชาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งในปีการศึกษา 2563 มีนักศึกษาชาวกัมพูชาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีรวมทั้งสิ้น 10 คน โดยศึกษาในชั้นปีที่ 2 จำนวน 3 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 2 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 5 คน อายุระหว่าง 18 – 25 ปี ผู้วิจัยจึงใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้วิจัยนำข้อคำถามบางข้อจากแบบสอบถามประสบการณ์การใช้ภาษาไทยมาสนทนากับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจภาษาไทยในสื่อสารว่าสามารถทำแบบสอบถามและแบบทดสอบได้

2. การศึกษาข้อมูลและการยื่นขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย และการรับรู้ภาษา เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามประสบการณ์การใช้ภาษาไทย และเครื่องมือทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ได้ดำเนินการยื่นเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Rambhai Barni Rajabhat

University Institutional Review board) ก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่าง และได้รับเอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เมื่อวันที่ 19 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 ใบรับรองเลขที่ IRB-06/2564

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การสร้างแบบสอบถามประสิทธิภาพการใช้ภาษาไทยดัดแปลงจากแบบสอบถามประสิทธิภาพการใช้ภาษาอังกฤษจากงานวิจัยเรื่องการศึกษาความก้าวหน้าทางวากยสัมพันธ์ในประโยคภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยที่มีประสิทธิภาพทางภาษาอังกฤษสูงและต่ำ (สุวิชา ถาวร, 2555 : 83-87) แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลประสิทธิภาพการใช้ภาษาไทยและปริมาณการสัมผัสภาษาโดยทั่วไปที่มหาวิทยาลัยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปริมาณการสัมผัสกับภาษาไทยในการเรียนรู้ทุกประเภททั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

3.2 สร้างเครื่องมือทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย โดยรายการคำสำหรับทดสอบในงานวิจัยนี้ใช้ชุดคำจากตารางการผันวรรณยุกต์ 5 เสียงในหนังสือบรรทัดฐานภาษาไทยเล่ม 1 (กาญจนา นาคสกุล, 2545: 82) ซึ่งเป็นคำพยางค์เดี่ยวแบ่งเป็นคำพยางค์เป็น พยางค์ตาย อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ จำนวน 86 คำ แล้วนำคำที่ได้มาบันทึกเสียงสำหรับทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย

3.3 ทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย ผู้วิจัยให้นักศึกษาชาวแกมพูชาทำการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ 1 ครั้ง โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามประสิทธิภาพการใช้ภาษาไทยประมาณ 15 นาที แล้วทำแบบทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยด้วยการฟังเสียงคำภาษาไทยที่มีวรรณยุกต์แตกต่างกันทีละคำ คำละ 3 ครั้ง โดยให้ฟังเสียงคำแล้วเขียนว่าเสียงของคำที่ได้ยินนั้นเป็นเสียงวรรณยุกต์อะไรในภาษาไทยลงในแบบทดสอบทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย แต่ละคำใช้เวลา 45 วินาที แล้วบันทึกผลการทดสอบลงในแบบบันทึกผลการทดสอบ นำข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างตอบมาจัดเรียงให้หมายเลขกำกับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปทำการวิเคราะห์หาเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ได้ง่ายและเสียงของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ได้ยาก โดยหากเป็นเสียงที่รับรู้ได้ง่ายผู้เข้าร่วมการวิจัยจะตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องหากเป็นเสียงที่รับรู้ได้ยากผู้เข้าร่วมวิจัยมีแนวโน้มที่จะตอบผิดและวิเคราะห์ร่วมกับประสิทธิภาพทางภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง เรียบเรียงและตรวจทานความถูกต้องของข้อมูล

5. สรุปผลการวิจัย และนำเสนอผลการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) จากการข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติร้อยละ

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย กรณีศึกษา นักศึกษาชาวกำพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ปรากฏผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกำพูชา

จากการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยทั้ง 5 เสียง ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ วรรณยุกต์เอก วรรณยุกต์โท วรรณยุกต์ตรี วรรณยุกต์จัตวา กับนักศึกษาชาวกำพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้ผลการทดสอบ ดังนี้

ตารางที่ 1 การรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกำพูชามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
การรับรู้เสียง	48.89	35.26	50.38	31.50	61.67

ที่มา : สุวิชา ถาวร และคณะ, 2564

จากตารางข้างต้นแสดงการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกำพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พบว่าเสียงวรรณยุกต์จัตวา มีระดับการรับรู้มากที่สุดร้อยละ 61.67 เช่น อันดับที่สองเสียงวรรณยุกต์โท มีระดับการรับรู้ร้อยละ 50.38 เสียงวรรณยุกต์สามัญรับรู้ร้อยละ 48.89 เสียงวรรณยุกต์เอกมีการรับรู้ ร้อยละ 35.26 และเสียงวรรณยุกต์ตรีมีการรับรู้ที่น้อยที่สุดร้อยละ 31.50

จากผลการศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกำพูชา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีพบว่าเสียงวรรณยุกต์จัตวาเป็นเสียงที่รับรู้ได้ง่ายที่สุด รองลงมาคือเสียงวรรณยุกต์โท วรรณยุกต์สามัญ วรรณยุกต์เอก ตามลำดับ ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่มีการรับรู้ได้ยากที่สุดคือ เสียงวรรณยุกต์ตรี

2. การรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกำพูชาแบ่งตามเสียงวรรณยุกต์

ผู้วิจัยทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์กับนักศึกษาชาวกำพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีแบ่งตามเสียงวรรณยุกต์ เพื่อแสดงว่าในแต่ละวรรณยุกต์นักศึกษาชาวกำพูชาเข้าใจสับสนกับวรรณยุกต์ใด ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวกำพูชาแบ่งตามเสียงวรรณยุกต์

การรับรู้เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
สามัญ	48.89	40.53	20.00	8.00	4.17
เอก	25.56	35.26	16.54	17.00	5.00
โท	14.44	12.63	50.38	25.00	16.67
ตรี	8.89	4.21	10.77	31.50	12.50
จัตวา	2.22	7.37	2.31	18.50	61.67

ที่มา : สุวิชา ถาวร และคณะ, 2564

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นผลการรับรู้เสียงดังนี้

2.1 การรับรู้เสียงวรรณยุกต์สามัญ

วรรณยุกต์ระดับกลาง หรือเสียงวรรณยุกต์สามัญ จัดเป็นเสียงคงระดับ หรือวรรณยุกต์ระดับ มีสัทลักษณะ [43] หรือ [32] ลักษณะทางเสียงจะเริ่มต้นวรรณยุกต์ด้วยระดับเสียงกลางๆ หรือกลางค่อนข้างสูง และจะคงอยู่ในระดับนั้นจนกระทั่งปลาย ๆ พยางค์จึงลดต่ำลงมา (ฤทัยวรรณ ปานชาและสุวัฒนา เลี่ยมประวัติ, 2560) จากการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์สามัญจำนวน 9 คำ พบว่านักศึกษาชาวกำพูชาที่มีการรับรู้เป็นเสียงสามัญร้อยละ 48.89 เช่น กา รับรู้เป็น กา รับรู้เป็นเสียงเอกร้อยละ 25.56 เช่นกัน รับรู้เป็น กัน รับรู้เป็นเสียงโทร้อยละ 14.44 เช่น คัน รับรู้เป็น ขึ้น รับรู้เป็นเสียงตรี้อยละ 8.89 เช่น คา รับรู้เป็น ค้า และรับรู้เป็นเสียงจัตวาร้อยละ 2.22 เช่น กาง รับรู้เป็น ก้าง จากร้อยละที่ปรากฏผู้วิจัยสังเกตว่านักศึกษาชาวกำพูชารับรู้เสียงวรรณยุกต์สามัญเป็นวรรณยุกต์เอกมากที่สุด ซึ่งเสียงวรรณยุกต์สามัญกับเสียงวรรณยุกต์เอกจัดอยู่ในกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ระดับเหมือนกัน แต่สับสนรับรู้เป็นเสียงกลุ่มวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับไม่มากนัก

2.2 การรับรู้เสียงวรรณยุกต์เอก

วรรณยุกต์ระดับต่ำ หรือเสียงวรรณยุกต์เอก จัดเป็นเสียงวรรณยุกต์ระดับมีสัทลักษณะ [31] หรือ [21] มีต้นเสียงกลาง ๆ หรือกลางค่อนข้างต่ำ แล้วจะลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว แล้วคงอยู่ในระดับนั้น (ฤทัยวรรณ ปานชาและสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ, 2560) จากการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์เอกจำนวน 19 คำ พบว่านักศึกษาชาวกัมพูชา มีการรับรู้เสียงว่าเป็นวรรณยุกต์เอกร้อยละ 35.26 เช่น ชัด รับรู้เป็น ชัด รับรู้เป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญร้อยละ 40.53 เช่น ช่าง รับรู้เป็น ค่าง รับรู้เป็นเสียงโทร้อยละ 12.63 เช่น ก่าง รับรู้เป็น ก้าง รับรู้เป็นเสียงจัตวาร้อยละ 7.37 เช่น ข่า รับรู้เป็น ขา และ รับรู้เป็นเสียงตรีร้อยละ 4.21 เช่น จาบ รับรู้เป็น จีาบ พบว่านักศึกษาชาวกัมพูชา มีการรับรู้เสียงวรรณยุกต์เอกเป็นวรรณยุกต์สามัญมากที่สุด โดยรับรู้เสียงวรรณยุกต์เอกเป็นวรรณยุกต์สามัญมากกว่ารับรู้เป็นเสียงวรรณยุกต์เอกซึ่งเป็นเสียงที่ถูกต้อง แสดงถึงความสับสนในการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ระหว่างเสียงวรรณยุกต์เอกกับเสียงวรรณยุกต์สามัญ น่าสังเกตว่าเสียงวรรณยุกต์เอกที่นักศึกษาชาวกัมพูชาเกิดความสับสนแล้วตอบว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญนั้นส่วนใหญ่มักจะเป็นคำตายที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ อาจทำให้นักศึกษาชาวกัมพูชาเข้าใจผิดว่าเป็นเสียงสามัญ

2.3 การรับรู้เสียงวรรณยุกต์โท

วรรณยุกต์กลางตก หรือเสียงวรรณยุกต์โท จัดเป็นเสียงเปลี่ยนระดับมีสัทลักษณะ [52] หรือ [51] เริ่มต้นที่ระดับเสียงสูงหรือกลางค่อนข้างสูง แล้วเปลี่ยนลดลงอย่างรวดเร็วที่ปลายพยางค์ หรืออาจจะเปลี่ยนสูงขึ้นจากระดับต้นพยางค์นิดหน่อยก่อนจะลดระดับเสียงลงจนต่ำอย่างรวดเร็วจนถึงที่สุดพยางค์ (ฤทัยวรรณ ปานชาและสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ, 2560) จากการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์โทจำนวน 26 คำ พบว่านักศึกษาชาวกัมพูชา มีการรับรู้เป็นเสียงโทร้อยละ 50.38 เช่น กัน รับรู้เป็น กัน รับรู้เป็นเสียงสามัญร้อยละ 20 เช่น ขึ้น รับรู้เป็น ค้น รับรู้เป็นเสียงเอกร้อยละ 16.54 เช่น จ๊ะ รับรู้เป็น จะ รับรู้เป็นเสียงตรีร้อยละ 10.77 เช่น ช่าง รับรู้เป็น ค้าง และรับรู้เป็นเสียงจัตวาร้อยละ 2.31 เช่น ก้า รับรู้เป็น ก่า ผู้วิจัยสังเกตนักศึกษาชาวกัมพูชาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์โทได้ถูกต้องเกินร้อยละ 50 และพบว่านักศึกษาชาวกัมพูชารับรู้วรรณยุกต์โทสับสนกับวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับเสียงอื่นน้อยกว่าเสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำและระดับกลาง

2.4 การรับรู้เสียงวรรณยุกต์ตรี

วรรณยุกต์กลางขึ้น หรือวรรณยุกต์ตรี จัดเป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ มีสัทลักษณะ [34] เริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางแล้วลดลงเล็กน้อย หลังจากนั้นจะค่อยๆ สูงขึ้นจนอยู่ในระดับกลางค่อนข้างสูงจนถึงที่สุดพยางค์ (ฤทัยวรรณ ปานชาและสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ, 2560) จากการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ตรีจำนวน 20 คำ พบว่านักศึกษาชาวกัมพูชา มีการรับรู้เป็นเสียงตรีร้อยละ 31.50 เช่น คำ รับรู้เป็น คำ รับรู้เป็น

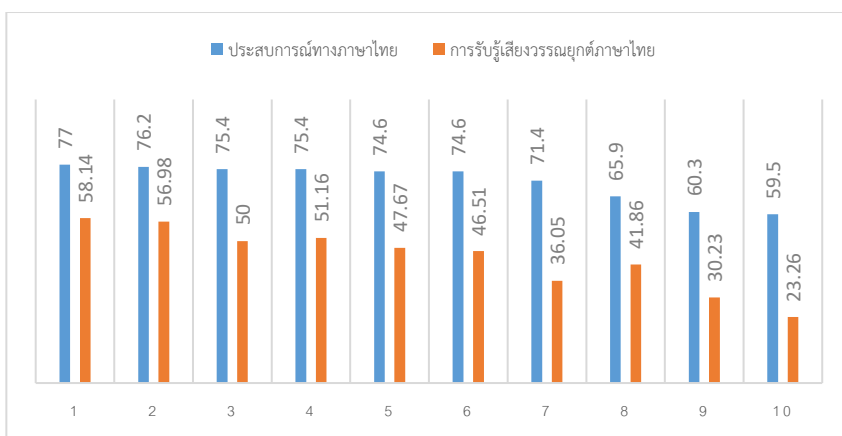
เสียงโห่ร้อยละ 25 เช่น จ๊ะ รับรู้เป็น จ๊ะ รับรู้เป็นเสียงจัตวาร้อยละ 18.50 เช่น จ๊าบ รับรู้เป็น จ๊าบ และ รับรู้เป็นเสียงเอกร้อยละ 17 เช่น กั้น รับรู้เป็น กั้น รับรู้เป็นเสียงสามัญร้อยละ 8 เช่น ก้าง รับรู้เป็น กาง ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาชาวแกมพูชาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้องน้อยที่สุดจากเสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง และสังเกตว่านักศึกษาชาวแกมพูชาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ตรีเป็นวรรณยุกต์อื่นในระดับใกล้เคียงกัน ยกเว้นวรรณยุกต์สามัญที่นักศึกษาชาวแกมพูชาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ตรีเป็นวรรณยุกต์สามัญน้อยกว่าเสียงวรรณยุกต์อื่นอย่างชัดเจน

2.5 การรับรู้เสียงวรรณยุกต์จัตวา

วรรณยุกต์ต่ำขึ้น หรือเสียงวรรณยุกต์จัตวา จัดเป็นเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ มีลักษณะ [215] เริ่มต้นวรรณยุกต์ที่ระดับเสียงกลาง หรือกลางค่อนข้างต่ำ แล้วเสียงจะลดลงเล็กน้อยก่อนจะเปลี่ยนเสียงขึ้นอย่างรวดเร็วที่ปลายพยางค์ (ฤทัยวรรณปานาและสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ, 2560) จากการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์จัตวา จำนวน 12 คำ นักศึกษาชาวแกมพูชาการรับรู้เป็นเสียงจัตวาร้อยละ 61.67 เช่น ขาง รับรู้เป็น ขาง รับรู้เป็นเสียงโห่ร้อยละ 16.67 เช่น ชัง รับรู้เป็น ชั่ง รับรู้เป็นเสียงตรีร้อยละ 12.50 เช่น ชัน รับรู้เป็น คั่น และ รับรู้เป็นเสียงเอกร้อยละ 5 เช่น ขาง รับรู้เป็น ข่าง รับรู้เป็นเสียงสามัญร้อยละ 4.17 เช่น ขา รับรู้เป็น คา ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาชาวแกมพูชาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์จัตวาได้ดีที่สุด จากระดับคะแนนการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย 5 เสียง รับรู้เสียงจัตวาเป็นเสียงโหมากกว่าเสียงอื่น แต่ผลแสดงให้เห็นว่ารับรู้เป็นเสียงโหยยังคงไม่สูงนัก และนักศึกษาชาวแกมพูชาการรับรู้ระดับความสับสนเสียงวรรณยุกต์จัตวาซึ่งเป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับกับวรรณยุกต์ระดับทั้งเสียงเอกและเสียงสามัญในระดับต่ำ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทางภาษาไทยของนักศึกษาชาวแกมพูชากับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย

ผู้วิจัยรวบรวมคะแนนประสบการณ์ทางภาษาไทยจากแบบสอบถาม ประสบการณ์การใช้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวแกมพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับผลการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร ผลที่ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทางภาษาไทยของนักศึกษาชาวแกมพูชากับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย

ที่มา : สุวิชา ถาวร และคณะ, 2564

จากแผนภาพข้างต้นแสดงคะแนนประสบการณ์ทางภาษาไทยเปรียบเทียบกับคะแนนการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวแกมพูชาทั้ง 10 คน โดยนักศึกษาชาวแกมพูชาที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยร้อยละ 77 สามารถรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ร้อยละ 58.14 และนักศึกษาชาวแกมพูชาที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยร้อยละ 59.50 สามารถรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ร้อยละ 23.26 นักศึกษาชาวแกมพูชาได้คะแนนประสบการณ์ทางภาษาไทยสูงจะรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ถูกต้องมากกว่านักศึกษาชาวแกมพูชาได้คะแนนประสบการณ์ทางภาษาไทยต่ำ ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ทางภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของนักศึกษาชาวแกมพูชา นักศึกษาที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยสูงจะรับรู้เสียงวรรณยุกต์ได้ดีกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยต่ำ

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย : กรณีศึกษา นักศึกษาชาวแกมพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยทั้ง 5 เสียงของนักศึกษาชาวแกมพูชาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีว่ามีการรับรู้วรรณยุกต์ใดได้ดีที่สุด รวมถึงเปรียบเทียบผลการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยกับประสบการณ์ทางภาษาไทยว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาชาวแกมพูชาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีระดับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ คือ เสียงวรรณยุกต์ต่ำขึ้นหรือเสียง

วรรณยุกต์จัตวาและเสียงวรรณยุกต์กลางตกหรือวรรณยุกต์โทสูงกว่าวรรณยุกต์ระดับ คือ เสียงวรรณยุกต์กลางระดับหรือวรรณยุกต์สามัญ เสียงวรรณยุกต์ต่ำระดับหรือเสียงวรรณยุกต์เอก และนักศึกษาชาวกำมพูชารับรู้สับสนในเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับกลางขึ้นหรือเสียงตรี โดยเสียงวรรณยุกต์จัตวามีระดับการรับรู้มากที่สุดร้อยละ 61.67 อันดับที่สองเสียงวรรณยุกต์โหมีมีระดับการรับรู้ร้อยละ 50.38 เสียงวรรณยุกต์สามัญ 48.89 เสียงวรรณยุกต์เอก 33.68 และเสียงวรรณยุกต์ตรีที่มีการรับรู้่น้อยที่สุดร้อยละ 31.50 สอดคล้องกับงานวิจัยของผณิตรา อีรานนท์ (2559) ที่พบว่า คนกำพูชาที่เรียนภาษาในประเทศไทยสามารถออกเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับได้ดีกว่าวรรณยุกต์ระดับ ซึ่งอาจมีผลจากการรับรู้เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับได้ดีกว่าเสียงวรรณยุกต์ระดับและสอดคล้องกับงานวิจัยของปิ่นแก้ว กังวานศุภพันธ์ (2550), ฤทัยวรรณ ปานชา และสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2560) และกมลรัตน์ สืบเสาะ สุธาสินี ปิยพสุนทรา และชนนาด อินทรจามรรักษ์ (2563) ที่พบว่าคนไทยเชื้อสายเขมรและคนกำพูชาออกเสียงวรรณยุกต์สามัญเป็นวรรณยุกต์เอก ตามผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าชาวกำพูชามีการรับรู้เสียงวรรณยุกต์เอกและเสียงวรรณยุกต์สามัญสับสนกัน

นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าระดับประสบการณ์ทางภาษาไทยมีผลกับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย กล่าวคือนักศึกษาชาวกำพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยสูงจะมีระดับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ถูกต้องมากกว่านักศึกษาชาวกำพูชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยวรรณ ปานชาและสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2560) ที่พบว่า คนกำพูชาที่เรียนภาษาไทยจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทยและคนกำพูชาที่เรียนภาษาไทยจากสถาบันการศึกษาในประเทศราชอาณาจักรกัมพูชาออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ใกล้เคียงกับคนไทยมากกว่าคนกำพูชาที่เรียนรู้ภาษาไทยด้วยตนเองในประเทศไทย

น่าสังเกตว่าแม้นักศึกษาชาวกำพูชาจะสามารถรับรู้เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับได้ดีกว่าเสียงวรรณยุกต์ระดับ แต่การรับรู้เสียงวรรณยุกต์ตรีจากงานวิจัยของผณิตรา อีรานนท์ (2545) เรื่องการเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของเสียงตรีในภาษาไทยจัดเป็นเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับกลางขึ้นมีสัทลักษณะคล้ายกับเสียงจัตวา แต่ผลจากงานวิจัยนี้นักศึกษาชาวกำพูชาเกิดความสับสนเสียงตรีเป็นเสียงโหมมากกว่าเสียงจัตวา

อย่างไรก็ตามการศึกษาเสียงพูดจากคำพยางค์เดี่ยวอาจจะทำให้นักศึกษาชาวกำพูชารับรู้เสียงวรรณยุกต์ได้ยากกว่าการรับรู้เสียงจากคำพูดต่อเนื่อง เนื่องจากการใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวันจะใช้ในลักษณะคำพูดต่อเนื่อง ซึ่งจะอาศัยการพิจารณา

เสียงและความหมายของคำร่วมกับบริบทอื่น ๆ ทำให้สามารถรับรู้และเข้าใจเสียงที่ได้มากขึ้น

จากผลของงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการสอนเรื่องการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยให้ชาวกำพูชาที่เน้นตามระดับการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย ที่นักศึกษาชาวกำพูชาเกิดความสับสน โดยเฉพาะเสียงวรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์เอก ที่ผลจากงานวิจัยพบว่านักศึกษาชาวกำพูชา มีระดับการรับรู้ต่ำกว่าเสียงวรรณยุกต์อื่น อาจจะต้องเน้นฝึกฝนเพิ่มขึ้นทั้งการฝึกใช้คำที่มีเสียงวรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์เอก เพิ่มขึ้นและฝึกเปรียบเทียบกับเสียงวรรณยุกต์ที่รับรู้สับสนกัน นอกจากนี้สามารถปรับใช้ในการสร้างแบบฝึกอ่านและเขียนวรรณยุกต์ภาษาไทยของชาวกำพูชา รวมถึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนการสอนภาษาไทยให้ชาวกำพูชาที่สนใจศึกษาภาษาไทยต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรมีการศึกษาการรับรู้เสียงของนักศึกษาที่มีภาษาแม่เป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์เพื่อเปรียบเทียบกับภาษาที่หนึ่งมีผลต่อการรับรู้เสียงวรรณยุกต์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

ควรมีการศึกษาการรับรู้เสียงประเภทอื่น ๆ เช่น เสียงพยัญชนะ เสียงสระ ในนักศึกษาชาวกำพูชา

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ สืบเสาะ, สุธาสินี ปิยพสุนทรา และชมนาด อินทรจามรรักษ์. (2563). ปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในเด็กกำพูชาจากผลการศึกษาเชิงกลศาสตร์. *วรรณวิทัศน์*, 20(2), 138 – 172.
- กาญจนา นาคสกุล. (2545). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1*. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย.
- นภาพร พิทักษ์โสภณ. (2557). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออกเสียงและการรับรู้เสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษกลุ่มที่มีการกักลม (Plosives/Affricates) กรณีศึกษา: นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นันทนา รณเกียรติ. (2554). *สัทศาสตร์ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิ่นแก้ว กังวานศุภพันธ์. (2550). *การศึกษาเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายเขมรกับนักเรียนที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ : นักเรียนชั้น*

ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแกใหญ่ และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีไผท
สมันต์ จังหวัดสุรินทร์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ผณิตรา อีรานนท์. (2545). การเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของเสียงตรีในภาษาไทย.

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 24(1-2), 188-209.

ผณิตรา อีรานนท์. (2559). กลสัทศาสตร์และสัทศาสตร์เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยใน
ชาวเวียดนามและชาวกัมพูชา. วารสารภาษาและวัฒนธรรม, 35 (1), 81– 94.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

ฤทัยวรรณ ปานชาและสุวัฒนา เลี่ยมประวัติ. (2560). วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่
พูดโดยคนกัมพูชาที่มีประสบการณ์ภาษาไทยแตกต่างกัน. *Veridian E-
Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทยสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*,
10(3), 2250 – 2268.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2560). พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป)
ฉบับราชบัณฑิตยสภา. กรุงเทพฯ : สำนักงาน.

สุวิชา ถาวร. (2555). การตีความกำกวมทางวากยสัมพันธ์ในประโยคภาษาอังกฤษโดย
นักเรียนไทยที่มีประสบการณ์ทางภาษาอังกฤษสูงและต่ำ. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิชา ถาวร, ปิยะพรรณ มีสุข, ณรงค์ฤทธิ์ สุขสวัสดิ์, ธฤชวรรณ บัวศรีคำ, อุดมลักษณ์
ระพีแสง, พรโชค พิษณุ อุสมบูรณ์, วุฒินันท์ สุพร, ธีรวรรณ ศรีรัตนโชติชัย,
กันติทัต การเจริญ และ กนกวรรณ วารีเขตต์. (2564). รายงานการวิจัย
การศึกษาการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย กรณีศึกษานักศึกษาชาวกัมพูชาใน
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

Chomsky, N. (2006). *Language and Mind*. Third Edition. New York :
Cambridge University Press.

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Faculty of Humanities and Social Sciences
Nakhon Sawan Rajabhat University

ปรัชญา

จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน
สู่การพัฒนาชาติ ด้วยศาสตร์และศิลป์
ธำรงภูมิปัญญาแห่งแผ่นดินพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน